

TAMPEREEN YLIOPISTO

RATKAISEEKO ASENNE? -

VARHAISKASVATTAJAT DIGITAALISTEN OPPIMISYMPÄRISTÖJEN ÄÄRELLÄ

Kasvatustieteiden tiedekunta
Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma
ELLA PELTOLA JA MARTINA HAMBERG
Kevät 2018

TIIVISTELMÄ

Tampereen yliopisto

Kasvatustieteiden yksikkö

PELTOLA ELLA JA HAMBERG MARTINA: Ratkaiseeko asenne? – Varhaiskasvattajat digitaalisten oppimisympäristöjen äärellä

Kasvatustieteiden Pro gradu –tutkielma, 102 sivua, 10 liitesivua

Kesäkuu 2018

Tässä tutkimuksessa tutkittiin varhaiskasvattajien asenteita uudentyyppisiä digitaalisia oppimisympäristöjä kohtaan. Varhaiskasvattajien asenteita tutkittiin, koska niiden nähtiin olevan avainasemassa palvelun käytölle varhaiskasvatuksessa. Moomin Language School -palvelu on erityisesti varhaiskasvatusikäisille suunnattu oppimisovellus, jonka avulla lapset opettelevat vierasta kieltä digitaalisessa ympäristössä. Tutkimus toteutettiin toimeksiantona Playvation Oy:n kanssa, joka on kehittänyt kyseisen Moomin Language School –palvelun yhdessä alan ammattilaisten kanssa.

Tutkimuksen aineisto kerättiin sähköisillä kyselylomakkeilla ja avoimilla haastatteluilla. Tutkimuksen aineiston ensimmäinen vaihe, alkukysely, kerättiin valtakunnallisesti tutkimushenkilöiltä lokakuussa vuonna 2017. Toinen vaihe, loppukysely, kerättiin valtakunnallisesti tutkimushenkilöiltä marras-joulukuun vaihteessa vuonna 2017. Alkukysely ja loppukysely lähetettiin sähköisesti kaikkiin varhaiskasvatusyksiköihin, joissa Moomin Language School –palvelua oltiin käynnistämässä tai se oli jo otettu käyttöön. Alku- ja loppukyselyitä verrattiin tutkimuksessa keskenään. Haastatteluihin tutkimushenkilöt valikoituivat vapaaehtoisesti loppukyselyn kautta. Haastattelut suoritettiin avoimina haastatteluina joulukuussa 2017.

Tutkimusongelmaksi asetettiin varhaiskasvattajien asenteet ja heidän lähestymistapansa kielten oppimiseen suuntautuvaa digitaalista oppimisympäristöä kohtaan. Lisäksi pyrittiin etsimään syitä varhaiskasvattajien mahdollisiin asenteellisiin eroihin sekä muutoksiin asenteissa oppimisovelluksen käytön edetessä.

Tutkimus on monimenetelmällinen, siinä hyödynnettiin sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Tutkimuksen alku- ja loppukysely toteutettiin määrällistä tutkimusotetta hyödyntäen. Haastatteluissa hyödynnettiin laadullista aineistonkeruumenetelmää. Tutkimuksessa toteutuu monipuolisesti erilaiset triangulaatiotyypit. Tutkimus on toteutettu parityönä, tutkijatriangulaation keinoin.

Tutkimustulokset vahvistavat varhaiskasvattajien asenteiden olevan myönteisiä Moomin Language School –palvelua kohtaan. Asenteet muuttuivat palvelun käytön edetessä yhä myönteisemmiksi. Yllättävinä tutkimustuloksina voidaan pitää ulkoisia tekijöitä, kuten tieto- ja viestintäteknologisia haasteita. Jokainen haastateltavista otti esille omasta positiivisesta asenteesta huolimatta arjen kiireen työssä.

Avainsanat: Varhaiskasvatus, digitaalinen oppimisympäristö, varhainen vieraan kielen oppiminen, asenne, kognitiivisen dissonanssin teoria, monimenetelmällisyys, muutosprosessi

Sisällys

1. JOHDANTO.....	6
2. ASENTEIDEN MERKITYS MUUTOSPROSESSILLE VARHAISKASVATUKSESSA.....	8
2.1 Asenne ja ammatillisen osaamisen kehittäminen.....	8
2.2 Kognitiivisen dissonanssin teoria.....	9
2.3 Muutosprosessi.....	11
3. SUOMALAINEN VARHAISKASVATUS JA SEN TYÖNTEKIJÄT.....	12
3.1 Varhaiskasvatus päivähoidossa.....	12
3.1.1 Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutusten kirjo.....	13
3.2 Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.....	14
3.2.1 Monilukutaito.....	15
3.3 Varhainen kielten opettaminen ja herkkyykskausi.....	15
4. DIGITAALINEN KIELTEN OPETTAMINEN VARHAISKASVATUKSESSA.....	16
4.2 Digitaalinen oppiminen ja oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa.....	16
4.2.1 Digitaalinen vieraan kielen oppiminen varhaisessa vaiheessa.....	17
4.2.2 Moomin Language School - digitaalinen oppimisympäristö.....	18
5. AIEMPI TUTKIMUS.....	19
6. TUTKIMUSTEHTÄVÄT JA TOTEUTUS.....	24
7. TUTKIMUKSEN METODOLOGIA JA TOTEUTTAMINEN.....	26
7.1 Metodologiset ratkaisut.....	26
7.2 Monimenetelmällisyyden toteutus.....	27
7.1.1 Monimenetelmällisyys ja erilaiset triangulaatiotyypit tutkimuksessa.....	28
7.2 Aineiston hankinta.....	30
7.2.1 kyselylomakkeet.....	30
7.2.2 Avoin haastattelu.....	32
7.3 Kohderyhmä.....	34
8. TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS.....	35
8.1 Validiteetti.....	35
8.2 Reliabiliteetti.....	37
8.3 Eettisyys.....	39
9. KVANTITATIIVISEN AINEISTON TUTKIMUSTULOKSET.....	40
9.1 Kyselyaineiston kuvaus.....	40
9.2 Alkukyselyn tulokset.....	41
9.2.1 Alkukyselyn löydöksiä.....	45
9.2.2 Alkukyselyn vastaajien kielteiset ja myönteiset tuntemukset.....	54
9.2.3 Alkukyselyn vapaa palaute.....	57

9.3 Loppukyselyn tulokset.....	59
9.3.1 Muutokset mielipiteissä.....	61
9.3.2 Loppukyselyn vapaa palaute.....	67
9.4 Alku- ja loppukyselytulosten vertailu.....	68
10. KVALITATIIVISEN AINEISTON TUTKIMUSTULOKSET.....	74
10.1 Avoin haastattelu.....	74
10.2 Haastatteluaineiston teemoittelu ja pohdintaa.....	75
10.2.1 Digitalisaatio ja varhainen vieraan kielen oppiminen.....	76
10.2.2 Ammatillisuus, työidentiteetti ja kielitaito.....	78
10.2.3 Kiire ja työn kuormittavuus.....	81
10.2.4 Moomin Language School -palveluun kohdistuvat kehittämisideat.....	83
10.2.5 Tieto- ja viestintäteknologiset haasteet.....	85
10.2.6 Pedagoginen näkemys.....	87
11. JOHTOPÄÄTÖKSET.....	91
11.1 Yhteenvedo.....	92
11.2 Kritiikkiä.....	94
11.3 Mahdollisia jatkotutkimusideoita.....	96
LÄHTEET.....	98
LIITTEET.....	103

1. JOHDANTO

Toteutimme Pro Gradu -tutkielman toimeksiantona Playvation Oy:lle, joka on kehittänyt palvelun nimeltä Moomin Language School. Kyseinen palvelu on monipuolinen kokonaisuus, joka sisältää pedagogisesti suunniteltuja sisältöjä. Palveluun kuuluu varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisille lapsille suunnattu digitaalinen oppimisympäristö. Tämän lisäksi palvelu sisältää kasvatus- ja kielitieteiden ammattilaisten suunnittelemat leikkituokiomateriaalit varhaiskasvattajille.

Palvelussa yhdistetään joustavasti pedagogiikkaa, digitaalisuutta, yhdessä oppimista, yksilöllistä oppimista sekä leikin kautta oppimista. Palvelulla lapset oppivat englantia ja sitä voi käyttää myös s2-tarkoitukseen eli suomen kielen oppimiseen. Vanhempien ja opettajien on myös mahdollista seurata lasten kielenkehittymistä reaaliajassa.

Pro Gradu -tutkimuksessa keskityimme tutkimushenkilöiden eli varhaiskasvattajien asenteisiin niin kielten opetusta kuin digitaalisia oppimisympäristöjä kohtaan varhaiskasvatuksessa. Tutkimme asenteita nimenomaan palvelun käytön alkuvaiheessa sekä palvelun käyttöönoton jälkeen. Hypoteesimme tutkimuksessa oli, että varhaiskasvattajien asenteilla sekä koulutustaustalla voi olla suuri merkitys uusien toimintakulttuurien omaksumisessa ja luomisessa. Nämä kaikki tekijät yhdessä vaikuttavat suuresti varhaiskasvatuksen sisältöön ja tulevaisuuteen. Varhaiskasvattajat voivat vaikuttaa omalla asenteellaan kielteisesti tai myönteisesti tapaan, jolla varhaiskasvatusta uudistetaan. Lisäksi toinen hypoteesimme oli, että varhaiskasvattajien asenteet muuttuvat palvelun käytön edetessä mahdollisesti suuntaan tai toiseen. Tätä varten loimme mittarit: alkukyselyn ja loppukyselyn.

Tutkimuksemme toteutettiin monimenetelmällisesti eli keräsimme aineistoa sekä laadullisin että määrällisin keinoin. Tarkoituksena oli aluksi kartoittaa melko laajalti varhaiskasvattajien asenteita käyttöön otettavaa palvelua kohtaan: kahden sähköisen kyselylomakkeen avulla. Ensiksi suoritimme *alkukyselyn* ja noin puolitoista kuukautta myöhemmin toteutimme *loppukyselyn*. Kyselyillä pyrimme mittaamaan vastaajien asenteita ja tuloksia analysoimme erilaisin menetelmin. Kyselylomakkeilla selvitimme mahdolliset haastatteluihin halukkuutta ilmaisseet henkilöt ja haastattelu suoritettiin aineistonkeruun viimeisenä osana. Haastattelussa oli tarkoitus selvittää henkilöiden havaintoja sekä

omakohtaisia kokemuksia palvelun käytöstä sekä mahdollisista muuttuneista asenteista. Haastatteluissa käytettiin analysoinnissa teemoittelua.

Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää palveluun kohdistuvia asenteita sekä löytää mahdollisia syitä asenteellisille eroille. Toimeksiantajaa kiinnosti erityisesti varhaiskasvattajien asenteet sekä heidän suhtautumisensa Moomin Language School -palveluun yleisellä tasolla. Pyrimme selvittämään syitä mahdollisiin asenteellisiin eroihin ja vertailemaan tutkimushenkilöiden näkemyksiä sekä kokemuksia keskenään.

Pro Gradu -tutkielmamme on varhaiskasvatuksessa tapahtuvien muutosten vuoksi hyvin ajankohtainen. Digitaalinen oppiminen sekä varhainen vieraan kielen oppiminen ovat selkeästi ottamassa sijaa varhaiskasvatuksen kentällä. Aihe on globaalisti sekä yhteiskunnallisesti merkittävä sekä ajankohtainen ja se ilmenee myös haastateltavien puheissa.

Pro Gradu -tutkielman toteutimme parityönä. Meidän koulutuspolkumme ovat identtiset: olemme valmistuneet kasvatustieteiden kandidaateiksi Turun yliopistosta, Rauman opettajankoulutuslaitokselta ja jatkoimme suorittamaan opintoja Tampereen Yliopiston Kasvatuksen ja Yhteiskunnan tutkimuksen maisteriohjelmaan, opintosuuntamme on koulutuksen hallinnan ja koulutuspolitiikan opintosuunta. Olemme opinnoissamme siinä vaiheessa, että tutkimuksen tekeminen oli ajankohtaista ja mielenkiintoisen sekä yhteiskunnallisten ilmiöiden kannalta ajankohtaisen aiheen löydyttyä aloitimme graduprosessin kypsyttelyn.

Keskeisiä käsitteitä tutkimuksessamme ovat digitaalinen oppimisympäristö, digitalisaatio, varhainen vieraan kielen oppiminen ja herkkyykskausi, asenne, varhaiskasvattajien koulutusten kirjo sekä muutosprosessi.

Teoriaosuudessa perehdymme aikaisempiin alan tutkimuksiin ja vertailemme niitä keskenään kirjallisuuskatsauksen keinoin. Koska tutkimusaihe on melko uusi ja tavallaan myös vieras, päädyimme hyödyntämään kirjallisuuskatsauksen tukena Leo Festingerin kognitiivisen dissonanssin teoriaa, joka tuki juuri tutkimuskysymystämme asenteista ja muutoksista liittyen niihin.

2. ASENTEIDEN MERKITYS MUUTOSPROSESSILLE VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Asenne ja ammatillisen osaamisen kehittäminen

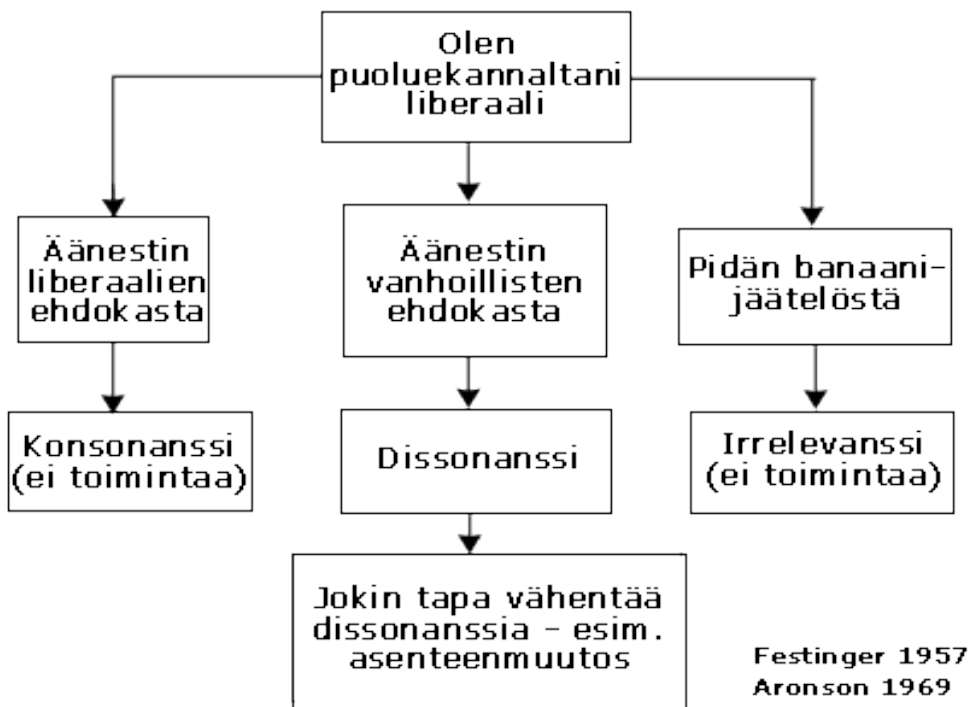
Työelämässä toimivien ihmisten, kuten työntekijöiden, tulee soveltaa jatkuvasti uusia tietoja, jotta työympäristö voi uusiutua. Oman osaamisen kehittäminen on viime kädessä kiinni työntekijästä itsestään ja jokaisen työyhteisössä tai organisaatiossa toimivan tulisi sitoutua oman osaamisen kehittämiseen. (Polo 2005,1.) Toisaalta osaamisen kehittämiseen vaikuttaa yrityksen strategia ja painotukset henkilöstöosaamisen kehittämiseen liittyen. Ammatillisen osaamisen kehittämiseen tarvitaan motivaatiota, asennetta sekä tavoitesuuntautunutta ajattelua, jotta pitkäkestoinen ammatillinen kehittyminen on mahdollista. (Polo 2005, 1.)

Työelämään johtava koulutus ei välttämättä ole ainoa keino oppia uusi asioita, vaan työntekijän oma asenne voi olla ratkaisevassa asemassa elinikäisessä oppimisessa. Yksilön avoin suhtautuminen työelämän muutoksille ja informaatiolle voi olla merkityksellistä osaamisen kannalta. Tärkeää on myös, että uuden oppimiseen suhtaudutaan sitoutuneesti. Työntekijän tulisi seurata tiiviisti omaa osaamista ja täyttää mahdollisia aukkoja siitä. (Polo 2005, 2-3.) Joskus käsky ammatillisen osaamisen kehittämiseen tulee organisaation johdosta tai vastaavasti laki säätelee esimerkiksi valtakunnallisia opetussuunnitelmia, jolloin työelämä vaatii työntekijältä muutosprosessia. Työelämässä saattaa kuitenkin tulla senkaltaisia haasteita vastaan, että työntekijä vastustaa osaamisen kehittymistä epätyytyttävän tilanteen vuoksi. Tällöin työntekijä pysyy uskollisena omille uskomuksilleen, välttää niiden testaamista eikä katso omaa osaamistaan kriittisesti. Epävarmuus ja arvottomuuden tunne johtavat tilanteeseen, jossa oppiminen pysähtyy. (Polo 2005)

2.2 Kognitiivisen dissonanssin teoria

Tutkimme varhaiskasvattajien asenteita työssä muuttuvia toimintatapoja kohtaan sekä yleistä asennoitumista koskien työelämän muutoksia. Tähän teoriaksi sopii kognitiivisen dissonanssin teoria, joka on pohjimmiltaan sosiaalipsykologiaa. Kognitiivisen dissonanssin teoria liittyy vahvasti ihmisen asenteisiin, asenteiden ja käyttäytymisen välisiin ristiriitoihin sekä pyrkimykseen saattaa nämä ristiriidat tasapainoon.

Leon Festingerin kognitiivisen dissonanssin teoria perustuu kahteen kognitioon, käsitykseen ja näiden kahden käsitteen väliseen ristiriitaan yksilön asenteista. Festinger tutki ristiriitakäyttäytymistä. Hänen mukaansa yksilö saattaa toimia itsensä tai muiden yksilöiden kannalta epäedullisesti, mutta jatkaa tästä huolimatta käyttäytymistään ja yrittää perustella itselleen epäedullista käytöstä muuttamalla alkuperäistä asennettaan. Yksilö tiedostaa kahden kognition dissonanssin ja yrittää ratkaista tilanteen saattamalla asenteensa konsonanssiin päämääränään saavuttaa tasapaino toiminnan ja kognition välille (<https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/sosiaalipsykologia/festinger.htm>).

Kuvio 1. Kognitiivisen dissonanssin teoria 1957

Kuvio 1. on selkeä esimerkki kognitiivisen dissonanssin teoriasta. Edellisessä kuviossa esimerkkinä käytetään yksilön omaa arvomaailmaa, tässä tapauksessa poliittisia arvoja. Esimerkkitapauksessa yksilö on puoluekannaltaan liberaali. Jos hän äänestää liberaalia, ovat hänen kognitionsa tasapainossa eli konsonanssissa keskenään. Jos hän taas päätyisi äänestämään vanhoillisten ehdokasta, olisi se täydellisessä ristiriidassa hänen arvomaailmansa kanssa. Tästä seuraisi auttamatta dissonanssi. Dissonanssi on ristiriitaila ja kognitiivisen dissonanssin teorian mukaan ihmisellä on tarve vähentää dissonansseja ja luonnollinen tapa vähentää niitä on esimerkiksi muuttamalla asenteita alkuperäistä ajatusmallia kohtaan.

Teoria tukee tutkimustamme siinä mielessä, että toimeksiantajamme Playvation Oy näki eri varhaiskasvatyüksikköjen toimintatavoissa merkittäviä eroja, mitä tulee Moomin Language School -palvelun käyttöönottoon ja sen aktiiviseen hyödyntämiseen varhaiskasvatyksessa. Tiedossamme oli, että eri päivähoitoyksiköt ovat ryhtyneet käyttämään oppimissovellusta hyvin vaihtelevasti: osa hyvinkin monipuolisesti, osa ei lainkaan. Kaikki yksiköt ja henkilöt, jotka ovat saaneet koulutuksen Moomin Language School -palveluun, ovat saaneet saman ohjeistuksen palvelun hyödyntämisestä päivähoidon arjessa. Kuitenkin osa varhaiskasvatyüksiköistä on tästä ohjeistuksesta huolimatta syystä tai toisesta jättäytynyt palvelun käytön ulkopuolelle. Nämä tapahtumat tukevat kognitiivisen dissonanssin teorian piirteitä. Päivähoidossa noudatetaan lain määrittämää *Valtakunnallisia varhaiskasvatyüksuunnitelman perusteita*, joita jokaisen varhaiskasvatyüksikön tulisi työssään noudattaa. Varhaiskasvatyüksikön jättäessä noudattamatta tätä korkeinta varhaiskasvatyüksusta säätelevää asiakirjaa, toimii hän vasten varhaiskasvatyükslakia. Varhaiskasvatyüksessa määritellään erikseen yhtenä oppimisen alueena monilukutaito, joka muun muassa sisältää tieto -ja viestintäteknologiset taidot. Mielenkiintoista on, miten juuri tätä laaja-alaisen osaamisen aluetta toteutetaan päivähoidon arjessa ja toisaalta, jos tätä osa-aluetta ei toteuteta, millä tavoin asiaa perustellaan. Tällaisissa mahdollisissa tilanteissa kyseessä on mitä luultavimmin asenteista johtuva ristiriitailanne.

2.3 Muutosprosessi

Muutosprosessit ovat hyvin erilaisia. Ne voivat kohdistua työelämässä erilaisiin tekijöihin, kuten johtamisprosesseihin, rakenteisiin, konkreettisiin asioihin tai esimerkiksi arvoihin. Kaikille muutosprosesseille yhteistä on asioiden tekeminen tulevaisuudessa eri tavalla aiempaan nähden (Salonen, S-M. & Valkeejärvi, M. 2016, 9). Muutos saattaa olla samalla sekä mahdollisuus että uhka – jotkut näkevät muutoksen vain lisätyönä, kun taas toiset ymmärtävät muutoksen tarpeellisuuden ja hyödyn heti. Työntekijät, asiantuntijat ja johtajat eli eri toimijatahot elävät samaan aikaan muutoksen eri vaiheita ja ovat eri tavoin kiinni tiedon ja toiminnan lähteillä (Kallioinen, O. 2012, 244).

Muutosprosessi on hyvin pitkälti johtamiskysymys. Muutosmatkaa on johdettava ammattimaisesti, jotta työyhteisö omaksuu uuden toimintakulttuurin kokematta liian suurta kuormitusta. Muutosprosessien läpiviemisessä erityisen tärkeää on informaation kulku. Moniammatillisessa työyhteisössä suuri osa informaatiosta eri toimijoiden välillä ei välttämättä löydy perille arjen toimijoiden keskuuteen. Ja näin ollen epäselvyyksiltä ei voida työyhteisössä välttyä. Epätietoisuus muutoksista sekä niiden seuraamuksista voi aiheuttaa konflikteja työyhteisössä (Kallioinen, O. 2012, 244 - 245).

Kun muutosprosessin tavoitteet ovat selvillä, aletaan työyhteisössä selventämään päämäärää sekä käymään läpi eri vaiheita muutoksessa. Sen lisäksi, että koko työyhteisö ja työyhteisön yhteiset toimintatavat uudistuvat, tekee jokainen työyhteisön jäsen omaa henkilökohtaista yksilöprosessointiaan. Muutosprosessissa tulee huomioida henkilöstön ikärakenne ja johtaminen sen mukaisesti. Lisäksi tärkeää olisi turvata osaamisen siirtäminen ja hiljaisen tiedon hyödyntäminen, jotta muutosprosessi sujuisi mahdollisimman mutkattomasti sekä tarkoituksenmukaisesti. (Kallioinen, O. 2012, 258.)

3. SUOMALAINEN VARHAISKASVATUS JA SEN TYÖNTEKIJÄT

3.1 Varhaiskasvatus päivähoidossa

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulujärjestelmää ja sen tarkoituksena on luoda varhaiskasvatukseen osallistuville lapsille tasa-arvoiset edellytykset kokonaisvaltaiseen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Vaikka huoltajilla on ensisijainen kasvatusvastuu lapsesta, tukee varhaiskasvatus kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Varhaiskasvatusta valvotaan valtakunnallisen ohjauksen kautta ja sen tarkoituksena on muodostaa yhdenvertaiset puitteet varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kehitykselle, kasvuille ja oppimiselle. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. (Opetushallitus 2016, 8.)

Suomen päivähoidojärjestelmä on yli satavuotisen kehitysprosessin tulos ja siihen ovat vaikuttaneet erilaiset yhteiskunnalliset ja ideologiset muutokset (Alila, K. 2014, 8). Juuret suomalaiseen päiväkotitoimintaan pohjautuvat 1800-luvulla alkaneeseen lastentarhatoimintaan, jossa toteutettiin maahamme saapunutta Saksalaisperäistä fröbeliläistä pedagogiikkaa. (Lastentarhanopettajaliitto 2017). Varsinaisen päivähoidojärjestelmän syntymisen aika liittyy sotien jälkeiseen kauteen, jolloin Suomi alkoi teollistua ja hyvinvointivaltion perusedellytyksiä alettiin rakentamaan. Elettiin muutosprosessin aikaa: maatalous menetti asemansa pääasiallisena työllistäjänä, perheet muuttivat kaupunkeihin ja naiset siirtyivät myös työelämään. Tarvittiin päivähoidopaikkoja etenkin suurissa kaupungeissa sovittamaan työ- ja perhe-elämä yhteen ja tähän yhteiskunnalliseen tilanteeseen syntyi päivähoidojärjestelmä. (Alila, K. 2014, 8.)

Ideologiat päivähoidojärjestelmän syntymiseen ovat vahvasti olleet työvoima- ja elinkeinopoliittiset, mutta myös lastensuojelulliset. Päivähoidojärjestelmä on siten vaikuttanut suomen talouskasvuun ja luonut naisille mahdollisuuden työllistymiseen ja opiskeluun. Vaikka yhteiskunnalliset muutokset synnyttivät tarpeen päivähoidopaikoista, on päivähoidolla myös monenlaisia muita merkityksellisiä tehtäviä. Päivähoidon *sosiaalipoliittinen tehtävä* on tukea lapsiperheitä yhdessä muiden lapsi- ja perhepalveluiden ohella. Päivähoidon tehtävä on myös toimia lastensuojelullisena tukitoimena. Päivähoidon *tasa-arvoa edistävä tehtävä* on kaksitahoinen, sillä ensinnäkin sen tarkoituksena on mahdollistaa tasa-arvoisesti naisten sekä miesten osallistumisen työmarkkinoille. Toisena tehtävänä

on toimia ennaltaehkäisevänä tahona oppimisvaikeuksien ehkäisemistyölle sekä tunnistamiselle varhaisessa vaiheessa sekä tasoittaa kehityksellisistä ja sosiaalisista taustoista johtuvia eroja. Kolmantena tehtävänä päivähoidolla on *koulutuspoliittinen tehtävä*, jonka mukaan sen kuuluu turvata lapsille oikeus oppimiseen, oppimismahdollisuuksien kehittämiseen ja ohjaus oppimiseen. (Alila, K. 2014, 11.)

3.1.1 Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutusten kirjo

Charlotte Ringsmosen sekä Grethe Kragh-Müllerin teoksessa *Nordic Social Pedagogical Approach to Early Years* (2016) Elina Fonsén ja Janniina Vlasov kirjoittavat artikkelissaan suomalaisesta varhaiskasvatuksen pedagogiikasta. Artikkelissa he toteavat suomalaisen varhaiskasvatuksen perustuvan kolmijakoiseen malliin, jossa tärkeinä varhaiskasvatusta edistävinä tekijöinä nähdään hoiva, koulutus sekä opettaminen. Näistä on muodostettu englanninkielinen termi *educare*. (Fónsen, E & Vlasov, J. 2016, 253.) Eri koulutukset tukevat erilaisia työtehtäviä monipuolisesti. Varhaiskasvatus tarvitsee moniammatillista osaamista ollakseen laadukasta.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee monen eri koulutustaustan saaneita lastentarhanopettajia: lastentarhanopettajan, kasvatustieteen (varhaiskasvatus) kandidaatin tai maisterin tutkinnon, sosiaalikasvattajan, sosiaaliohjaajan tai sosionomin tutkinnon (AMK) suorittaneita opettajia (Lastentarhanopettajaliitto, 2017). Lisäksi varhaiskasvatuksessa toimii lastenhoitajia eli lastenohjaajan koulutuksen saaneita henkilöitä tai lähihoitajan tutkintoon kouluttautuneita henkilöitä. Varhaiskasvatuslaissa kerrotaan seuraavaa päivähoidon henkilöstöstä:

“Lasten päivähoidon henkilöstön kelpoisuusvaatimukseen sovelletaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettua lakia [\(272/2005\)](#) sekä sen nojalla annettuja säännöksiä, sellaisina kuin ne ovat voimassa tammikuun 1 päivänä 2013. Kunnassa on oltava sanottua henkilöstöä lasten päivähoidon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten.” (Varhaiskasvatuslaki 4 a § [\(28.12.2012/909\)](#).)

Lastentarhanopettajien osaamista tarkasteltaessa on huomioitava, että samassa ammatissa työskentelevien välillä voi ilmetä mahdollisesti eroja eri koulutustaustasta johtuen. Yliopistokoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen saaneet lastentarhanopettajat ovat käyneet läpi erilaiset ja eri tavoin painottuneet koulutusohjelmat (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007:7, 29.)

Lastentarhanopettajien opettamisen painopisteet painottuvat varhaiskasvatuksessa pedagogiikkaan ja kasvatukseen. Lastenhoitajien työn painopisteet sen sijaan ovat erilaisen koulutuksen myötä perushoidossa sekä sairaanhoidollisissa painotuksissa. He vastaavat mahdollisista lasten terveyteen liittyvistä hoitoseikoista ja niiden kirjaamisesta. Lastenhoitajat ovat tärkeä osa päivähoidon arkea kasvattajien ammattikunnassa.

3.2 Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatustilain perusteella Opetushallitus on antanut valtakunnallisen määräyksen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, jonka mukaan lasten paikalliset ja lasten omat varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet määrittelevät sen, kuinka varhaiskasvatus yleisesti toteutetaan ja varhaiskasvatustilain taas säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksen tavoitteista. Esiopetus kuuluu myös varhaiskasvatukseen, vaikka sitä säätelee perusopetuslaki ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (Opetushallitus 2016, 8.)

Varhaiskasvatussuunnitelmakokonaisuus voidaan nähdä kolmitasoisena: on olemassa varhaiskasvatuksen päivähoidon kaikkia tahoja velvoittava valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Toisena paikallisempana tasona voidaan pitää kuntakohtaisia julkisia sekä yksityisen päivähoitopalvelutuottajien omia varhaiskasvatussuunnitelmia. Tämän lisäksi, jokaiselle lapselle laaditaan omat henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat. (Opetushallitus 2016, 8.) Vuonna 2017 elokuussa otettiin käyttöön Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Varhaiskasvatuksen sisällöt ovat muuttuneet entisistä orientaatioista osaamisen alueiksi. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa 2016 on paljon samaa kuin edellisessä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa 2005, mutta myös uudentyyppistä ajattelua. Kaikella varhaiskasvatuksessa tapahtuvalla toiminnalla on yhteinen päämäärä: Laaja-alainen osaaminen, joka koostuu monista kokonaisuuksista. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on edistää yhdenvertaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa sekä tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen järjestämistä (Opetushallitus 2016, 8).

3.2.1 Monilukutaito

Varhaiskasvatuksen, jota ohjaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, tehtävänä on tukea lasten taitoja edistyä monilukutaidossa sekä tieto- ja viestintäteknologisessa osaamisessa. Monilukutaitoon kuuluvat seuraavat asiat: viestien tuottamisen ja tulkinnan taidot, ympäröivän maailman sekä moninaisten kulttuuristen viestin ymmärtäminen sekä erilaisten tekstien kuten kirjoitetun, audiovisuaalisen, puhutun ja digitaalisen ilmeneminen ja ymmärtäminen eri tekstimuodoissa. Monilukutaidon piiriin kuuluvat myös seuraavat lukutaidot: peruslukutaito, numeerinen lukutaito, kuvanlukutaito ja medialukutaito. (Opetushallitus 2016, 23.)

Tieto- ja viestintäteknologisissa taidoissa lapsi tutustuu varhaiskasvatuksessa erilaisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Digitaalinen dokumentointi kuuluu myös varhaiskasvatussuunnitelman sisältöihin eli lapsi oppii leikin, liikunnan, tutkimisen taiteellisen ilmaisemisen ja kokemisen kautta hyödyntämään dokumentointia. Dokumentointi on myös lasten osallistamista varhaiskasvatuksessa ja tällöin lapsi oppii tuottamaan itse sekä yhdessä muiden kanssa sisältöjä eri tieto- ja viestintäteknologisten apuvälineiden kautta. Tämä taas kehittää luovaa ajattelua sekä lukutaitoa. (Opetushallitus 2016)

Moomin Language School-oppimisovellus tukee Opetushallituksen laatimia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja on näin ollen yksi keino hyödyntää tieto- ja viestintäteknologista opettamista lapsille. Lapset eivät pelkäästiä opi kieltä kyseisen oppimisovelluksen kautta, vaan monilukutaito kehittyy samalla sekä tieto- ja viestintäteknologiset valmiudet. Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esikouluun ja esikoulusta peruskouluun, on jo varhaiskasvatuksessa mahdollistettu lapsille edellytykset ja ennen kaikkea kiinnostus hyödyntää digitaalisia oppimisvälineitä osana oppimista. Näin ollen sulautuminen yhteiskuntamme toimintatapoihin alkaa jo varhaiskasvatuksessa.

3.3 Varhainen kielten opettaminen ja herkkyyskausi

Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja päivähoidon tulisi tarjota lapselle kielellisesti virikkeellinen ympäristö. Lasten kielellisen kehityksen tukemiseksi voidaan käyttää erilaista materiaalia.

(Nurmilaakso 2011, 37.) Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kuuluu muun muassa osaamisen alueisiin kielten rikas maailma, jossa tavoitteena on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. (Opetushallitus 2016, 40.)

Varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatusta voidaan antaa lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä ja kunnan on huolehdittava näillä äidinkielillä tapahtuvan varhaiskasvatuksen toteutumisesta. Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielellä, kunhan se ei vaaranna varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin kirjattujen tavoitteiden saavuttamista. Tällöin on myös huolehdittava siitä, että huomioidaan äidinkielen kehittymisen tukeminen vieraan kielen oppimisen ohella. (Opetushallitus 2016, 47.)

4. DIGITAALINEN KIELTEN OPETTAMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

4.2 Digitaalinen oppiminen ja oppimisympäristöt varhaiskasvatuksessa

Yksi tutkimuksemme keskeisiä käsitteitä on digitalisaatio. Digitalisaatio tarkoittaa teknologisten välineiden yleistymistä arkikäytössä. Digitalisaatio on laaja käsite ja sitä onkin alettu käyttää melko yleisesti arkikielessä ja ihmisillä saattaakin olla eriäviä käsityksiä digitalisaation merkityksestä. Teoksessa *Palvelutalouden murros ja digitalisaatio* (2015, 110) todetaan digitalisaation murroksen olevan vasta alussa ja sen vaikutuksen ulottuvan laajalti koko yhteiskuntamme eri osa-alueille.

Digitaalinen oppiminen tarkoittaa erilaisten tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden hyödyntämistä erilaisissa oppimisprosesseissa. Jatkuva tieto- ja viestintäteknologian kehitys muokkaa alati käsityksiämme koulutuksesta ja oppimisesta. Digitaaliset oppimisympäristöt sen sijaan ovat sellaisia oppimisen tiloja, joissa hyödynnetään digitaalista teknologiaa ja mediaa sekä luodaan tulevaisuuden realiteetteja vastaavia oppimiskokemuksia. (Kuusikorpi, M. 2015, 12 - 13).

Teknologiasta on tullut keskeinen oppimisväline ja oppimisen osa-alue. Tämä edellyttää kasvattajilta uudentyyppistä ajattelua ja suhtautumista teknologiaa kohtaan. Kasvattajat tekevät työssään niin kutsutun digiloikan eli joutuvat pohtimaan erilaisia keinoja hyödyntää digitaalista teknologiaa opetuksessa. On varhaiskasvattajan vastuulla löytyä lapsille suotuisat keinot tutustua turvallisesti digitaalisiin oppimisympäristöihin. (Koivula, M. & Mustola, M. 2017.)

4.2.1 Digitaalinen vieraan kielen oppiminen varhaisessa vaiheessa

Digitaalisella vieraan kielen oppimisella tarkoitetaan jonkun muun, kuin oman äidinkielen oppimista ja opiskelua virtuaalisia oppimisympäristöjä hyödyntäen (Reinders, H. (toim.) 2012). Tämän kaltainen opiskelumuoto on yleistynyt viime vuosina huomattavasti. Varhaiskasvatuksessa on alettu myös hyödyntämään tätä uudentyyppistä oppimismuotoa. Kuitenkin on muistettava, että varhaiskasvatuksessa oppiminen tapahtuu aina ensisijaisesti leikin, tutkimisen ja ilmaisemisen kautta. Oppiminen tapahtuu aina lapsen omilla ehdoilla, lasta kunnioittaen.

Vieraan kielen oppiminen digitaalisessa oppimisympäristössä on varhaiskasvatuksessa vielä melko uusi asia. Teoksessa *Contemporary Computer-Assisted Language Learning* (2012) pureudutaan vieraan kielen oppimiseen digitaalisin keinoin. Yksi teoksen artikkeleista *Digital games and language learning* käsittelee digitaalisissa oppimisympäristöissä tapahtuvaa kielen oppimista erilaisista näkökulmista käsin. Esiin nostetaan mahdolliset ongelmat pedagogiikan ja viihteellisyyden yhteensovittamisessa. Opetuksessa hyödynnettävät pelit pyritään kehittämään aina oppimisen kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisiksi. (Lai, C., Ni, R. & Zhao, Y. 2012, 178.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus, 2016) jakaa varhaiskasvatuksen suppeampaan ja laajamittaiseen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen. Näiden molempien vierasta kieltä tukevien muotojen tavoitteena on luoda pohja elinikäiselle uteliaisuudelle sekä kasvattaa lasten myönteistä asennoitumista erilaisia kieliä ja kulttuureja kohtaan. (Opetushallitus 2016, 49). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet velvoittavat toteuttamaan varhaiskasvatuksessa monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen tukemista. Kaksikielisen varhaiskasvatuksen sisältöä voidaan näin rikastuttaa lisäämällä innovatiivisia oppimismenetelmiä kuten digitaalisia apuvälineitä osana varhaista toisen kielen opettamista.

Teoksessa *Foreign-language Learning with Digital Technology* (Evans, M. & Brindley, S. 2011, 2) Michael Evans tuo esille ajatuksen teknologian ja pedagogiikan jatkumosta. Pedagoginen innovaatio on luonut teknologisia innovaatioita: monet ammattilaiset ovat kehittyneen teknologian seurausta ja monet teknologiat ovat kehittyneen pedagogiikan seurausta. Evans pohtii yhtä lailla oppimisen ja teknologian välistä suhdetta. Voiko teknologia tuottaa uusia kielenoppimismenetelmiä vai ainoastaan tukea niitä oppimisprosesseja, jotka ovat jo olemassa. Teknologia antaa kielten opettamiselle monenlaisia mahdollisuuksia.

4.2.2 Moomin Language School - digitaalinen oppimisympäristö

Moomin Language School -palvelun internet-sivuilla kerrotaan palvelusta seuraavasti:

“Moomin Language School on digitaalinen oppimisympäristö, joka auttaa lapsia oppimaan uuden kielen ilon ja leikin kautta. Varhainen kielenoppiminen luo vahvan pohjan kaikelle oppimiselle ja vaikuttaa hyvin laajasti lasten kehitykseen, ei pelkästään kielitaitoon.”

Moomin Language School -oppimissovellus on suunnattu päiväkotikäisille lapsille ja sovellus tarjoaa oppisisältöä jokaiselle arkipäivälle neljän vuoden ajan sisältäen erilaisia pelillisiä ja pedagogisia harjoituksia kielen kaikkien osa-alueiden harjoittamiseen. Oppimissovellus voidaan liittää osaksi koulun tai päiväkodin arkea ja oppimiseen menee päivittäin 5-15 minuuttia.

Kielitaidon lisäksi harjoituksen kehittävät muun muassa muistia, matemaattista ajattelua, lapsen luovuutta ja sosiaalisia taitoja. Lapsen oppimista on mahdollista seurata reaaliajassa. Päivittäisen oppimissovelluksen lisäksi tulee varhaiskasvattajille suunnatut leikkituokiomateriaalit, jotka sisältävät leikkejä, musiikkia ja askartelua. Leikkituokioissa rohkaistaan lapsia käyttämään uutta kieltä sosiaalisissa tilanteissa muiden lasten kanssa sekä syvennetään digitaalisessa oppimisympäristössä jo opittuja asioita. (<https://moominls.com/fi/#ourservice>.)

Moomin Language School -palvelu palkittiin vuonna 2015 oppimiskeskeisten eEemeli -laatukilpailussa vuoden parhaana oppimiskeskeisenä. Kilpailun järjestäjinä toimivat muun muassa eOppimiskeskus ry, Tekes, Hamk, Omnia sekä Teknologiateollisuus ry. Arviointiraati koostui julkisen sektorin, yritysten, koulutuksen ja pedagogiikan ammattilaisista. Perustelut pääpalkinnon

myöntämiselle olivat pedagogiikan, pelillisyyden sekä tunnetun brändin yhdistäminen. EEmeli 2015 -laatukilpailussa Moomin Language School -palvelua kuvailtiin seuraavin sanoin:

”Peli kehittyy oppijan mukana ja siinä on kattavat työkalut myös oppimisen seuraamiseen ja ohjaamiseen. Tuote on elinkaarensa alussa, mutta sisältää suuren lupauksen menestyksestä ja kansainvälisestä potentiaalista.”
(<http://www.tivia.fi/uutinen/oppimiskarsinoiden-eEmeli-2015-laatukilpailu-on-ratkennut>)

5. AIEMPI TUTKIMUS

Aiempiä tutkimuksia on tehty jonkin verran ja nimenomaan digitaalisten sovellusten käytöstä luokkahuoneessa tai varhaiskasvatuksessa, mutta digitaalisten sovellusten käytöstä nimenomaan vieraan kielen opettamiseen liittyen, ei löytynyt kovinkaan paljon. Tämän tutkimuksen tutkimuskysymysten avulla haluttiin selvittää, minkälaisilla asenteilla varhaiskasvattajat lähestyvät vieraan kielen opettamiseen liittyviä digitaalisia oppimisympäristöjä sekä, mistä nämä erot varhaiskasvattajien asenteissa johtuvat. Lisäksi tutkimuksia ei löytynyt varhaiskasvatuksen kentällä eri koulutustaustan saaneiden henkilöiden väliltä, joten seuraavaksi käsittelemisämme tutkimustuloksissa aineistoa kerättiin varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta vain lastentarhanopettajilta.

Merja Koivula ja Marleena Mustola ovat tutkineet digitalisaatiota varhaiskasvatuksessa. Artikkelissa *Varhaiskasvatuksen digiloikka ja muuttuva sukupolvijärjestys? Jännitteitä lastentarhanopettajien ja lasten kohtaamisessa digitaalisen teknologian äärellä* (2017) tutkittiin tablettitietokoneita ja niiden hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa oppimisvälineenä. Tutkimuksessa perehdytään myös varhaiskasvattajien asenteisiin ja Koivulan sekä Mustolan tutkimuksen johtopäätöksistä käy ilmi, että varhaiskasvattajien asenteella teknologiaa kohtaan on merkittävä vaikutus siihen, kuinka digitaalisia oppimisympäristöjä hyödynnetään varhaiskasvatuksessa. Oman tutkimuksemme tulokset osoittavat samoja asioita: erilaiset tekijät, kuten ulkoiset tekijät voivat vaikuttaa joko myönteisesti tai kielteisesti asenteisiin hyödyntää teknologiakasvatusta opetuksessa. Tässä tutkimuksessa varhaiskasvattajien suhtautumisella on selkeä yhteys Moomin Language School -palvelun sujuvaan hyödyntämiseen arjessa. Koivulan ja Mustolan tutkimuksesta ilmenee, että pelkkä digitaalisen osaamisen valmius ei

ole riittävä tae laadukkaalle opetukselle. On ensiarvoisen tärkeää, että teknisten valmiuksien lisäksi kasvattaja osaa hyödyntää digitaalisia oppimisympäristöjä nimenomaan pedagogisin keinoin.

Merja Koivula ja Marleena Mustola ovat tehneet toisen samansuuntaisen tutkimuksen ja artikkelissa *Digiloikka ja ei-kenenkään-alue varhaiskasvatuksessa (2017)*. Siinä kirjoitetaan, että varhaiskasvatuksessa päätee perinteinen hierarkia lasten ja aikuisten välillä – lapset oppivat ja opettajat opettavat. Teknologian rantautuessa varhaiskasvatukseen, on muodostanut uudentyyppisen varhaiskasvatuksen sukupolvijärjestys eli paikoitellen lapset saattavatkin olla kasvattajia parempia digitaalisen teknologian käyttäjiä. Tutkimuksessa opettajat näkivät lapset aktiivisina, osaavina teknologian käyttäjinä ja he kertoivat itsekin oppineensa lapsilta teknologian käyttöä ikään kuin yhdessä oppien. Lastentarhanopettajat olivat esiopetuksessa tutkimuksen aikaan hyödyntäneet tablettilaitteita vasta 3-6 -kuukautta ja puhuivat omasta teknologisten apuvälineiden hyödyntämisen taidoistaan hieman vähätellen. Lisäksi nuorempien ja iäkkäämpien työntekijöiden välillä oli eroa siinä, miten he kokivat omat taitonsa hyödyntää teknologiaa osana pedagogiikkaa. Nuoremmat opettajat ymmärsivät teknologian pedagogisen mahdollisuuden, kun taas iäkkäämmät työntekijät kaipasivat käytännön opastusta teknisten apuvälineiden käytössä. Tässä tutkimuksessa vastaavanlaisia eroja Moomin Language School–oppimissovellusta hyödyntävien eri-ikäisten kasvattajien välillä ei nähty. Varhaiskasvattajat kokivat hieman haasteita teknologisessa osaamisessa, mutta haasteet liittyivät sellaisiin asioihin, kuten tablettien toimimattomuuteen, eikä itse Moomin Language School -palvelun käyttämiseen. Tässä tutkimuksessa Moomin Language School -oppimissovelluksen käyttö muodostui haastavaksi esimerkiksi silloin, kun langaton verkko pätki sovelluksen käytön aikana. Tässä tutkimuksessa lasten teknologisia taitoja ei mitenkään erityisemmin korostettu varhaiskasvattajien kertomuksista päätellen, sillä lapset opettelivat oppimissovelluksen avulla uutta vierasta kieltä. Tämä vieraan kielen opettelu toi teknisten apuvälineiden hyödyntämisen välille elementin, jonka kanssa lapset olivat kuitenkin uuden äärellä. Päästessään Moomin Language School -oppimissovelluksessa uudelle tasolle ja taitojen kehittyessä, osasivat lapset käyttää oppimissovellusta itsenäisesti.

Ila Hannula on tutkinut pro gradu-tutkielmassaan *“Tablettilaitteiden pedagoginen hyödyntäminen esiopetusryhmissä, lastentarhanopettajien kokemuksia tablettien käytöstä”* (Hannula, 2016) kasvattajien kokemuksia digitaalisten välineiden hyödyntämisestä opetuksessa pedagogisessa mielessä. Hannulan tutkimus suoritettiin myös monimetodisesti ja Survey-tutkimus tehtiin Jyväskyläläisessä Eskarin tulevaisuusnäyttö -hankkeessa. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella, johon vastauksia saatiin 34 ja analysointi tapahtui sekä SPSS-ohjelmaa että laadullisten kysymysten

kohdalla, sisällönanalyysiä hyödyntäen. Hannula kertoo tutkimuksessa aloittaneensa tutkimaan oppimista tabletilaitteiden osalta varhaiskasvatuksen kentältä, sillä aiempaa tutkimusta tabletilaitteiden hyödyntämisestä varhaiskasvatuksesta ei juurikaan löydy. Tämä selittynee osaksi sillä, että tabletit ovat rantautuneet vasta muutaman vuoden aikana varhaiskasvatuksen kentälle.

Hannula (2016) pohtii tutkimuksessaan, että varhaiskasvattajat eivät välttämättä usko tieto- ja viestintäteknologian positiivisiin vaikutuksiin lapsissa. Samaan kohtaan tutkija pohtii, että saamalla luotettavaa tutkimustietoa sekä kehittämiskokemusta tietoteknisten laitteiden hyödyntämisestä varhaiskasvatuksessa, voitaisiin saada lisää ymmärrystä aiheesta. Opetushallituksen laatiman Valtakunnallisen varhaiskasvatuksen perusteiden (2016) voimaantumisen myötä, varhaiskasvatuksessa tulee toteuttaa teknologiakasvatusta osana opetusta. Tämä edellyttää siis ammattilaisilta osaamista tieto- ja viestintäteknologisissa taidoissa. Hannula kertoo, että opettajat tarvitsisivat enemmän ammatillista koulutusta sekä tukea teknologian käytön kehittämisessä. (Hannula, 2016). Tutkija kertoo, että olisi tärkeää, että tulevaisuudessa viranomaiset ottaisivat vastuun kansallisesta koordinoinnista sekä sitouttaisivat kuntia kyseiseen toimintaan, teknologisten välineiden hyödyntämisestä varhaiskasvatuksessa.

Hannulan käsitteet Pro gradu-tutkimuksessa ovat tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuudet sekä haasteet, media ja mediataidot sekä mediakasvatus, esiopetuksen oppimisympäristö sekä kokonaisuudet. Tieto- ja viestintäteknologian haasteita käsitellessään Hannula on kirjoittanut:

“McMurtry ja Burkett (2010) toteavat, että tutkimusten mukaan opettajien tietoja viestintäteknologian käytölle on olemassa kolme esteitä. Näitä esteitä ovat: 1) opettajan oma hyväksyntä teknologiaa kohtaan, 2) luottamus teknologian positiiviseen vaikutukseen lapsissa sekä 3) päättämättömyys siitä, kuinka käyttää teknologiaa varhaiskasvatuksessa”

Näissä kolmessa kohdassa hyvin käy toteen se, miten kenties lastentarhanopettajien omat henkilökohtaiset asenteet saattavat olla esteenä uusien oppimislaitteiden jalkauttamisessa opetukseen. Lisäksi mielenkiintoinen ja tämänkin tutkimuksen tutkimuskysymyksiä sivuava lause on:

“Tieto- ja viestintäteknologian käytön ensimmäinen este, opettajien asenne on tärkeä siksi, että varhaiskasvattajien osaamisella ja asenteilla on keskeinen rooli siinä, miten ja missä määrin teknologiaa otetaan mukaan opetuksen tueksi (Kronqvist & Kumpulainen 2011, 97)”

Tässä tutkimuksessa kukaan varhaiskasvattajista ei maininnut alku- tai loppukyselyn vapaan palautteen -kentissä, että omasta koulutuksesta olisi ollut hyötyä teknologiakasvatuksen hyödyntämisessä varhaiskasvatuksessa. Kuten Hannula totesikin, ammattilaiset tarvitsisivat enemmän tukea teknologian pedagogisessa hyödyntämisessä arjen työssä. Tulisiko tässä kohtaa suunnata katse tulevien ammattilaisten kouluttamiseen eli ammatillisen- ja korkeakoulutuksen opintojen oppisisältöjen kehittämiseen? Olisiko hedelmällisintä lähteä kehittämään opiskelijoiden opintotarjontaa sellaiseksi, joka tukisi teknologisia valmiuksia jo opiskeluvaiheessa? Tällöin varhaiskasvatuksen kentälle työllistyisi ammattilaisia, joiden taidot vastaisivat varhaiskasvatuslain ja Opetushallituksen laatiman Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisia sisältöjä. Tieto- ja viestintäteknologisiin ilmiöihin ja teemoihin tutustuminen opinnoissa voisi muokata varhaiskasvattajien asenteita myönteisemmiksi alun alkaen.

Ila Hannulan (2016) tutkimuksessa saatiin selville, että kyselyyn vastanneista suurin osa ilmoitti korkeimmaksi tutkinnokseen lastentarhanopettajan koulutuksen. Seuraavaksi eniten vastaajista olivat suorittaneet AMK sosionomin tutkinnon. Vastaajista alle viiden vuoden ja yli 30 vuoden työkokemuksen omaavia opettajia oli vähiten, kun suurin osa oli työskennellyt kuudesta vuodesta kolmeenkymmeneen vuoteen. Positiivisimmin teknologisten laitteiden käyttöön suhtautuivat 1981 - 1990 -luvulla syntyneet lastentarhanopettajat. (Hannula 2016, 45 - 47.) Tässä tutkimuksessa alkukyselyyn vastanneista kahdestakymmenestä neljästä tutkimushenkilöistä viisitoista oli AMK sosionomi-tutkinnon suorittaneita henkilöitä. Toiseksi suurin joukko tutkimushenkilöistä oli lähihoitajan tai lastenhoitajan koulutuksen omaavia ammattilaisia. Kahdella tutkimushenkilöistä oli kasvatustieteen kandidaatin koulutus ja 3 tutkimushenkilöistä olivat joko varhaiskasvatuksen maistereita tai YAMK sosionomi-tutkinnon suorittaneita. Tässä tutkimuksessa suurin osa ammattilaisista suhtautui myönteisesti teknologiaan iästä huolimatta.

Hannulan (2016) tutkimusta pystyy hyvin vertailemaan tämän tutkimuksen kanssa, sillä tutkimustulokset ovat hyvin samankaltaiset. Kummassakin tutkimuksessa, sekä tässä että Hannulan tutkimuksessa, vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että tietotekniikan ja tässä tapauksessa tablettilaitteiden tuonti varhaiskasvatukseen tai esiopetukseen tuo lisää monipuolisuutta oppimiseen ja oppimisympäristöihin. Lisäksi kasvattajat näkevät, kuinka tablettien käyttö motivoi lapsia uudella tavalla. (Hannula 2016, 47 - 48). Hannulan tutkimuksessa vastaajat toivat esille, että tablettien käytöllä on lapsilla itsenäistä työskentelyä helpottava asema, kun lapsi pystyy jopa yksin työskentelemään laitteen kanssa. Myös tässä tutkimuksessa mainittiin, että oppimissovelluksen

käyttö tabletilla sujuu jo sen verran erinomaisesti, että lapset pystyvät jopa yksin suorittamaan tehtäviä tabletilla.

Hannulan tutkimuksessa eHipsu-hankkeessa oleville lastentarhanopettajille järjestettiin koulutuksia tablettien käyttöön ja eri sovelluksien hallintaan liittyen. Tämän lisäksi järjestettiin oppimispirejä omien tietojen ja taitojen jakamiseksi. Nämä koulutukset eivät kuitenkaan olleet riittäviä uuden opittavan asian omaksumiseksi. (Hannula 2016, 50.) Tässä tutkimuksessa vastaajat tuntuivat hallitsevan oppimissovelluksen käytön hyvin eli ongelmat tablettien käytön kanssa liittyivät enemmän teknisiin ongelmiin, kuten siihen, että oppimissovellus joskus jumiutui tai langaton verkko ei toiminut tarpeeksi hyvin, jotta sovellusta olisi voinut käyttää tabletin kanssa. Hannulan tutkimuksessa tabletit koettiin välineenä, joiden käyttö ei saa liikaa viedä pois tilaa ja aikaa päiväkodin normaalien arkirutiinien keskellä (Hannula 2016, 54). Samankaltaisia ajatuksia heräsi myös tässä tutkimuksessa: suurin osa kasvattajista koki, että tablettien käyttö toi lisäkuormitusta arjen työhön. Varhaiskasvatuksessa on usein hyvin pitkälle kehittynyt struktuuri, jonka puitteissa arki kulkee ja uusien menetelmien integroituminen arkeen voi viedä aikaa. Tässä tutkimuksessa Moomin Language School -oppimissovelluksesta ajateltiin myönteisesti, mutta osa tutkimushenkilöistä koki haastavana löytää aikaa ja paikkaa oppimissovelluksen käyttämiseksi. Lisäksi haastavana koettiin käyttää oppimissovellusta liian vähäisen tablettitietokoneiden määrän takia.

Ari Tuhkalan ”*Tabletit opetuskäytössä-opettajien käsityksiä Mobiluck-hankkeesta*” tutkimuksessa (Tuhkala 2013) haastateltiin lukion opettajia tablettien käytöstä opettamisessa. Opettajien kokemusten perusteella tablettien opetuskäytöstä muodostettiin pedagogisia malleja sekä kartoitettiin, miten opettajat tabletteja käyttävät, mitä hyötyä niistä oli ja minkälaisia ongelmia kohdattiin. Tuhkalan Pro gradussa tutkimusongelmana oli selvittää, miten tabletteja on hyödynnetty opetuksessa ja millaisia vaikutuksia niillä on ollut. (Tuhkala 2013, 1.) Opetushallitus rahoitti Mobiluck-hanketta ja tarkoituksena oli testata opetuskäyttöä kuudessa eri lukiossa: Jyväskylän Voionmaan lukiossa, Kuopion klassillinen lukiossa, Muuramen lukiossa, Kauhavan lukiossa, Elimäen lukiossa sekä Mikkelin Otavan Opiston nettilukiossa. Hanke alkoi joulukuussa 2011 ja kesti vuoteen 2015 asti ja sen tarkoituksena oli tukea opiskelua urheilulukiossa, tukea projekti- ja tiimioppimisessa sekä ilmiöpohjaisessa oppimisessa. Lisäksi Mobiluck-hanketta hyödynnettiin monipuolisesti lukion eri oppiaineissa ja tuettiin lukioita verkostomaisessa kehittämistoiminnassa. (Tuhkala 2013, 1.)

Tutkimuksessa Tuhkala käsittelee opettajan ja teknologian välistä suhdetta. Tutkimuksessa kerrotaan, että opettajan ammattitaito on yksi merkittävimmistä tekijöistä oppilaiden teknologiataitojen kehittämisessä. Opettajan kyky hyödyntää teknologiaa ja pedagoginen ymmärrys teknologian käytöstä ovat avainasemassa kun jalkautetaan teknologiaa luokkahuoneeseen. (Owston 2006, 5.) Tuhkala esittää tutkimuksessaan teknologian adaptaatioteoriat, jotka ovat perustelun toiminnan teoria, teknologian hyväksymismalli, suunnitellun käyttäytymisen teoria. Mitä varmemmiksi opettajat kokevat omat teknologiset taitonsa, sitä varmemmin he käyttävät niitä opetuksessa (Prestige 2012, 457). Haastatteli 12 opettajaa teemahaastattelun kautta, puolet haastateltavista oli miehiä ja puolet naisia.

6. TUTKIMUSTEHTÄVÄT JA TOTEUTUS

Tutkimuksen aihe on melko laaja ja se käsittelee monia erilaisia aspekteja, joten tutkimuskysymysten muotoilu osoittautui odotettua haastavammaksi. Tutkimuskysymysten tuli olla tieteellisyyttä tukevia sekä samaan aikaan vastata toimeksiantajamme kysymyksiin. Toimeksiantajaamme kiinnosti erityisesti varhaiskasvattajien asenteet sekä muutokset asenteissa Moomin Language School -palvelua kohtaan sen käytön myötä. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (Opetushallitus, 2016) voimaan astumisen myötä on tärkeää nähdä ja ymmärtää myös tutkimuksen yhteiskunnallinen sekä ajankohtainen sisältö. Aiomme tutkimuksessa verrata Moomin Language School -palvelun tarjoamia erilaisia sisältöjä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja selvittää tukeeko Moomin Language School näitä velvoittavia perusteita. Tutkimuksen tarkoituksena on myös tutkia välillistä elementtiä, digitaalista oppimisympäristöä, jossa varhainen vieraan kielen oppiminen tapahtuu leikin kautta. Digitalisen opetuksen muodostuminen osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria puhututtaa ja herättää monenlaista keskustelua ammattilaisten keskuudessa.

Varhaiskasvattajan asenteet ovat merkittävin osa tutkimusta, koska kasvattajan omat asenteet ja mielipiteet voivat herkästi heijastua joko tiedostamatta tai tietoisesti koko uuteen toimintakulttuuriin, jota ollaan digitaalisten oppimisympäristöjen kautta luomassa. Varhaiskasvatuksessa työskentelevillä henkilöillä on suuri vaikutusvalta siihen, minkälaista oppimista varhaiskasvatuksessa tapahtuu.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisella asenteella varhaiskasvattajat lähestyvät lasten kielten oppimiseen suuntautuvaa digitaalista oppimisympäristöä kohtaan?
2. Mistä varhaiskasvattajien mahdolliset asenteelliset erot johtuvat?
3. Muuttuvatko varhaiskasvattajien asenteet oppimissovelluksen käytön myötä?

7. TUTKIMUKSEN METODOLOGIA JA TOTEUTTAMINEN

7.1 Metodologiset ratkaisut

Tutkimuksessamme hyödynsimme monimenetelmällisiä metodeja. Monimenetelmällisyys tunnetaan myös käsitteenä *Mixed Methods* sekä Suomessa se tunnetaan myös nimellä monimenetelmällinen metodi. Monimenetelmällisyys tarkoittaa laadullisen ja määrällisen tutkimuksen yhdistämistä, toisin sanoen kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän hyödyntämistä samanaikaisesti. Laadullista -ja määrällistä tutkimusta yhdistelemällä pyrimme saavuttamaan mahdollisimman syväluotaavan käsityksen tutkimuskohteestamme. Tutkimuksessamme hankimme kyselylomakkeilla kvantitatiivisen aineiston ja haastattelut suoritimme kvalitatiivisesti. Monimenetelmällisyysmetodin tarkoituksena on saavuttaa tutkittavasta ilmiöstä syvempää tietoa, kuin mihin olisi päästy pelkästään yhden tyyppistä tutkimusmetodia käyttäen. Tutkittava ilmiö voi näyttäytyä tutkijoille täysin erilaisena määrällisestä tai laadullisesta näkökulmasta tarkasteltuna. Yhdistäessämme nämä kaksi tutkimusotetta, saavutimme mahdollisesti syvemmän ja monimerkityksellisemmän ymmärryksen tutkimuskohteesta.

Monimenetelmällisyys nähdään parhaimmillaan varsin antoisana ja kattavana metodina kerätä tietoa tutkittavasta ilmiöstä sekä ymmärtää ilmiötä mahdollisimman moniulotteisesti erilaisista näkökulmista katsottuna. Monimenetelmällisyys voi myös onnistuessaan kasvattaa tutkimustulosten luotettavuutta. Kuitenkin tieteenkentällä on käyty myös kiivaasti keskustelua siitä, onko laadullista ja määrällistä tutkimusotetta syytä sekoittaa ja yhdistää keskenään. Useat tutkijat, kuten professori Janne Hukkinen kokevat, että positivismia ja fenomenologiaa ei ole syytä sekoittaa keskenään ja näin ollen ne sulkevat toisensa pois (Metsämuuronen, 2006, 257).

Teoksessa *Methods in Educational Research* Lodico, Spaulding & Voegtle (2006, 281 - 282) kertovat monimenetelmällisyystutkimuksen hyödyistä sekä mahdollisista kompastuskivistä. Hyödyiksi he mainitsevat nimenomaan tutkimuksessa sekä tutkimustulosten analysoinnissa syvemmän merkityksen ymmärtämisen molempia menetelmiä hyödyntämällä. Aineisto, joka nousee kyselylomakkeista, ei välttämättä paljasta lainkaan yhtä syviä merkityksiä, asenteita tai ajatuksia tutkimushenkilöiden tuntemuksista ja kokemuksista. Teoksesta löytyy muutama erittäin oivallinen asiaa konkretisoiva esimerkki merkityssuhteiden ymmärtämisestä.

Teoksessa Laadullisen tutkimuksen käsikirja (Metsämuuronen 2006, 454) Jari Metsämuuronen viittaa tutkija Fuchsin (2001, 47) kantoihin monimenetelmällisyydestä. Fuchsin mukaan metodit, niin määrälliset kuin laadullisetkin toimivat vain välineinä päämäärän saavuttamiseksi. Ne eivät toimi ikään kuin ideologisen sokeuden tunnuspiirteinä. Fuchs ajattelee, että on olemassa tutkimusongelmia, joihin voi hyödyntää vain esimerkiksi kvantitatiivisia menetelmiä, luotettavimman tuloksen saamiseksi. Tutkimuksessamme tutkitaan asenteita ja asenteet ovat vahvasti kytköksissä henkilöiden mielenmaailmaan sekä näkemyksiin, joten on perusteltua tutkia tämän kaltaisia asioita monimenetelmällisesti: kvalitatiivisesti sekä kvantitatiivisesti.

7.2 Monimenetelmällisyyden toteutus

Otannasta haluttiin suhteellisen laaja ja Pro Gradu -tutkielman ollessa toimeksiantotutkimus oli tehtävämme saavuttaa tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman laajasti erilaista tietoa koskien varhaiskasvattajien asenteita muuttuvia työolosuhteita ja digitaalista oppimissovellusta kohtaan. Koska kysymyksessä on *tapaustutkimus*, oli mielestämme hyvä idea, että alussa kartoitetaan sähköisellä kyselylomakkeella karkeasti varhaiskasvattajien mielipiteitä ja näkemyksiä digitaalisen oppimisympäristön käyttöönoton kynnyksellä. Tutkimuksessamme nimenomaan halusimme myös vertailla muutoksia asenteissa. Kun uusi toimintakulttuuri on mahdollisesti omaksuttu osaksi arjen työskulttuuria, on mahdollista, että ammattilaisten asenteetkin sen myötä muuttuvat.

Kun kyselylomaketulokset analysoitiin tilastollisin menetelmin, oli vaivattomampaa löytää aineistosta mielenkiintoisimmat kysymyksiä herättäneet seikat. Asenteiden tutkiminen tilastollisesti voi olla varsin pintapuolista ja tilastollinen osuus tutkimuksessamme olikin tarkoitettu jäävän suppeammaksi kuin laadullinen osuus. Metsämuuronen (2006, 212) suosittelee teoksessaan, että vaikka rinnakkain tutkimuksessa olisi kaksi metodia, on kuitenkin järkevää valita päämetodologiaksi jompikumpi metodi. Kvantitatiivinen osuus antoi meille tutkimuksessa kuitenkin tietoa, mitä emme olisi voineet saavuttaa millään näissä olosuhteissa laadullista tutkimusta pelkästään toteuttamalla. Jo pelkästään maantieteelliset sekä taloudelliset seikat olisivat rajanneet otantaamme huomattavasti. Mielestämme saavutimme kyselylomakkeiden avulla juuri sellaista lähtötietoa tutkimuskohteestamme, jota emme luultavasti olisi saaneet ilman sähköisiä kyselylomakkeita.

Tällainen metodien hyödyntäminen antoi meille myös mahdollisuuden pohtia sopivia kysymyksiä tulevia haastatteluja varten.

Metsämuuronen (2006, 211) perustelee mielipiteitään monien metodologisten oppikirjojen avulla ja toteaa, ettei kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimusotteen välille ole mitään syytä tehdä karkeaa jakoa tai rajanvetoa. Kuitenkin Metsämuuronen (2006, 212) teoksessaan erittelee itsestään selvät erot laadullisen ja määrällisen tutkimuksen välillä. Nämä erot pohjautuvat siihen, että kvalitatiivinen tutkimusote nojaa eksistentiaalis-fenomenologis-hermeneuttiseen tieteenfilosofiaan ja kvantitatiivinen sen sijaan positivistiseen tai postpositivistiseen näkemykseen. Nämä erot tuli pitää selkeästi mielessä tutkimusta toteutettaessa.

7.1.1 Monimenetelmällisyys ja erilaiset triangulaatiotyypit tutkimuksessa

Monimenetelmällisyystutkimuksessa on kolme erilaista keinoa kerätä aineistoa: keräämällä määrällistä ja laadullista aineistoa rinnakkain. Tämä on moninaisin näistä tutkimusmenetelmistä. Toinen mahdollinen keino on *tutkiva ote*, jolloin laadullinen aineisto kerätään ja analysoidaan ensin ja tämän jälkeen kerätään määrällinen aineisto. Kolmas menetelmä on *selittävä tutkimusote*. Tällä tutkimusotteella tarkoitetaan määrällisen aineiston keräämistä ja analysoimista ensin. Tämän jälkeen siirrytään laadulliseen aineistonkeruuseen sekä analysointiin. (Lodico, ym. 2006.)

Triangulaatio voidaan karkeasti luokitella neljään erilaiseen päätyyppiin (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002, 141.) *Aineistotriangulaatioon, Tutkijatriangulaatioon, Teoriatriangulaatioon sekä Menetelmätriangulaatioon*. Tässä Pro Gradu-tutkimuksessa triangulaatio esiintyy monin eri tavoin. Koska työstimme Pro Gradua -tutkielmaa yhdessä tutkijakollegoina, toteutui tutkimuksessamme *tutkijatriangulaatio*. Tutkimuksessa toteutui kahden tutkijan yhteinen näkemys tutkittavasta ilmiöstä. Näimme tämän suurena voimavarana tutkimuksen teon kannalta, koska tutkimusta kannatteli kahden henkilön tieteellinen näkemys koko tutkimusprosessin ajan.

Myös *menetelmätriangulaatio* toteutui vahvasti tutkimuksessamme sen pitäessä sisällään sekä laadullisia että määrällisiä aineistonkeruumenetelmiä. Määrällinen osio koostui kyselylomakkeista, kun taas laadullinen sisälsi avoimet puhelinhaastattelut sekä kasvokkain käydyt avoimet haastattelut. Menetelmätriangulaation myötä tutkimuksessamme toteutui myös *aineistotriangulaatio*.

Aineistotriangulaatiolla tarkoitetaan erilaisten aineistojen yhdistämistä tutkimuksenteossa. Tutkimuksessamme yhdistyi esimerkiksi erilaiset tilastolliset aineistot sekä haastatteluaineistot.

Kun tutkimus pitää sisällään useampia näistä triangulaatiotyypeistä, kutsutaan sitä *monitriangulaatioksi*. Jo sinällään triangulaation käyttö oli suhteellisen vaativaa tutkimuksen teon kannalta, koska se vei aikaa ja vaivaa huomattavasti tavallista tutkimusentekoa enemmän. Halusimme kuitenkin nähdä tutkimusprosessin opettavaisena ja antoisana kokemuksena, joten emme suhtautuneet monitriangulaatioon kielteisesti, vaan pyrimme oppimaan tämän menetelmän kautta paljon uutta ja mahdollisesti hyödyntää oppimaamme tulevaisuudessa.

Vaikka monimenetelmällisyystutkimuksessamme otannat olivat melko suppeita, aineisto kerättiin ja analysoitiin hyvin kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti erilaiset menetelmät huomioon ottaen. Monimenetelmällisyystutkimus antoi meille hyvin monipuolisia keinoja hyödyntää tutkittavia kohteita sekä ilmiötä. Mielestämme tämä moninaisuus tuki tieteellisyyttä ja sitä kautta luotettavuutta tutkimuksessamme. Lähdimme työstämään tutkijakollegoina tutkimusta sellaisin ajatuksin, että tulisimme keräämään tutkimukseen aineiston ainoastaan laadullisesti. Kuitenkin toimeksiantajan kanssa tehdyn yhteistyön myötä sekä parhaimman aineistonkeruumenetelmän löytämisen kautta ymmärsimme, että tutkimusaiheesta kattavan aineiston saaminen edellytti kuitenkin monen metodin hyödyntämistä.

Jari Metsämuurosen kirjassa *Laadullisen tutkimuksen käsikirja* (Metsämuuronen 2006, 465) kirjoitetaan näin: ” *Ohjelmien käyttöä harkitsevien on kuitenkin varoitettava siitä, etteivät tällaiset ohjelmat tee tutkimuksesta sen ”tieteellisempää” kuin muutkaan menettelytavat.* ” Tämä lause lienee totta: vaikka tutkimuksessa käytettiin eri metodeja, ei se lisännyt välttämättä laatua. Monimenetelmällisyys tuo oikein käytettynä vain rikkautta ja aineiston hankinnan luotettavuutta lisää sen sijaan tutkijan omat metodologiset näkemykset ja valinnat koskien aineistonkeruumenetelmiä liittyviä päätöksiä kohtaan. Tutkijoina olimme lopulta itse vastuussa siitä, miten ja minkälaisia vastauksia etsimme ja miten aineistoa analysoimme ja tulkitsimme.

7.2 Aineiston hankinta

Aineisto kerättiin alku- ja loppukyselyillä sekä avoimilla haastatteluilla. Alkukysely lähetettiin tutkimushenkilöille lokakuussa 2017, loppukysely joulukuussa 2017. Teemahaastattelut toteutettiin joulukuun loppupuolella 2017 kyselylomakekyselyiden jälkeen. Alku- sekä loppukyselyiden lähettämisen välille jäi aikaa noin puolitoista kuukautta. Koska tutkimus suoritettiin monimenetelmällisesti sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia aineistonkeruumenetelmiä hyödyntäen, on kummankin menetelmän aineistonkeruuprosesseista kertominen raportissa oleellista. Kyselylomakkeet muotoiltiin ensisijaisesti yhdessä, tutkijakollegoina, mutta loppumuotoilut tehtiin niihin yhteistyötahomme Playvation Oy:n kanssa.

7.2.1 kyselylomakkeet

Alkukysely lähetettiin lokakuussa ja se oli tarkoitettu kaikille varhaiskasvatuksen ammattilaisille, jotka mahdollisesti käyttävät tai ovat aloittamassa Moomin Language Schoolin -palvelun käytön varhaiskasvatusryhmässään. Aikaa alkukyselylomakkeen vastaamisen varattiin kaksi viikkoa. Ensimmäisen viikon jälkeen lähetimme vielä yhden sähköpostiviestin muistutuksena kyselylomakkeesta.

Alkukysely ja loppukysely pitävät sisällään tutkimushenkilön perustiedot, kuten iän, sukupuolen, koulutustaustan, paikkakunnan, työkokemuksen sekä Moomin Language School -palvelun käyttöajan sekä siihen liittyvän koulutukseen osallistumisen.

Perustietojen lisäksi molemmat kyselylomakkeet sisältävät Likert-asteikkoa hyödyntävän joukon väittämiä liittyen esimerkiksi digitalisaatioon, vastaajien omaan suhtautumiseen varhaisesta vieraan kielen oppimisesta digitaalisessa oppimisympäristössä sekä mielipiteitä Moomin Language School -palvelun hyödyllisyydestä uudentyyppisenä oppimisympäristönä.

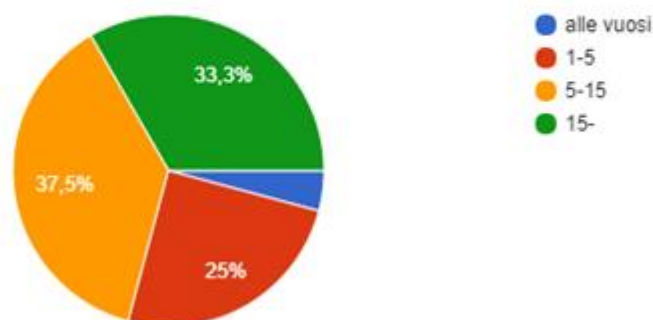
Alkukysely ja loppukysely olivat väittämiltään lähes identtiset, jotta vertailtavuus niiden kesken olisi mahdollisimman mutkatonta. Loppukyselyyn lisättiin kuitenkin uusi likert-asteikkoa hyödyntävä joukko väittämiä, jotka kohdistuivat mahdollisesti käytön edetessä muuttuneisiin asenteisiin sekä käyttökokemuksiin.

Molemmat kyselylomakkeet pitivät sisällään myös vapaan palautteen kentän, johon varhaiskasvattajat saivat halutessaan jättää palautetta vapaamuotoisesti koskien Moomin Language School -palvelun käyttöä tai muuta aiheeseen liittyvää kokemusta kohtaan. Vapaata palautetta tulikin melko paljon ja sille on jätetty oma kappaleensa tutkimuksessa. Kaikki kyselyyn vastanneet henkilöt olivat täyttäneet kyselyt huolellisesti, mutta jotkut olivat jättäneet vapaan palautteen kentän tyhjäksi - ehkä johtuen osittain siitä, että tähän kenttään ei ollut pakollista vastata. Kaikkiin muihin kyselylomakkeen kohtiin vastaaminen oli pakollista. Molemmat kyselylomakkeet toteutettiin hyödyntäen Google Forms selainpohjaista kyselyalustaa, joka on suunniteltu nimenomaan sähköisten kyselyiden keräämiseen ja tulosten vertailemiseen keskenään.

Koska tarkoituksena oli kerätä aineistoa erityisesti asenteisiin liittyen, koimme tarkoituksenmukaisena ja tutkimuksen reliabiliteetin vuoksi luoda kaksi kyselylomaketta määrällisen aineiston keräämiseen. Kyselyistä käytämme tutkimuksessa nimitystä *alkukysely* ja *loppukysely*. Alkukyselyssä kysyimme tutkittavilta henkilöiltä perustiedot, kuten iän, sukupuolen, ammatin ja työkokemuksen vuosina. Kuvio 2 näemme vastaajien työkokemuksen varhaiskasvatuksen alalta vuosina.

työkokemus alalta vuosina?

24 vastausta

Kuvio 2. Työkokemus alalta vuosina

Varsinaiset teemaan liittyvät kysymykset kyselylomakkeessa muotoutuivat tutkimuskysymysten aiheista. Tutkimuksen taustan tulee näkyä mittarin eli tässä tapauksessa kyselyn jokaisessa osiossa ja osioiden tulee olla yhteydessä tutkimuksen ongelmiin. Lisäksi ongelmien luonne määrittelee sen, miten tieto mitattavasta kohteesta kootaan mittaristoon. (Erätuuli, Leino & Yli-luoma 1994, 15.) Kyselylomakkeessa kysyimme myös työpaikan nimen, paikkakunnan ja työkokemuksen vuosina. Halusimme kyselyillä saavuttaa tietoa tutkimushenkilöiden asenteista, mutta emme kuitenkaan suoranaisesti voineet tietyillä kysymyksillä saavuttaa näitä vastauksia. Ihmistieteissä, kuten monissa muissakin tieteissä, mittaaminen tapahtuu usein varsin epäsuorasti ja tutkittava käsite ei sellaisenaan ole mitattavissa. Tällöin puhutaan latenti- eli piilomuuttujista eli mitataan jotain muuta, josta voidaan tehdä johtopäätöksiä tutkittavaa käsitettä kohtaan (Erätuuli, ym. 1994, 37).

7.2.2 Avoin haastattelu

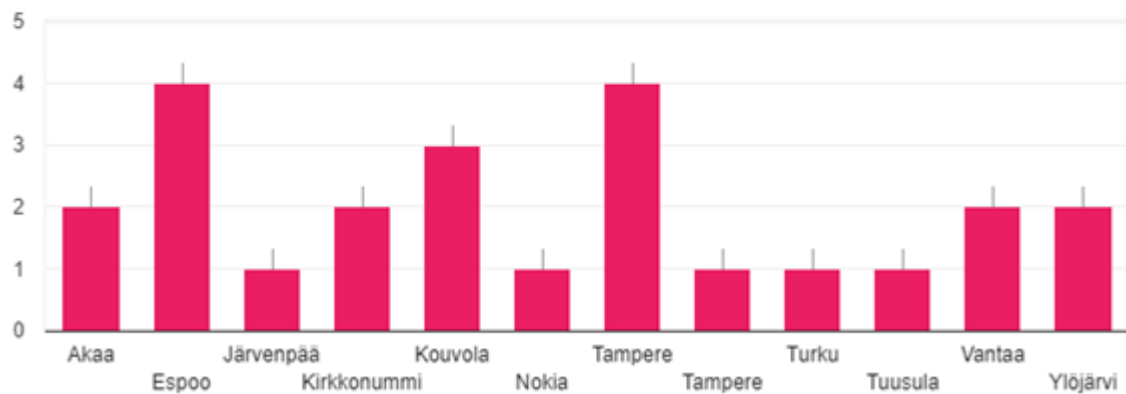
Valitsimme tutkimuksen metodiksi monimenetelmällisyyden, joka antoi meille vapauden kerätä aineistoa laadullisesti sekä määrällisesti. Halusimme suorittaa tutkimushenkilöille avoimen haastattelun kyselylomakkeiden lisäksi ja tämän haastattelun tarkoituksena oli saada tutkimushenkilöt kertomaan avoimesti tuntemuksistaan. Haastattelun suorittaminen oli hyvin joustava menetelmä, koska sen pystyi suorittamaan kasvotusten tai etänä, puhelinhaastattelun tavoin. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 34). Avoimessa haastattelussa käytetään nimensä mukaisesti avoimia kysymyksiä ja haastattelijan tehtävänä on kuunnella haastateltavan vastauksia ja syventää niitä, esittää vastauksiin tarkentavia kysymyksiä sekä tehdä jatkokysymyksiä. Sana keskustelu on hyvä termi kuvaamaan avoimen haastattelun luonnetta. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 45.)

Tutkijoina päädyimme valitsemaan avoimen haastattelun esimerkiksi strukturoidun haastattelun sijaan siksi, että tutkimuksessa tutkittavana oleva aihe vaati luonteeltaan sellaista haastattelua, jossa päästiin haastateltavan kanssa "pintaa syvemmälle". Koska tutkimme varhaiskasvattajien asenteita, avoimella haastattelulla, joka lähenteli lähes keskustelunomaista tilannetta, pääsimme kartoittamaan haastateltavien todellisia ajatuksia, jotka eivät esimerkiksi hyvin valmiiksi strukturoidussa haastattelussa olisi päässyt samalla tavoin esille.

Aineiston koehenkilöt valittiin harkinnanmukaisesti toimeksiantajalta saamiemme yhteystietojen perusteella ja tutkimushenkilöiltä kerättiin aineisto alku- ja loppukyselyllä. Alkukyselyyn saimme vastauksia 24 ja loppukyselyyn 12. Näitä kaikkia vastauksia analysoimme keskenään. Alkukyselyssä kysyimme tutkimushenkilöiden halukkuutta osallistua työaikana työpaikalla järjestettävään avoimeen haastatteluun ja myöntävästi vastanneisiin tutkimushenkilöihin otettiin yhteyttä haastattelun toteuttamiseksi. Haastattelut suoritettiin loppuvuodesta 2017 alku- ja loppukyselyiden aineistonkeruun jälkeen. Kaikki halukkuutensa haastatteluihin ilmaisseet haastateltiin. Haastateltavien maantieteellisen sijainnin vuoksi kolme haastatteluista toteutettiin puhelinhaastatteluina ja loput kolme kasvokkain. Kuviosta 3 nähdään paikkakunnat, joilta vastaukset saatiin alkukyselyyn.

Paikkakunta

24 vastausta

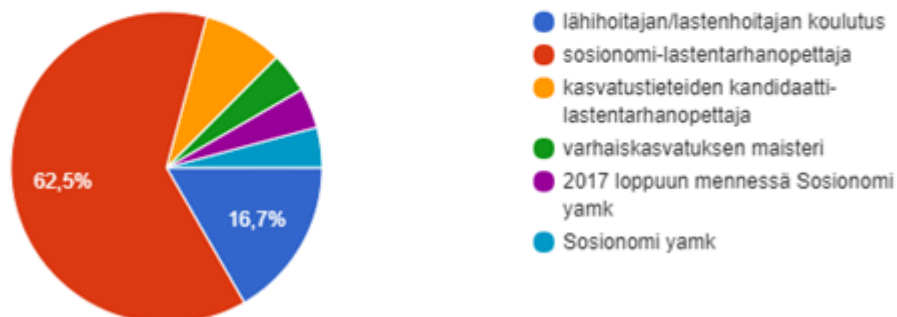
Kuvio 3. Paikkakunta

7.3 Kohderyhmä

Tutkimushenkilöt voidaan valita tutkimukseen joko satunnaisesti tai ei-satunnaisesti. Satunnaisotanta on yleisesti ottaen luotettavampi, sillä havainnot ovat ilmenneet täysin ilman tutkijan tai tutkittavan pyrkimystä. Ei-satunnaisotoksissa tyypillistä on se, että tutkija on valinnut koehenkilöt mielenkiinnon mukaan tai harkinnan mukaan. (Metsämuuronen 2006, 45.) Tutkimuksessamme oli tarkoitus tutkia tiettyjä henkilöitä, joten tutkimushenkilöt valikoituivat ei-satunnaisesti ja harkinnan mukaan. Meillä tutkijoilla ei ollut etukäteen tiedossa, mistä tavoittaa tutkimukseen sopivat henkilöt, jotka olivat juuri aloittaneet tai olivat vasta aloittamassa Moomin Language School-palvelun käyttöä. Tutkimukseen soveltuvista henkilöistä saimme tiedon yhteistyökumppaniltamme, Playvation Oy:ltä. He antoivat listan niistä päiväkodeista, joissa Moomin Language School-koulutusta oli annettu ja näin ollen lähetimme päiväkotien yleisiin sähköpostiosoitteisiin alku- ja loppukyselyt.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee monen eri koulutuksen suorittaneita ammattilaisia: lähihoitajia, lastenhoitajia, lastentarhanopettajaopiston suorittaneita lastentarhanopettajia, sosionomikoulutuksen saaneita lastentarhanopettajia, sosiaalikasvatusta opiskelleita lastentarhanopettajia sekä kasvatustieteen kandidaateiksi valmistuneita lastentarhanopettajia. Kuviosta 4 voidaankin nähdä vastaajien erilaiset koulutustaustat.

koulutus
24 vastausta

Kuvio 4. Koulutus

8 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

8.1 Validiteetti

Tässä tutkimuksessa tutkimusaineisto kerättiin sähköisten kyselylomakkeiden: *alkukyselyn* ja *loppukyselyn* avulla sekä suorittamalla haastateltaville avoin haastattelu. Kyselylomakkeisiin valikoituneet kysymykset muotoiltiin tutkimuksemme kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja tutkimusongelmien ratkaisemisen kannalta hyvin tarkasti. Ajatus tutkimusaineiston keräämiseen lähti alunperin toimeksiantajamme puolelta, tällä tavoin saimme kerättyä paljon perustietoa tutkittavista aiheista. Kysymysten laadintaan ja väittämien muotoiluun käytettiin paljon aikaa. Onnistuneen kyselylomakkeen luomiseen liittyvät monet tekijät, riippumatta siitä, miten tai missä siihen vastataan. Kun kyselylomake on muotoiltu ja lähetetty tutkimushenkilöille, mahdollisuuksia korjaamiselle ei enää ole. Kyselylomaketta luodessa, tulee tutkijan olla myös varma siitä, että perusjoukolla on tietämystä aiheesta, jota tutkimuksella halutaan selvittää. (Vilka 2007, 63.)

Tässä tutkimuksessa lähetimme kyselylomakkeiden ohessa saatekirjeen, jossa vastaajille tiedotettiin muun muassa kyselylomakkeen vastaamisen viimeinen eräpäivä, tutkimuksen anonymiteettiin liittyviä asioita sekä tutkijoiden yhteystiedot mahdollisia yhteydenottoja varten. Saatekirjeessä on hyvä olla esimerkiksi luottamuksellisuuteen liittyvät asiat selkeästi esitettyinä, koska tällaiset asiat voivat vaikuttaa siihen, vastaako henkilö kyselyyn vai ei. Jos saatekirje on motivoiva, voi tutkittava osallistua innostuneemmin tutkimukseen. (Vilka 2007, 65.) Yhtenä motivointikeinona käytimme pienen lahjan antamista vastineeksi vastaamisesta, suklaalevyjen, lahjoittamista henkilöille, jotka kyselylomakkeisiin vastaamisen jälkeen olivat vielä halukkaita osallistumaan haastatteluun. Lisäksi kyselylomakkeiden saatekirjeessä kerroimme, että kaikkien kyselylomakkeisiin vastanneiden kesken arvomme muumi-tuotepalkintoja. Nämä motivointikeinot saattoivat vaikuttaa positiivisesti vastaajamääriin. Tietysti näissä tilanteissa oli myös pohdittava sitä, vaikuttiko ulkoinen motivointikeino vastausten laatuun, jaksettiinko panostaa vastaamiseen ja pitikö vastaaja tutkimuksen aihetta lainkaan tärkeänä (Vilka 2007, 66). Kyselylomakkeiden jälkeen teimme tutkimuksessamme kolme haastattelua sekä kolme puhelinhaastattelua. Haastatteluissa ennen haastattelun alkua

kerroimme vielä suullisesti haastateltaville tietoja tutkimuksesta ja heidän osallisuudestaan siihen ja saman toistimme myös puhelinhaastattelujen kohdalla.

Lisäsimme kyselylomakkeisiin avoimen vastauksen kenttiä, koska näin tutkittavat saivat mahdollisuuden vastata spontaanisti ja kertoa rehellisen mielipiteensä aiheeseen liittyvistä asioista. Teoksessa *Tutki ja mittaa: Määrällisen tutkimuksen perusteet* kerrotaan avoimista kyselyistä saatujen vastausten perusteella tutkijan suorittavan koodauksen, jolla vastaukset ryhmitellään asiasisältöjen mukaan ja muutetaan numeraalisesti tutkittavaan muotoon (Vilka 2007, 68). Tätä keinoa käytimme tämän tutkimuksen analysoinnissa. Aineiston koodaaminen selkeytti aineiston analysointia.

Tämän Pro Gradun luvussa viisi kirjoitimme eri metodien käyttämisestä rinnakkain eli monimenetelmällisyydestä, joka toteutuu tutkimuksessamme. Vaikka käytimme sekä laadullista että määrällistä metodologiaa yhdessä, oli hyvä valita niistä toinen päämetodiksi. Tässä tutkimuksessa päämetodiksi valikoitui laadullinen tutkimusote. Monimenetelmällisyys voi onnistuessaan kasvattaa tutkimustulosten luotettavuutta ja tämän tutkimuksen kohdalla koimme luotettavuuden kasvaneen monimenetelmällisen metodin valinnan myötä.

Suoritimme tutkimuksessa avoimet haastattelut. Maantieteellisistä syistä jouduimme suorittamaan kolme haastattelusta puhelinhaastatteluna. Haastattelu on aina vuorovaikutteinen tilanne tutkijan ja haastateltavan välillä eli on syytä pohtia, pystyimmekö puhelinhaastatteluja tehdessämme luomaan yhtä vuorovaikutteisen ilmapiirin haastattelussa kuin kasvokkain tapahtuneissa haastatteluissa. Jälkikäteen koimme puhelinhaastattelutilanteet vuorovaikutuksellisesti huomattavasti haastavampina kuin avoimet kasvotusten toteutetut haastattelut.

Tutkijat suorittavat aina tutkimuksen sekä tutkimuksen analysoinnin neutraalisti niin, että omat mielipiteet tai ajatukset eivät pääse missään tutkimuksen vaiheessa heijastumaan tutkimukseen. Suoritimme tutkimuksessa avoimen haastattelun. Koimme tutkijoina, että valitsemalla esimerkiksi avoimen haastattelun strukturoidun haastattelun sijaan, otimme tietoisesti riskin siitä, että haastattelu voi lähteä liikkumaan moniin erilaisiin suuntiin. Tutkijoina pohjakoulutuksemme liittyy varhaiskasvatukseen, joten tiedämme paljon varhaiskasvatuksessa tapahtuvista ajankohtaisista

ilmiöistä. Avoin haastattelu muistuttaa keskustelua ja koimme vaivattomaksi kysyä ajankohtaisista ilmiöistä sekä muutosprosesseista haastateltavilta.

8.2 Reliabiliteetti

Reliabiliteetti tarkoittaa sitä, että tutkimus pystyy antamaan tuloksia, jotka eivät ole muodostuneet ei-sattumanvaraisesti. Näin ollen tutkimustulokset pysyvät mahdollisesti aina samoina mittauskerroista huolimatta. (Vilka 2007, 149.) Reliabiliteettia arvioitiin jo tutkimussuunnitelman teon aikana sekä ennen tutkimusaineiston mittareita tehdessä. Kyselylomakkeiden väittämäjoukossa halusimme varmistaa reliabiliteetin sillä, että kysyimme samoja kysymyksiä toistuvasti, mutta eri sanoin. Lisäksi väittämät pyrittiin muotoilemaan kirjallisilta asuiltaan mahdollisimman selkeiksi niin, että vastaajat ymmärtäisivät väittämät.

Kun julkiset tai yksityiset päivähoitoyksiköt ovat päättäneet lähteä mukaan yhteistyöhön yhdessä Moomin Language School -palvelun kanssa, järjestetään kyseisiin yksiköihin koulutus henkilöstölle palvelun käyttämisestä. Emme voi automaattisesti olettaa osallistumisen olleen vapaaehtoista, koska varhaiskasvatuksessa myös työnantaja voi vastuuttaa alaisiaan tietyn tyypisiin tehtäviin. Tutkijoina kuitenkin ajattelemme, että vapaaehtoisuus motivoi aina enemmän kuin määrääminen. Voidaan olettaa, että koulutuksiin osallistuvista henkilöistä osa on mukana vapaasta tahdostaan ja osa työnantajan veloitteesta.

Kun tutkimme asenteita, oli mielestämme erityisen tärkeää huomioida tutkittavien henkilöiden omavaltaisuus eli olivatko he mukana omasta vapaasta tahdostaan. Avoimissa haastatteluissa kysyimme, olivatko henkilöt vastuussa päivähoitoyksikössään Moomin Language School -oppimissovelluksen käytöstä ja olivatko he itse saaneet päättää osallistumisestaan koulutukseen. Usein päivähoidossa tehtävät jakaantuvat kunkin henkilön oman mielenkiinnon ja vahvuusalueiden mukaan. Haastatteluista kävi myös ilmi, että tätä Moomin Language School - palvelua varten oli henkilöstöstä nimetty usein yksi vastuuhenkilö, jolla on mahdollisimman kokonaisvaltainen tietämys oppimissovelluksen käyttöön ja toimintaan liittyen. Nämä kaikki edellä mainitut seikat tuli huomioida vastauksia analysoidessa.

Tutkimuksen reliabiliteetin osalta yksi merkittävä tekijä oli otettava huomioon. Valitessamme aineistonkeruumenetelmäksi sähköisen kyselylomakkeen, tulimme rajanneeksi mahdollisesti jo tällä valinnalla tutkimushenkilöitä tutkimuksen ulkopuolelle. Mikäli Moomin Language School -palvelun käyttöön koulutetun henkilöstön keskuudessa oli joku, joka olisi teknologiaa vastaan, hän ei todennäköisesti olisi edes vastannut kyselyihin. Toisin sanoen saimme tutkimukseen vastauksia henkilöitä, jotka lähtökohtaisesti olivat todennäköisesti myönteisesti digitaalisuuteen ja teknologiaan suhtautuneita. Nämä kyselylomakkeisiin vastanneet henkilöt omasivat oletettavasti myös vastaamiseen tarvittavat tieto- ja viestintäteknologiset valmiudet. Olisimme tavoittaneet eri tavoin asennoituvia ihmisiä ehkä todennäköisemmin valitsemalla ainoastaan haastattelun tutkimusmetodiksi. Näin ollen olisimme lähestyneet suoraan erilaisia varhaiskasvatuksen ammattilaisia, ilman välillistä elementtiä eli tietokonetta. On myös huomioitava sellainen asia, että ylipäättään tutkimuksen kohteena olevan aiheen ollessa henkilölle epämiellyttävä, voi henkilön halukkuus osallistua haastatteluun tai kyselylomakkeen vastaamiseen olla melko alhainen. Tutkimuksen tulokset eivät näin ollen ole suoraan yleistettävissä kaikkien Moomin Language School -koulutettujen varhaiskasvatuksen ammattilaisten asenteiksi tai kokemuksiksi.

Tutkimuksen vastausprosentti. Kyselylomakkeita lähetettiin koulutuksen saaneiden päivähoitoyksiköiden esimiehille yhteensä 82 sähköpostiosoitteeseen. Kyselylomakkeiden saatekirjeessä toivoimme esimiesten jakavan sähköisten kyselylomakkeiden linkit koko henkilöstölle.

Vastauksia saimme 24 kappaletta ensimmäiseen kyselylomakkeeseen, vastausprosentti alkukyselyn kohdalta oli näin ollen 29,2 prosenttia. Loppukysely lähetettiin ainoastaan alkukyselyyn vastanneille 24 henkilölle. Heistä loppukyselyyn vastasi 12 henkilöä, joten loppukyselyn osalta vastausprosentti oli 50 prosenttia. Pidimme tätä melko hyvänä vastausprosenttina, vaikka olisimme toivoneet kaikkien alkukyselyyn vastanneiden henkilöiden vastanneen myös loppukyselyyn.

Kummankin kyselyn ensimmäisen lähetyskerran jälkeen lähetimme vielä yhden muistutusviestin koskien kyselyyn vastaamista. Vastausprosentin alhaisuus vähentää automaattisesti tutkimuksen luotettavuutta. Tästä voitiin kuitenkin tehdä myös päätelmiä siitä, minkälaiset henkilöt olivat mahdollisesti rajautuneet tutkimuksemme ulkopuolelle. Kuitenkin nämä tulokset antavat suuntaa siitä, minkälaisia asenteita ja kokemuksia omaavat eri koulutuspolkujen varhaiskasvatuksen

ammattilaiset: lähihoitajat, lastenohjaajat, sosionomi-lastentarhanopettajat, kasvatustieteen kandidaatti -lastentarhanopettajat ja kasvatustieteen maisterit, jotka ovat käyneet Moomin Language School -palvelun koulutuksen sekä hyödyntävät mahdollisuuksien mukaan oppimissovellusta työssään.

Pyrimme saavuttamaan mahdollisimman korkean vastausprosentin. Lähetimme kyselylomakkeita koskevan muistutusviestin vain kerran, sillä halusimme jäävän alkukyselyn ja loppukyselyn välille aikaa vähintään puolitoista kuukautta. Halusimme tutkimuksessa selvittää, millaiset ovat varhaiskasvattajien asenteet oppimissovelluksen käyttöönoton alkuvaiheessa sekä muuttuvatko varhaiskasvattajien asenteet mahdollisesti suuntaan tai toiseen Moomin Language School-oppimissovelluksen käyttöönoton myötä.

8.3 Eettisyys

Tutkimukseen valikoituneet henkilöt saivat vastata alku- sekä loppukyselyihin täysin anonymisti eikä heidän henkilöllisyyttään paljastettu missään vaiheessa. Myöskään haastateltavien henkilöllisyys ei tullut tutkimuksen missään vaiheessa esille. Haastateltavien nimet muutettiin tunnuksiksi, joiden avulla haastattelun litterointi tehtiin. Kyselylomakkeet lähetettiin jokaisen Moomin Language School -koulutetun päiväkodin henkilökunnalle ja vastaaminen kyselylomakkeisiin oli täysin vapaaehtoista. Kyselylomakkeen saatekirjeessä tehtiin selväksi tutkimuksen käyttötapa sekä tutkijoiden yhteystiedot. Kummankin kyselyn kohdalla lähetimme sähköpostitse päiväkodeille muistutusviestin kyselylomakkeeseen vastaamisen aikarajasta, mutta aina tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista.

Kyselylomake luotiin niin, että vastaajan tuli täyttää tietyt pakolliset kohdat kyselystä: ikä, koulutus, työkokemus, sukupuoli, Moomin Language School -koulutukseen osallistumisen ajankohta sekä käyttökokemus kuukausina, päiväkodin nimi ja paikkakunta. Myös kyselylomakkeen likertasteikolliset väittämä-osiot, kysymykset haastatteluun osallistumisesta sekä yleiset vastaajan yhteystiedot olivat pakollisia. Ainoastaan vapaan palautteen kenttä sekä myönteisten että kielteisten tunteiden kertomisen kenttä olivat vastaajalle vapaavalintaisia kohtia kyselylomakkeissa.

Tutkimuksessamme eettisyys toteutui monella eri tavalla. Jokainen henkilö sai osallistua tutkimuksen eri osa-alueisiin vapaasta tahdostaan. Jokainen tutkimukseen osallistunut henkilö säilytti myös koko tutkimusprosessin ajan anonymiteettinsä. Olemme mielestämme käyttäneet tutkijan työhön sisältyvää asiantuntijavaltaa eettisestä näkökulmasta katsottuna hyväksyttävästi. Olemme läpi tutkimusprosessin niin haastatteluissa, kyselylomakkeissa kuin suhtautumisessa tutkittaviin säilyttäneet moraaliset periaatteet ja kunnioituksen tutkimushenkilöitä kohtaan.

9. KVANTITATIIVISEN AINEISTON TUTKIMUSTULOKSET

9.1 Kyselyaineiston kuvaus

Kyselylomakkeet lähetettiin toimeksiantajamme Playvation Oy:n antaman listan mukaan eri varhaiskasvatuksen yksiköihin eli päiväkoteihin. Koska Moomin Language School -palvelun käyttäjien piiriin kuuluu sekä yksityisiä että kunnallisia päiväkoteja, oli joukossa molempia. Moomin Language School -palvelua käyttävät myös sekä yksityiset, että kunnalliset päiväkodit, joiden resurssit ja niiden kohdistaminen päivähoidon eri sisältöihin saattavat poiketa huomattavasti toisistaan, tämäkin on syytä ottaa huomioon tutkimustuloksia tarkasteltaessa.

Jo tässä vaiheessa on hyvä ottaa huomioon, että alkukyselyyn otti osaa 24 henkilöä, mutta kyselyn seuraavaan osioon, loppukyselyyn vastasi näistä 24 henkilöstä 12. Tämä on jo sinällään mielenkiintoinen tulos. 12 henkilöä jätti vastaamatta kyselylomakkeen toiseen kierrokseen, vaikka vastausaikaa oli kaksi viikkoa ja lomakkeen täyttäminen vei muutaman minuutin. Alkukyselyyn vastanneet henkilöt olivat nähneet jo vaivan vastatessaan ensimmäiseen kyselylomakkeeseen, mutta puolet heistä jätti vastaamatta loppukyselyyn. Tässä tutkimuksessa vertaillaan kuitenkin kaikkia 24 alkukyselyyn vastannutta henkilöä näihin 12 henkilöön, jotka vastasivat loppukyselyyn. Tämä on syytä huomioida tutkimuksen analysoinnissa.

Molemmat kyselylomakkeet toteutettiin hyödyntäen Google Forms selainpohjaista kyselyalustaa, joka on suunniteltu nimenomaan sähköisten kyselyiden keräämiseen ja tulosten vertailemiseen keskenään. Tämä kyselyalusta oli meille entuudestaan tuntematon. Jälkeenpäin on hyvä myös pohtia, onko monelle potentiaaliselle vastaajalle tällainen uudentyyppinen sähköinen kyselyalusta aiheuttanut vieroksuvaan reaktion. Toisin sanoen, onko monille mahdollisesti tuntematon sähköinen selainpohjainen alusta jo itsessään ollut riittävä syy vastaamatta jättämiseen.

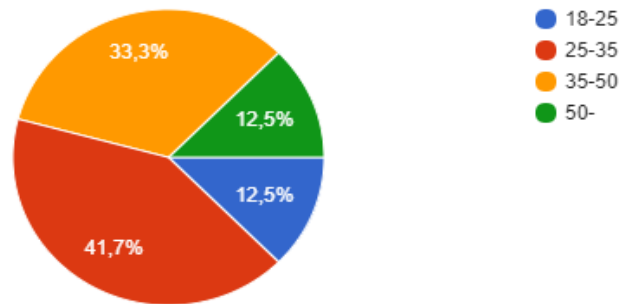
9.2 Alkukyselyn tulokset

Alkukyselyyn vastanneita henkilöitä määräajan sisällä oli kaiken kaikkiaan 24 kappaletta. Alkukyselyn tuloksia tarkastellessamme huomioimme kiinnittyi ensimmäisenä vastanneiden sukupuolijakaumaan. 100 % tutkimukseemme vastanneista henkilöistä oli naisia. Tämä tulos ei sinänsä ole yllätys, koska varhaiskasvatus tunnetaan hyvin naisvaltaisuudestaan. Varhaiskasvatuksessa miesten rooli työelämässä naisiin verrattuna on marginaalinen ja se näkyy myös hyvin selvästi tutkimuksemme tuloksissa.

Alkukyselylomakkeen perustiedoista käy ilmi, että ikäjakauma tutkimuksessa on hyvin laaja. Vastanneista 12,5 % on 18 - 25 -vuotiaita. Se on tarkalleen ottaen sama määrä kuin yli 50 -vuotiaita henkilöitä vastanneista. Suurin osa alkukyselyyn osallistuneista henkilöistä on 25 - 35 -vuotiaita, prosentuaalisesti 41,7 % vastanneista. Vastanneista 33,3 % olivat 35-50 -vuotiaita.

ikä

24 vastausta

Kuvio 5. Ikäjakauma

Alkukyselyn kolmannessa kohdassa osallistujilta kysyttiin koulutustaustasta. Kuten alapuolella olevasta kuviosta voidaan nähdä, on varhaiskasvatuksen koulutuksen kirjo laaja. Alkukyselyyn vastanneista merkittävä osa (62,5 %) on koulutukseltaan sosionomi-lastentarhanopettajia. Sosionomi-lastentarhanopettajien koulutuksen sisältö poikkeaa huomattavasti esimerkiksi pedagogiselta laajuudeltaan ja sisällöltään varhaiskasvatuksen kandidaattien opinnoista. Pidämme tätä tärkeänä huomiona, koska yksi hypoteeseista oli eri koulutuspoluilta valmistuvien varhaiskasvattajien mahdolliset asenteelliset erot mitä tulee pedagogiseen suhtautumiseen varhaiskasvatusta ja sen muuttuvia sisältöjä kohtaan.

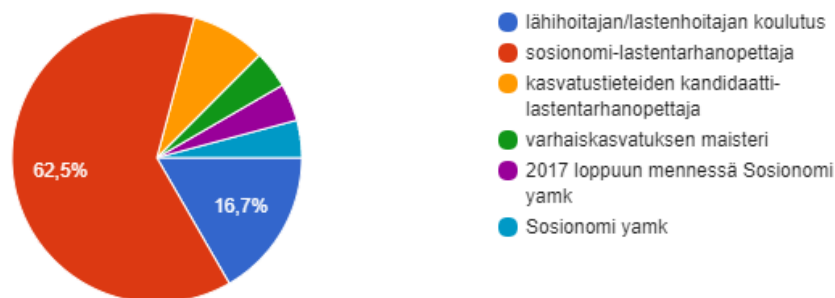
Kuviosta kolme, käy myös ilmi, että seuraavaksi suurin osa alkukyselyyn vastanneista on koulutukseltaan lähihoitajan tai lastenhoitajan tutkinnon omaavia henkilöitä. Tämä tarkoittaa sitä, että yliopistollisen lastentarhanopettajapätevyyden suorittaneita henkilöitä on tutkimuksessamme selkeä vähemmistö. Toisaalta mielenkiintoista on, että juuri se pienin vähemmistö oli suhteessa halukkain osallistumaan haastatteluun ja tuomaan pedagogisia näkemyksiä selvästi muita selkeämmin esille niin kuin tutkimuksesta voidaan myöhemmin nähdä. Ja taas päinvastoin vain yksi lähihoitajakoulutuksen tai lastenhoitajan koulutuksen omaavista henkilöistä ilmaisi halukkuutensa osallistua haastatteluun, vaikka heitä oli prosentuaalisesti toiseksi suurin joukko vastanneista. Voiko tästä tuloksesta päätellä, että lastentarhanopettajien suurempi halukkuus osallistua haastatteluun korreloi suoraan sen kanssa,

kuinka tärkeänä tutkimukseen osallistuneet henkilöt pitävät mahdollisuuksiaan ilmaista itseään, omia mielipiteitään sekä vaikuttaa muuttuviin oppimisympäristöihin varhaiskasvatuksessa?

Pedagogiikkaa on myös ryhtyminen johonkin, samoin kuin ryhtymättä jättäminen. Tutkimushenkilöiden ilmaistessa haluttomuutensa osallistua haastatteluun ja näin ollen ilmaista mielipiteitään digitaalisia oppimisympäristöjä eli Moomin Language School -palvelua kohtaan, kertoo sekin itsessään jo hyvin paljon. Itsensä rajaaminen ulos haastattelusta voi kertoa monesta asiasta. Kyse voi olla epävarmuudesta, kiinnostuksen puutteesta tai siitä, ettei henkilö yksinkertaisesti koe asiaa kyllin tärkeänä itsensä, työnsä tai yhteiskunnan kannalta. Olipa syy mikä tahansa, tämä kertoo hyvin paljon juuri tietynlaisista valinnoista. Jokainen haastateltavista henkilöistä tutkimuksessa suhtautui Moomin Language School -palveluun verraten myönteisesti. Voimme vain pohtia, minkälainen suhtautuminen on niillä henkilöillä, jotka tietenkin tahtoen eivät halunneet lainkaan ilmaista kantaansa tutkimuskohdetta kohtaan.

koulutus

24 vastausta

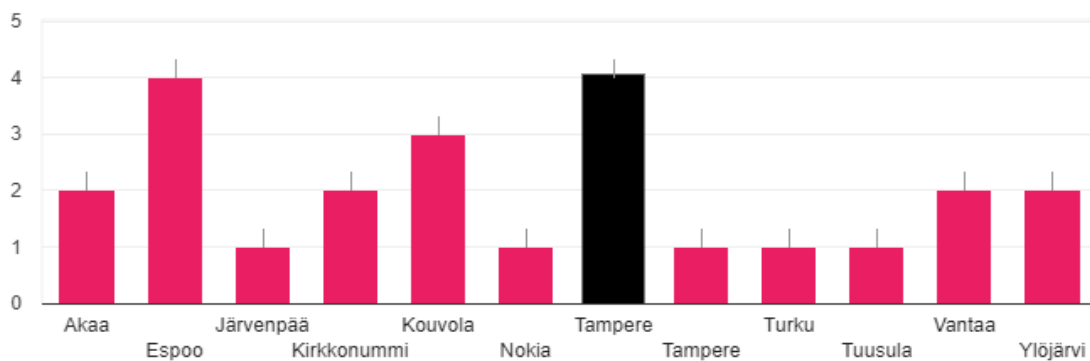

Kuvio 6. Koulutustausta

Tutkimukseen osallistuneita eri paikkakunnilta alkukyselyssä on kaiken kaikkiaan kahdestatoista paikasta. Prosentuaalisesti suurin osa vastaajista on Tampereelta ja Espoosta. Jakauma on kuitenkin melko tasainen, ottaen huomioon osallistujien määrän. Aluehallinnollisesti vastaajat ovat jakautuneet melko laajalti, mikä vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta. Vastaajajoukko jakautuu maantieteellisesti Pirkanmaan, Uudenmaan, Kymenlaakson sekä Varsinais-Suomen maakuntiin. Kuten alla olevasta kuviosta X ilmenee, osallistui tutkimukseemme henkilöitä melko laajalti ympäri Suomea. Pohjois-Suomessa Moomin Language School -palvelu ei ole vielä juuri käytössä, joten lienee luonnollista, ettei siltä alueelta tutkimukseen osallistuneita ole.

Paikkakunta

24 vastausta

Kuvio 7. Paikkakunta

Ilman sähköistä kyselylomaketta otanta olisi ollut tutkimuksessa huomattavasti suppeampi paikkakuntien maantieteellisten sijaintinsa vuoksi. Esimerkiksi Kymenlaakso olisi jäänyt tutkimuksesta mitä luultavimmin kokonaan pois. Tutkimuksessa on otettava huomioon, että eri paikkakunnilla Moomin Language School- palvelun käyttöönotto on aloitettu eri aikaan. Tampere on ollut ensimmäinen kaupunki, joka on lähtenyt kyseiseen hankkeeseen mukaan. Pilottikokeilut Tampereella aloitettiin jo keväällä 2016. Tampereen kaupunki on myös edistyksellisesti lähtenyt alusta asti tukemaan Moomin Language School- palvelua sekä tehnyt pitkäjänteisimmin yhteistyötä Playvation Oy:n kanssa.

Kuten aiemmin todettiin, yhtä suuri joukko vastanneista on Espoossa työskenteleviä varhaiskasvatuksen ammattilaisia. Playvation Oy:n toimitilat sijaitsevat Espoossa, joten voisiko kenties olla mahdollista, että palvelun jalkauttaminen ja aktivoiminen on luontevasti sujunut Espoossa melko hyvin. Edelleen on kuitenkin muistettava, että vastaajien melko suppean määrän vuoksi, nämä paikkakuntaan liittyvät pohdinnat eivät kuitenkaan ole tieteellisesti kovin luotettavia.

9.2.1 Alkukyselyn löydöksiä

Perustietojen lisäksi alkukyselyssä oli Likert-asteikkoa hyödyntävä joukko väittämiä. Näitä väittämiä mitattiin asteikolla numeroin yhdestä viiteen. Numero yksi merkitsi vastaajan olevan väittämän kanssa täysin eri mieltä, kun taas numero viisi päinvastoin eli vastaaja oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä. Numerolla kolme vastaaja kykeni ilmaisemaan, että ei ole väittämän kanssa samaa eikä eri mieltä.

Alempana oleva kuvio 8. on identtinen kopio alkukyselyn väittämä-kohdasta. Koemme, että tutkimuksen kannalta on olennaisen tärkeää selventää alla olevia kysymyksiä ja niiden tarkoitusperiä. Erilaisia väittämiä lomakkeessa oli 15 kappaletta. Väittämät sijoitettiin sähköiseen Google Forms alustaan melko sattumanvaraisesti ja käytimme väittämässä sekä kielteisiä että myönteisiä ilmauksia. Muutama väittämä esiintyy kyselylomakkeessa kahteen tai useampaan kertaan hieman eri tavoin muotoiltuna, jotta luotettavuus vastauksissa vahvistuisi. Osaan kyselylomaketulosten väittämistä liitimme histogrammit konkretisoimaan tuloksia, kuvat 9.- 14. Osaan väittämistä emme kokeneet tarpeelliseksi liittää histogrammeja mukaan, koska väittämäkohtia on melko paljon ja mielestämme tärkeää tutkimuksen kannalta oli liittää kuvat vain merkityksellisimpiin tuloksiin.

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Pidän Moomin language school -palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta	☐	☐	☐	☐	☐
Mielestäni kielten oppiminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaitoni on mielestäni riittämätön palvelun käytölle ja sen kautta opettamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelun käyttöönotto tuntuu vaivattomalta	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän digitaalista oppimisympäristöä lapsille sopivana muotona oppia uutta varhaiskasvatuksessa	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin language school -palveluun kuuluvat leikkituokiot ovat mielestäni lasten kielen kehityksen kannalta merkityksellisiä	☐	☐	☐	☐	☐
Koen palvelun toimivan hyvänä lähtökohtana kielten oppimiselle	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän digitalisaation tulevista varhaiskasvatukseen myönteisenä asiana	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtaudun Moomin Language School -palvelun käyttöön myönteisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Toteutan mielelläni palveluun sisältyviä leikkituokioita	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta	☐	☐	☐	☐	☐
Koen työtilanteeni yleisesti stressaavana	☐	☐	☐	☐	☐
Koen työympäristön puitteet riittävänä palvelun käyttöön	☐	☐	☐	☐	☐
Sovelluksen käyttöönotto oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
Oliko päiväkodilla tekniset edellytykset palvelun käyttöönottoon hyvät esimerkiksi tablettien määrä tai langaton verkko	☐	☐	☐	☐	☐

Kuvio 8. Alkukysely

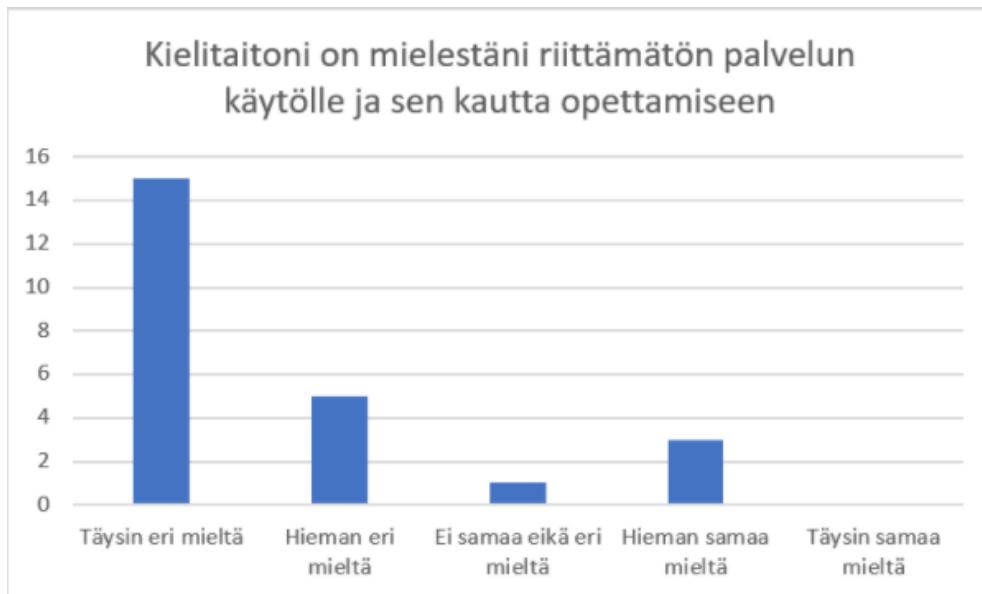
Ensimmäinen väittämä: *Pidän Moomin Language School- palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta*, kartoitti vastaajien yleiskäsitystä ja mielipidettä kyseisestä digitaalisesta oppimisympäristöstä. Tämän kyselyn vastaukset olivat melko yksimielisiä: kaikki vastaajista olivat täysin samaa mieltä tai hieman samaa mieltä asiasta. Voidaan siis oletetusti sanoa, että kaikki vastaajista pitävät itse palvelua hyödyllisenä ja lasten kielitaitoa edistävänä tekijänä varhaiskasvatuksessa. Tämä väittämä mittaa mielipidettä, mutta samalla myös asennoitumista kyseistä oppimissovellusta kohtaan.

Toisessa väittämässä, *Mielestäni kielten oppiminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää*, jakautuivat vastaajien mielipiteet hieman ensimmäistä väittämää enemmän. 14 vastaajista oli täysin samaa mieltä, viisi hieman samaa mieltä, kolme oli ei samaa eikä eri mieltä ja kaksi oli hieman eri mieltä. Moomin Language School -palvelun ajatuksena on opettaa vierasta kieltä leikinomaisesti. Kaikki vastaajista suhtautuivat itse palveluun myönteisesti, mutta kaikki eivät kuitenkaan pitäneet vieraan kielen oppimista varhaiskasvatuksessa niin merkittävänä, mikä on hieman ristiriidassa ensimmäisen väittämän kanssa.

Kuvio 9. Kielten oppiminen varhaiskasvatuksessa

Väittämä *Kielitaitoni on mielestäni riittämätön palvelun käytölle ja sen kautta opettamiseen* ei jakanut erityisemmin mielipiteitä. 20 vastanneista oli sitä mieltä, että heidän kielitaitonsa on riittävä palvelun käytölle. Vain yksi vastanneista oli täysin päinvastaista mieltä.

Kuvio 10. Kielitaidon mahdollinen riittämättömyys

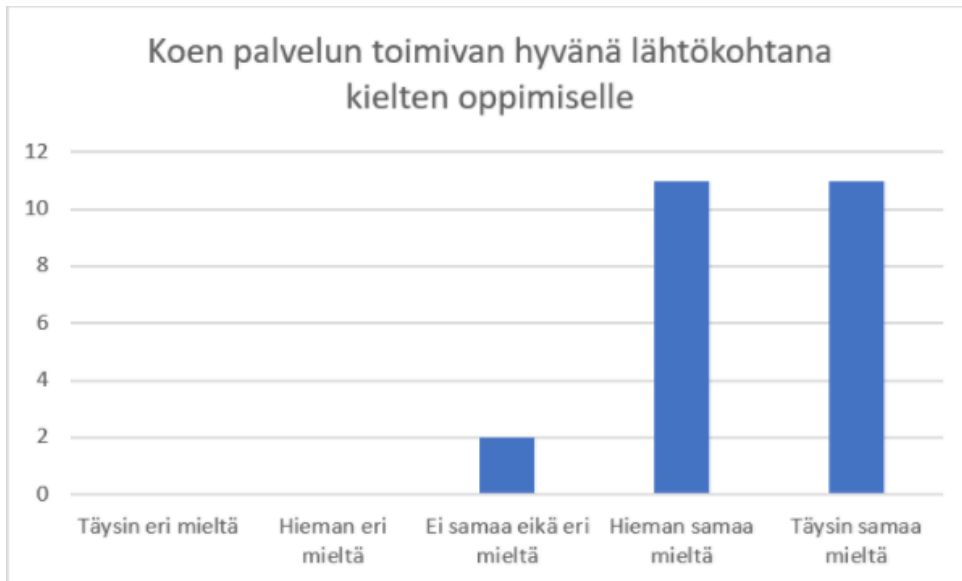
Palvelun käyttöönotto tuntui vaivattomalta -väittämällä pyrittiin nimenomaan tarkastelemaan oppimissovelluksen käyttöönottoa ja vastaajien tuntemuksia tähän spesifiin ajankohtaan liittyen. Väittämä jakoi mielipiteitä. Kuusi vastaajista oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä. Yhdeksän vastaajista oli asiasta hieman samaa mieltä, kun taas neljä vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä. Väittämän kanssa hieman eri mieltä olivat kolme vastaajista ja loput kaksi täysin eri mieltä. Tästä kysymyksestä voidaan päätellä, että eri varhaiskasvatuksen yksiköissä palvelun käyttöönotto oli sujunut vaihtelevasti. Toisaalta täytyy muistaa, että ihmisten asenteelliset erotkin voivat olla merkittävät. Se mikä yhdestä tuntuu helpolta ja jopa mukavalta, voi toiselle olla äärimmäisen haastava ponnistus. Tämänkin tekijä on varsin suuresti kiinni ihmisen omasta persoonasta. Kuitenkaan kaikkia haasteita ei voi yksinkertaisesti sysätä varhaiskasvattajan itsensä niskaan, vaan on otettava henkilöstä itsestä riippumattomat tekijät huomioon, kuten myöhemmin voidaan tutkimuksessa todeta.

Pidän digitaalista oppimisympäristöä lapsille sopivana muotona oppia uutta varhaiskasvatuksessa -väittämällä haluttiin saada ymmärrystä, mikä on vastaajan suhtautuminen nimenomaan

digitalisuuteen oppimismuotona varhaiskasvatuksessa. Vastaajista suurin osa suhtautui väittämän sisältöön myönteisesti. Täysin samaa mieltä oli seitsemän vastaajista ja hieman samaa mieltä 14 henkilöä. Suurin osa tutkimukseen osaa ottaneista varhaiskasvattajista kokee näin ollen digitaaliset oppimisympäristöt suotuisiksi ympäristöiksi uuden oppimiselle. Vain kaksi vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä ja yksi vastaajista hieman eri mieltä. Yksikään vastaajista ei ollut täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Seuraavassa väittämässä *Moomin Language School -palveluun kuuluvat leikkituokiot ovat mielestäni lasten kielen kehityksen kannalta merkityksellisiä* haluttiin huomioida vastaajien suhtautuminen vain oppimissovellukseen kuuluviin leikkituokioihin ja siihen, kuinka tärkeänä varhaiskasvattajat kokevat tämän osuuden Moomin Language School -palvelusta. Seitsemän vastaajista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä, yhdeksän vastanneista hieman samaa mieltä ja kuusi vastaajista suhtautui neutraalisti olemalla ei samaa eikä eri mieltä. Yksi vastaajista oli hieman eri mieltä ja yksi täysin eri mieltä.

Väittämä *Koen palvelun toimivan hyvänä lähtökohtana kielten oppimiselle* ei jakanut juuri mielipiteitä. 11 vastaajista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja 11 hieman samaa mieltä. Loput kaksi olivat ei samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa. Tämän väittämän vastaukset kertovat siitä, että lähes jokainen vastaajista ajattelee Moomin Language School -palvelun olevan hyödyllinen, mitä kielten oppimiseen tulee. Ensimmäisen väittämän *Pidän Moomin Language School- palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta* ja tämä seitsemäs väittämä *Koen palvelun toimivan hyvänä lähtökohtana kielten oppimiselle* ovat rakenteiltaan ja tarkoitusperiltään melko samankaltaiset ja vastaajien vastaukset tukevat näissä kahdessa väittämässä melko hyvin toisiaan ja ovat samassa linjassa toistensa kanssa.

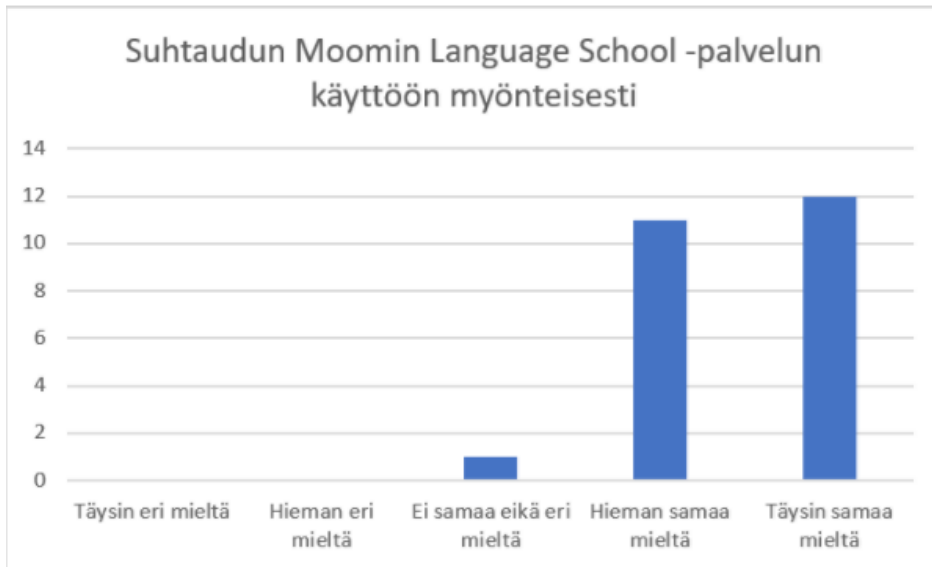

Kuvio 11. Palvelun lähtökohdat kielten oppimiselle

Kahdeksas väittämä *Pidän digitalisaation tulemista varhaiskasvatukseen myönteisenä asiana* ei myöskään jakanut jyrkästi mielipiteitä. Kymmenen vastaajista oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä, kymmenen hieman samaa mieltä ja kolme vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä. Vain yksi vastanneista oli hieman eri mieltä. Digitalisaation hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa pidetään tutkimuksemme mukaan myönteisenä asiana. Tällä väittämällä pyrimme selvittämään varhaiskasvattajien suhtautumista digitalisaatioon nimenomaan varhaiskasvatuksessa. Oppimisen ja opettamisen siirryttäessä yhä enemmän ja enemmän e-muotoon eli digitaaliseen muotoon, on mielestämme tärkeää tutkia juuri kasvattajien asenteita tätä muutosta kohtaan. Moomin Language School -palvelu sisältää kaksi melko merkittävää muutosta varhaiskasvatuksen arjen sisältöihin: digitaalisessa oppimisympäristössä toimimisen sekä vieraan kielen opetteluun. Ei siis suinkaan ole merkityksetöntä, miten varhaiskasvattajat nämä muutokset työssään kokevat.

Yhdeksäs väittämä *Suhtaudun Moomin Language School -palveluun myönteisesti* mittasi varhaiskasvattajien omaa asennoitumista oppimissovelluksen käyttöä kohtaan. Tulokset korreloivat aikaisempien väittämien kanssa, koska 12 vastaajista oli täysin samaa mieltä ja 11 hieman samaa mieltä. Yksi vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä. Tästä tuloksesta voidaan tehdä johtopäätelmä, että jokaisen vastanneen oma asenne Moomin Language School -palvelun käyttöä kohtaan on myönteinen tai melko myönteinen. Kuitenkin tulosten tarkastelun myöhemmässä vaiheessa voidaan

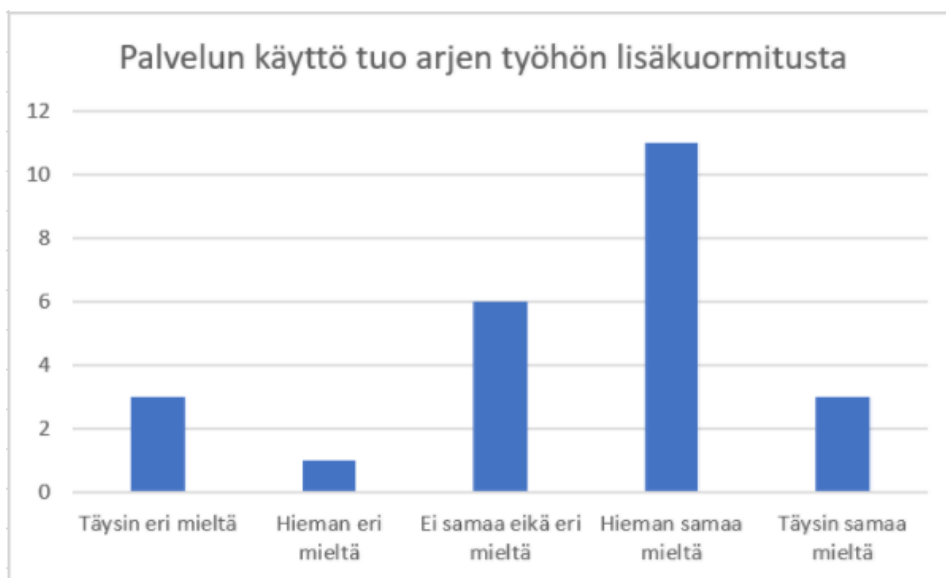
huomata, että pelkkä oma myönteinen suhtautuminen palvelun käyttöön ei takaa palvelun säännöllistä käyttöä.

Kuvio 12. Moomin Language School -palveluun suhtautuminen

Kymmenennen väittämän *Toteutan mielelläni palveluun sisältyviä leikkituokioita* tarkoituksena oli mitata vastaajien suhtautumista ja käytännön tekoja keskenään aikaisemman väittämän *Moomin Language School -palveluun kuuluvat leikkituokiot ovat mielestäni lasten kielen kehityksen kannalta merkityksellisiä* kanssa. Aikaisemmalla väittämällä pyrittiin selvittämään suhtautumista leikkituokioiden tärkeyteen kielen oppimisen näkökulmasta ja tällä jälkimmäisellä väittämällä sen sijaan varhaiskasvattajien leikkituokioiden toteuttamista arjen työssä. Yhdeksän vastaajista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä, seitsemän hieman samaa mieltä, kuusi oli ei samaa eikä eri mieltä, yksi oli hieman eri mieltä ja yksi täysin eri mieltä. Vaikka ero ei ole järjettömän suuri, voidaan tuloksista kuitenkin tulkita, että vaikka lähes kaikki varhaiskasvattajat kokevat leikkituokiot kielen oppimisen kannalta melko tärkeiksi, ei kuitenkaan niin suuri osa kasvattajista toteuta niitä mielellään. Tämä tukee teoriaa kognitiivisesta dissonanssista varhaiskasvatuksessa. Vaikka henkilö ajattelee digitaalisen oppimisympäristön ja leikkituokioiden olevan lasten kielten oppimisen kannalta merkityksellisiä, ei näitä oppimisympäristöjä välttämättä siitä huolimatta hyödynnetä, jos oma sisäinen motivaatio ei ole tarpeeksi suuri.

Seuraava väittämä *Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta* oli mukana kyselylomakkeessa siitä syystä, että halusimme ymmärtää kokevatko varhaiskasvattajat Moomin Language School -palvelun arjen työtä tukevana elementtinä vai arjen työkuormaa lisäävänä tekijänä. Vastaajista väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli kolme henkilöä ja hieman samaa mieltä jopa 11 henkilöä. Ei samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa oli kuusi henkilöä. Yksi vastaajista oli hieman eri mieltä ja loput kolme täysin eri mieltä. Näin ollen alkukyselyn tuloksista voidaan todeta, että huomattavan suuri osa vastaajista kokee oppimissovelluksen arjen työtä kuormittavana tekijänä, eikä ainakaan vielä arjen työtä edistävänä ja helpottavana työkaluna.

Kuvio 13. Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta

Seuraava väittämä *Koen työtilanteeni yleisesti stressaavana* hajautti vastaajien kokemukset. Kaksi vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, kahdeksan hieman samaa mieltä, viisi vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä, myös viisi oli väittämän kanssa hieman eri mieltä. Täysin stressittömäksi työtilanteensa yleisesti koki neljä varhaiskasvattajaa. Vaikka varhaiskasvatustyö perustuu kauttaaltaan yleisesti melko samoihin elementteihin ja tekijöihin, voivat arjen työhön vaikuttaa lukemattomat tekijät. Suuri osa näistä tekijöistä on ulkoisia tekijöitä, joihin henkilöllä itsellään ei ole vaikutusmahdollisuutta. Moni tekijöistä on myös sisäisiä, joihin henkilöllä itsellään on paremmat vaikutusmahdollisuudet. Näitä tekijöitä käsitellään tutkimuksessa myöhemmin lisää.

Kuvio 14. Työtilanteen kokeminen stressaavana

Seuraavassa väittämässä kartoitettiin ulkoisia tekijöitä työympäristössä. Väittämä *Koen työympäristön puitteet riittävänä palvelun käyttöön* haluttiin selvittää, kuinka varhaiskasvattajat kokevat työympäristönsä tukevan oppimissovelluksen käyttöä ja käyttöönottoa. Seitsemän vastaajista oli täysin samaa mieltä, kuusi hieman samaa mieltä ja neljä vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä. Kuusi vastaajista oli hieman eri mieltä ja yksi vastaajista täysin eri mieltä. Yksi tutkimuksemme hypoteeseista oli, että ulkoisilla tekijöillä on huomattava merkitys digitaalisten oppimisympäristöjen arkikäytössä. Tulokset tukevat tätä hypoteesia. Suuri osa vastaajista nostaa esille ulkoiset tekijät ja niiden toimimattomuuden ja myös päinvastoin, toimiville ulkoisille tekijöille annetaan myös kiitosta. Näitä ulkoisia tekijöitä kuten oppimisympäristöjä ja teknisiä edellytyksiä tarkastellaan myöhemmin tutkimuksessa lisää. Teknisistä edellytyksistä esille nousi tutkimuksessa erityisesti langattomat verkkoyhteydet, tablettien toimivuus ja määrä, digitaalisen oppimissovelluksen toimivuus ja tekninen osaaminen.

Sovelluksen käyttöönotto oli helppoa -väittämä ei jakanut mielipiteitä yhtä vahvasti kuin esimerkiksi edellinen väittämä. Kahdeksan vastaajista oli täysin samaa mieltä ja jopa 11 hieman samaa mieltä väitteen kanssa. Kolme vastaajista oli ei samaa eikä eri mieltä, yksi hieman eri mieltä ja yksi täysin eri mieltä. Tutkimuksemme osallistuneista henkilöistä valtaosa on siis kokenut oppimissovelluksen käyttöönoton helppona tai helpohkona. Oletuksemme olikin, että, mitä helpommalta palvelun

käyttöönotto tuntui, sitä todennäköisemmin oppimissovelluksen käyttö saadaan sujuvasti arkikäyttöön. Tätä tukee myöhemmin ilmenevät vastaajien jättämät vapaat palautteet alkukyselyssä.

Viimeinen väittämä *Oliko päiväkodilla tekniset edellytyksen palvelun käyttöönottoon hyvät esimerkiksi tablettien määrä tai langaton verkko* kertoo meille hyvin paljon siitä, kuinka suuria eroja päiväkotien teknisissä valmiuksissa on. Tämä tulos vahvistuu edelleen loppukyselyssä sekä haastatteluissa. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli vain kolme vastaajista. Hieman samaa mieltä oli kuusi vastaajista ja ei samaa eikä eri mieltä yksi henkilö. Väittämän kanssa hieman eri mieltä oli jopa kymmenen vastaajista ja täysin eri mieltä neljä vastaajista.

On varsin ymmärrettävää, että oppimissovelluksen käyttö, jota toteutetaan täysin digitaalisessa muodossa, on melko haastavaa jos tekniset edellytykset ovat puuttelliset, eivät toimi tai niiden kanssa on paljon ongelmia. Koko Moomin Language School -palvelun käyttö perustuu toimivalle tekniikalle ja digioppimiselle, joten voidaan tehdä päätelmä, että elleivät nämä ulkoiset tekijät ole lähtökohtaisesti kunnossa, on oppimissovelluksen avulla oppiminen lähes mahdotonta ja tällöin myös arkea kuormittavaa.

9.2.2 Alkukyselyn vastaajien kielteiset ja myönteiset tuntemukset

Alkukyselyn lopussa oli avoin kysymys: *Kerrothan vapaasti mahdollisista myönteisistä sekä kielteisistä tuntemuksistasi tai odotuksistasi palvelua kohtaan.* Tämä kysymys oli mielestämme hyödyllinen sekä toimeksiantajaamme että meitä tutkijoita ajatellen. Vastaajien mahdollisuus kertoa avoimesti ajatuksistaan sekä konkreettisista ehdotuksista ja ideoista antoi heille vapauden tulla kuulluiksi. Nämä tuntemukset syvensivät ymmärrystämme vastaajien väittämiin ja antoivat meille suuntaa myös tulevia haastatteluja ajatellen.

Alempana näkyvät kaikki vastaukset, jotka tähän avoimeen kysymykseen saimme. Kaikkia kommentteja ei tässä vaiheessa analysoida, kuitenkin tärkeimmät huomiot nostetaan esille. Palautetta tuli tähän yhteensä 15 kappaletta eri henkilöiltä ja samankaltaiset palautteet on teemoiteltu yhteen, jotta lukijan on helpompi muodostaa niistä ajatuksia.

Ensimmäisissä alla olevissa kommenteissa on selkeästi samankaltaisuuksia, koska jokainen vastaajista nostaa esille ajan puutteen ja kiireen tai vaikeuden löytää sopivan rauhallinen tila ja keinot Moomin Language School -palvelun toteuttamiselle.

- *“Hiukan haastavaa löytää rauhallinen tila/aika palvelulle”*
- *“Isossa ryhmässä tarvittaisiin ehdottomasti enemmän kuin yksi tabletti palvelun käyttöön”*
- *“Hiljainen ja rauhallinen tila vaikea löytää”*
- *“Lapset pitävät sovelluksesta ja sen käyttö on vaivatonta koulutuksen jälkeen. Ajan löytäminen sovelluksen käyttöön on haastavaa. Mikäli lapsia osallistuisi enemmän kuin nykyinen määrä, niin ipadeja tarvittaisiin lisää.”*
- *“Välillä on ollut hankalaa järjestää hetki sovelluksen käytölle. Eihän se vie kauan aikaa per lapsi, mutta iPadeja on ollut käytössä liian vähän.”*
- *“Käyttöönotto ollut mahdotonta työpaikan tilanteen vuoksi. Aikaa ei löydy toiminnan aloittamiseen. Odotukset ovat korkealla, kunhan vain saadaan homma pyörimään.”*
- *“Vaikea löytää rauhallista hetkeä arjessa opiskeluun. Ohjelma takkuua välillä”*
- *“Koen Moomin Language Schoolin hyvänä lisänä englanninkieliseen suihkutukseen. En käyttäisi sanaa "lähtökohta" kielen oppimiselle, mielestäni suihkutuksen lähtökohta tulee aivan arjen perustilanteissa ja englanninsuikuttamisessa niissä, kuin oppimistuokioissa. Haastavana koen, että, kuinka usein lapsen pitäisi suositusten mukaan peliä tehdä ja toimintatuokioita järjestää. Jokapäiväinen tekeminen ei arjessa onnistu sillä priorisoimme myös samanaikaisesti niin moneen muuhun asiaan mutta tavoitteenamme on tehdä peliä jokusen kerran viikossa. Suihkutamme englantia kuitenkin arjessa omatoimisesti päivittäin. Hyvänä koen sen, että pelin lisäksi on laadukasta muuta materiaalia jaossa jota voi hyödyntää leikeissä ja englannin kielen suihkutuksessa. Kokonaisuutena koen palvelun hyvänä ja hyödyllisenä.”*

Seuraavat kohdat kohdistuvat enimmäkseen osin Moomin Language School -palvelun sisältöihin, kuten leikkituokioihin, materiaaleihin ja muihin oppimissovelluksen ominaisuuksiin ja sujuvuuteen.

- *“Palvelu tuntuu yleisesti mukavalta, mutta jotkin leikkituokioiden sisällöt ovat mielestäni melko erikoisia (esimerkiksi värityskuvan värittäminen). Toivoisin leikkituokiot sellaisiksi, että ne olisi helppo toteuttaa esimerkiksi aamupiirin yhteydessä. Osa tuokioista onkin tällaisia ollut. “*
- *“Olisi myös toivottavaa, että leikkituokioihin tarvittavat materiaalit (kuten kuvakortit tai värityskuvat) voisi tulostaa jostakin valmiina, jotta niiden etsimiseen/tekemiseen ei menisi enää lisääaikaa. Tuntuu hassulta, että jokainen palvelunkäyttäjä joutuu tekemään nämä asiat uudelleen, vaikka helposti asian voisi tehdä yhden kerran ja toiset vain tulostaisivat sen. “*
- *“Kiitos teille hyvästä tuotteesta, teette arvokasta työtä!”*
- *“Pedagoginen ja helposti käytettävä sovellus!”*
- *“Olen lisäksi huomannut, että peli on liian vaikea vielä kolmivuotiaille. Heidän on vaikea ymmärtää mitä tehtävässä on tarkoitus tehdä ja peli menee näytön klikkailuun siinä toivossa, että jotakin tapahtuu ja näin ollen lapset turhautuvat peliin nopeasti vaikka ovatkin innokkaita pelailijoita. Nelivuotiaille peli tuntuu jo olevan sopivampi ja he ovatkin kovin innoissaan oppimaan englantia pelin kanssa ja kovasti aina kysellään milloin on oma vuoro pelata.”*
- *“Ohjelma välillä jumittaa esimerkiksi kun yrittää siirtyä sivulta taaksepäin ja olisi kätevämpää jos kaikki tieto olisi saman ohjelma alla eikä tarvitsisi erikseen kirjautua selaimella nettiin. Myös suomenkieliset leikkituokiot sekä oheismateriaali on hyvin tervetullutta rikastuttamaan arkea.”*
- *“Hienoa, että vihdoin myös varhaiskasvatuksen puolelle on saatu suomenkielinen ohjelma/peli joka tukevat lapsen kehitystä. Ohjelma tuntuu helpolta käyttää ja uskon lapsien innostuvan siitä. Pelin grafiikka on värikästä ja selkeää mikä varmasti luo kiinnostusta.”*

Seuraavat vastaajien kommentit liittyvät kielellisyyteen ja kielten oppimiseen oppimissovelluksen avulla. On myös huomionarvoista, että monet vastaajien kommentteista ilmaisevat mielipidettä monesta eri asiasisällöstä, joten jako kommenttien rajauksen välillä on tässä vaiheessa hyvin karkea.

- *“Palvelun myötä, niin aikuisille kuin lapsillekin on tullut suurempi motivaatio kielenoppimiseen ja kielen käyttämiseen.”*

- *“Päivittäisten ”iPad pelihetkien” ohjaaminen onnistuu miltei keneltä tahansa, kielitaidosta riippumatta. Circletime opetushetkien kanssa tarvitaan jo jonkinlaista kielitaitoa.”*
- *“Englanninkielen opettelu tuntuu lapsille mieluisalta ja olemmekin sitä aloitelleet jo ennen Moomin Language Schoolia. Lapset ovat aina innoissaan pelailemassa muumipeliä tabletilla ja leikkituokiot tuntuvat mieluisilta. Vaikkakin My name is -pelin säännöt tuntuvat vieläkin olevan hieman haastavat.”*
- *“Palvelun käyttöönotto on helppoa ja leikkituokiot ovat valmiina, joten itse suunnitteluun ei kulu liikaa aikaa (toki materiaalit, kuvat ja tarrat yms. pitää hankkia valmiiksi). Oma englannin kielen taitoni on myös sillä tasolla, että koen englanninkieliset leikkiohjeet helpoiksi.”*

Kuten edellä mainitusta palautteesta voidaan huomata, suuri osa tutkimukseen osallistuneista vastaajista nosti tietynlaiset seikat esille koskien Moomin Language School -palvelua ja sen toteuttamista arjessa. Vaikka tutkimus mittaa asenteita ja varhaiskasvattajien suhtautumista uudenlaiseen vieraan kielen oppimisympäristöön, yllätti meidät ulkoisten tekijöiden puutteellisuuden vaikuttavuus oppimissovelluksen toteuttamisen kannalta.

Tekijä, joka nousee erityisen hyvin jo alkukyselystä esille, on aika tai sen puute. Alkukyselystä käy ilmi, että varhaiskasvatus ja sen arki on hyvin hektistä, eikä aikaa toiminnan toteuttamiselle aina tahdo löytyä. Tätä seikkaa ei edistä teknologian toimimattomuus. Näistä palautteista voidaan myös huomata, että vastaajista hyvin suuri osa suhtautuu uudensuomen oppimisympäristöihin ja menetelmiin myönteisesti. Alkukyselyn perusteella monelta vastaajalta näyttää löytyvän kokeilunhaluinen ja optimistinen asenne uuden opettelulle ja toteuttamiselle, mutta ulkoiset tekijät, kuten kiire ja tablettien vähäinen määrä tai tekninen toimimattomuus ovat hidasteena uudentyyppisen arjen muodostumiselle.

9.2.3 Alkukyselyn vapaa palaute

Alkukyselyn loppuun jätimme tilaa myös vapaalle palautteelle. Vapaan palautekentän tarkoituksena oli kannustaa vastaajia ilmaisemaan mielipiteensä avoimesti kaikista niistä palveluun liittyvistä seikoista, jotka he kokivat tarpeellisiksi. Vapaa palautekenttä antoi myös niille henkilöille mahdollisuuden ilmaista itseään sanallisesti, jotka eivät olleet halukkaita osallistumaan haastatteluun.

Alkukyselyn vapaamuotoiset palautteet avataan tässä kappaleessa ja niille annetaan painoarvoa, mutta pääasiallinen laadullinen analyysi tehdään haastatteluaineistosta, jotta tutkimuksen rajaaminen pysyy sille asetetuissa tavoitteissa.

Alapuolella näkyy kaikki kyselyn vapaat palautteet, mitä saimme ensimmäisellä kierroksella vastaajilta alkukyselyyn. Palautteista voidaan jo tässä vaiheessa huomata, että esille nousevat taas samankaltaiset asiasisällöt, kuten tekniikka ja sen toimivuus sekä oppimissovelluksen sisältö. Vapaa palaute on jaettu kahteen kokonaisuuteen.

Teknologiset edellytykset nousevat tässäkin osiossa selkeästi esille. Tablettien toimimattomuus tai niiden puutteellinen määrä ovat selvästi mietityttäviä seikkoja oppimissovelluksen käytön kannalta.

- *“Langaton verkko yksikössä, mutta silti v. 16 - 17 aikana Padit eivät toimineet kunnolla. En tiedä oliko kyse verkosta vai ohjelmasta. Toki Padien lukumäärä vaikuttaa käyttöön: meillä tällä hetkellä 24 lasta koko yksikössä tekee aktiivisesti (päivittäin) Muumia.”*
- *“Emme pysty käyttämään muumia kuin S2 -lasten kanssa suomen kielen oppimiseen. Tablettien vähyys on suurin ongelma tässä kaupungissa”*
- *“Välillä päivitykset ja pelin avautuminen kestää tolkkottoman kauan. Myös ymmärsin että jos lapsen profiilin on luonut ja ei ole lisännyt vanhemman sähköpostia tuolloin pitää sähköposti lisätä teidän kauttanne myöhemmin? Paljon helpompaa olisi jos pystyisimme itse sähköpostin vain lisäämään.”*

Alla olevista kohdista löytyy palautteet koskien Moomin Language School -palvelun sisältöä sekä muuta yleistä palautetta oppimissovellusta koskien. On myös mielenkiintoista huomata, kuinka eri vastaajat käyttävät oppimissovelluksesta eri nimityksiä. Osa puhuu “Muumikoulusta”, kuin viitaten koulunkäyntiin. Osa “app:sta” tai “pelistä”. Nimityksiä on varhaiskasvattajien keskuudessa monenlaisia ja tutkimuksen myöhemmissä vaiheissa pohditaan kielellistä lingvistiikkaa ja oppimissovelluksesta käytettävien nimitysten merkitystä niiden käyttäjien asennoitumiseen nähden.

- *“Sanaston sisältö alussa voisi liittyä enemmän lapsen arkeen: esim. tunnesanasto, arjen toiminnat (ruokailu, pukemiset..), värit, numerot. Näitä asioita harjoitellaan arjessa muutenkin, olisi hyödyllistä vahvistaa niitä myös Muumikoulussa.”*

- *“Kiva app Englannin ja Suomen opiskelua varten!:) tulostettavat diplomit olisi plussaa.”*
- *“Uskon, että Moomin Language School on erittäin hyvä juttu, jos sen saa päiväkodin arjessa toimimaan. Naapuriryhmän lapsia seuranneena, lapset ovat myös tykänneet siitä. Harjoittelu kerran päivässä tuntuu ajatuksena haasteelliselta.”*
- *“Kyseinen palvelu on ollut positiivinen lisä työnkuvaan ja lasten oppimiselle/opettamiselle. Koulutus ohjelman käytöstä pitäisi mielestäni olla hieman syventävämpi ja ohjelman tutustumiseen ja opetteluun olisi hyvä olla riittävästi aikaa.”*
- *“Positiivista, että palvelun vastaavat ”ohjaajat” ovat tavoitettavissa puhelimitse ja sähköpostitse, saa siis yhteyden aina tarvittaessa.”*
- *“Olen iloinen, että englannin kielen oppimista tuodaan varhaiskasvatukseen näin helpossa ja konkreettisessa, sekä valmiissa paketissa!”*

9.3 Loppukyselyn tulokset

Loppukyselyn tarkoituksena oli mitata varhaiskasvattajien mahdollisesti muuttuneita asenteita, mielipiteitä sekä erilaisia näkemyksiä Moomin Language School -palveluun liittyen. Yksi hypoteeseista oli, että varhaiskasvattajien asenteet ja tuntemukset palvelun käyttöä kohtaan voivat mahdollisesti muuttua oppimissovelluksen käytön edetessä. Hypoteesimme perustui siihen, että varhaiskasvattajien oppiessa käyttämään palvelua, heidän suhtautumisensa sen käyttöön voi muuttua. Loppukysely lähetettiin puolitoista kuukautta myöhemmin vain niille 24 henkilölle, jotka olivat ottaneet osaa alkukyselyyn. Näistä 24 henkilöstä, joille kyselyn seuraava osa lähetettiin, vastasi 12 henkilöä.

Loppukysely oli muutoin identtinen alkukyselyn kanssa, mutta erona oli, että loppukyselyyn oli lisätty yksi uusi väittämätaulukko, jonka tarkoituksena oli selvittää, miten Moomin Language School -palvelu näyttääytyy varhaiskasvattajille, kun oppimissovellusta on mahdollisesti alettu aktiivisesti tai satunnaisesti käyttämään päivähoitossa.

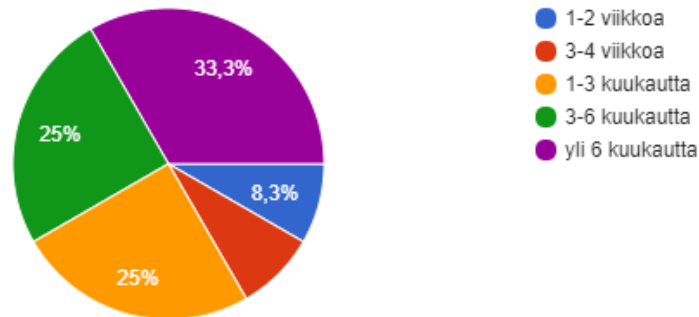
Loppukyselyn alussa kysyttiin vastaajilta, kuinka kauan he olivat ehtineet oppimissovellusta työssään käyttää. Tämän jälkeen loppukyselyssä seurasi suoraan erilaiset väittämät. Syytä perustietojen kysymiselle ei enää ollut, koska meillä oli jo tiedossamme kaikki tarvittavat tiedot alkukyselyyn osallistuneiden henkilöiden ansiosta.

Kuten alla olevasta kuviosta voidaan nähdä, on oppimissovelluksen mahdollinen käyttöaika ja -kokemus jaettu viiteen erilaiseen osioon. Vastaajista 8,3 % oli loppukyselyyn vastatessaan käyttänyt Moomin Language School -palvelua 1-2 viikkoa, sama määrä 8,3 % koski myös niitä vastaajia, jotka olivat käyttäneet oppimissovellusta 3-4 viikkoa. Vastaajista 25 % oli käyttänyt palvelua 1-3 kuukautta. 3-6 kuukautta palvelua käyttäneitä oli myös 25 % vastaajista. Suurin osa vastaajista, 33,3 % oli ehtinyt käyttää oppimissovellusta yli kuusi kuukautta.

Näistä tuloksista voidaan päätellä, että toimeksiantajamme Playvation Oy:n antaman listan sisällään pitämät päivähoiton yksiköt ja ryhmät ovat aloittaneet palvelun käytön hyvin eri aikaan. Osa päiväkodeista on aloittanut Moomin Language School- palvelun pilotti -version käytön jo vuonna 2016 keväällä ja tähän tutkimukseen on selkeästi vastannut palvelun käytön vasta-alkajia niin kuin pitkäaikaisempia käyttäjiä. Kuitenkin kokonaiskuvaa tarkasteltaessa ovat kaikki kyseistä palvelua käyttävät päivähoiton yksiköt vielä sovelluksen käytön alkutaipaleella, joten he soveltuvat tutkimukseen erinomaisesti. On otettava kuitenkin huomioon, että tutkimukseen osallistuneet henkilöt ovat erittäin erilaisissa vaiheissa palvelun käyttöä koskien.

Edellisestä kyselylomakkeesta 1 (2) on kulunut aikaa vähän alle 2 kuukautta. Kauanko olet nyt käyttänyt Moomin Language School -palvelua?

12 vastausta

Kuvio 15. Moomin Language School -palvelun käyttöaika

9.3.1 Muutokset mielipiteissä

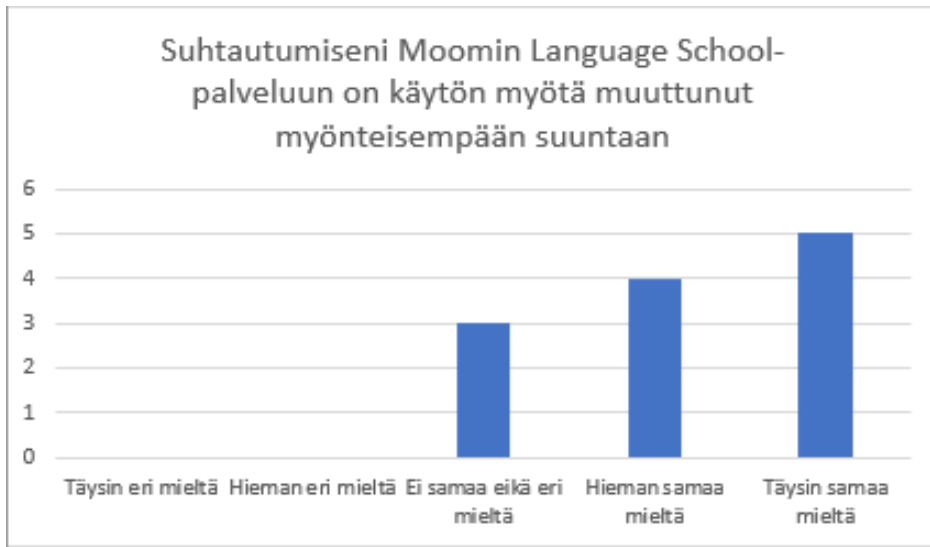
Loppukyselyyn lisäsimme vielä yhden väittämäkohdan *Ilmaisethan mielipiteesi myös näistä väittämistä*, jolla halusimme vielä selventää ja selvittää varhaiskasvattajien mahdollisesti palvelun käytön edetessä muuttuneita mielipiteitä ja asenteita. Tästä väittämäkohdasta saatu aineisto osoittautui asenteita tutkittaessa erittäin merkittäväksi lähteeksi tutkimuksemme kannalta. Kuvio 9 on kopioitu kuva loppukyselymme kyseisestä kohdasta. Tässä kappaleessa nämä väittämät käydään läpi ja niiden tarkoitusta avarretaan. Väittämiä tässä kohdassa on yhteensä yhdeksän kappaletta ja niitä mitataan täysin samoin kuin alku- ja loppukyselyiden aiempiakin väittämiä. Vastaaja voi siis ilmaista olevansa väittämän kanssa täysin samaa mieltä, hieman samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, hieman eri mieltä sekä täysin eri mieltä.

Ilmaisethan mielipiteesi myös näistä väittämistä *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Suhtautumiseni Moomin Language School-palveluun on käytön myötä muuttunut myönteisempään suuntaan	☐	☐	☐	☐	☐
Oma ammatillinen itsetuntoni kielten opettamista kohtaan on vahvistunut palvelun käytön myötä	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin Language School -palvelu on hyödytön	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on hyvät edellytykset toteuttaa Moomin Language School -leikkiätkuokioita	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtaudun Moomin Language School-palvelun käyttämiseen kielteisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että lasten kielitaito on karttunut palvelun käytön myötä	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin Language School -palvelua on mahdotonta toteuttaa arjessa päivittäin	☐	☐	☐	☐	☐
Koen palvelun olevan pedagogisesti korkealaatuinen	☐	☐	☐	☐	☐

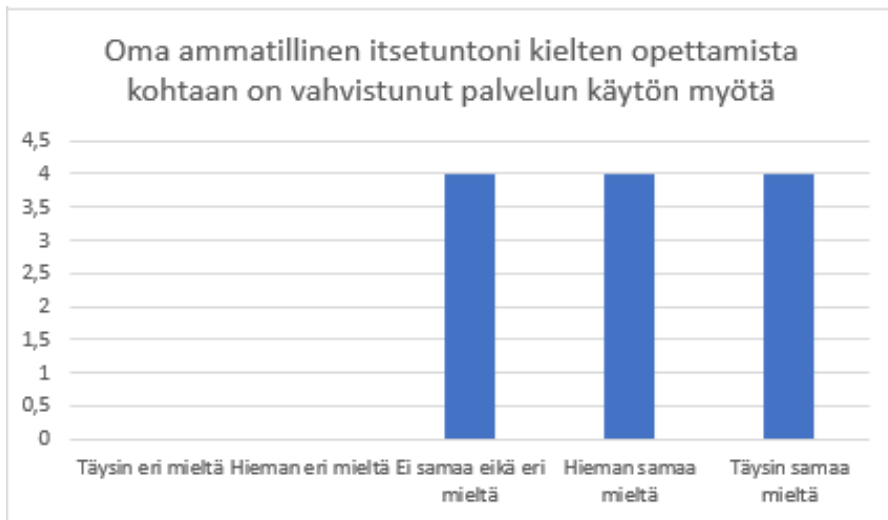
Kuvio 16. Ilmaisethan mielipiteesi vielä näistä väittämistä

Loppukyselyn toisen väittämäkohdan ensimmäinen väite oli *Suhtautumiseni Moomin Language School -palveluun on käytön myötä muuttunut myönteisempään suuntaan*. Tällä väittämällä haluttiin selvittää varhaiskasvattajien mahdollisesti käytön edetessä muuttuneita asenteita palvelua kohtaan. Viisi vastaajista oli täysin samaa mieltä väitteen kanssa, neljä kasvattajista oli hieman samaa mieltä ja loput kolme ilmaisi olevansa ei samaa eikä eri mieltä. Tästä loppukyselyn osiosta voidaan päätellä, että yhdenkään kasvattajan suhtautuminen Moomin Language School -palveluun ei muuttunut palvelun käytön myötä kielteisempään suuntaan, vaan päinvastoin, lähes kaikki varhaiskasvattajista kokivat suhtautuneensa palveluun aiempaa myönteisemmin. Tämä on mielestämme merkittävä tutkimustulos.

Kuvio 17. Suhtautumisen muuttuminen Moomin Language School –palveluun käytön myötä

Toinen kohta *Oma ammatillinen itsetuntoni kielten opettamista kohtaan on vahvistunut palvelun käytön myötä* pyrki selvittämään, kokevatko varhaiskasvattajat palvelun edistävän heidän omaa ammatillista itsetuntoaan ja osaamistaan. Neljä vastaajista oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä, neljä hieman samaa mieltä ja loput neljä olivat ei samaa eikä eri mieltä. Tässäkin väitteessä kaikki vastaukset olivat myönteisiä tai neutraaleja. Varhaiskasvatuksen näkökulmasta on täysin ymmärrettävää, että vieraan kielen opettaminen saattaa tuntua monista aluksi vieraalta ja näin ollen sitä kohtaan voi latautua monenlaisia ennakkoluuloja, koska varhaiskasvatuksessa tämän tyyppinen vieraan kielen opettaminen on vielä uutta. On huomionarvoista, että kasvattajat kokevat uudenlaisen opetusmenetelmän vahvistavan omaa ammatillista itsetuntoaan. Voidaan pohtia olisiko kasvattajien ammatillinen itsetunto vahvistunut samalla osa-alueella lainkaan ilman palvelun käyttöönottoa. Palvelulla voi olla näin ollen merkittävä osuus henkilön henkilökohtaisen työhyvinvoinnin edistämisessä, kunhan muut osatekijät puoltavat tätä seikkaa.

Kuvio 18. Ammatillisen itsetunnon vahvistuminen palvelun käytön myötä

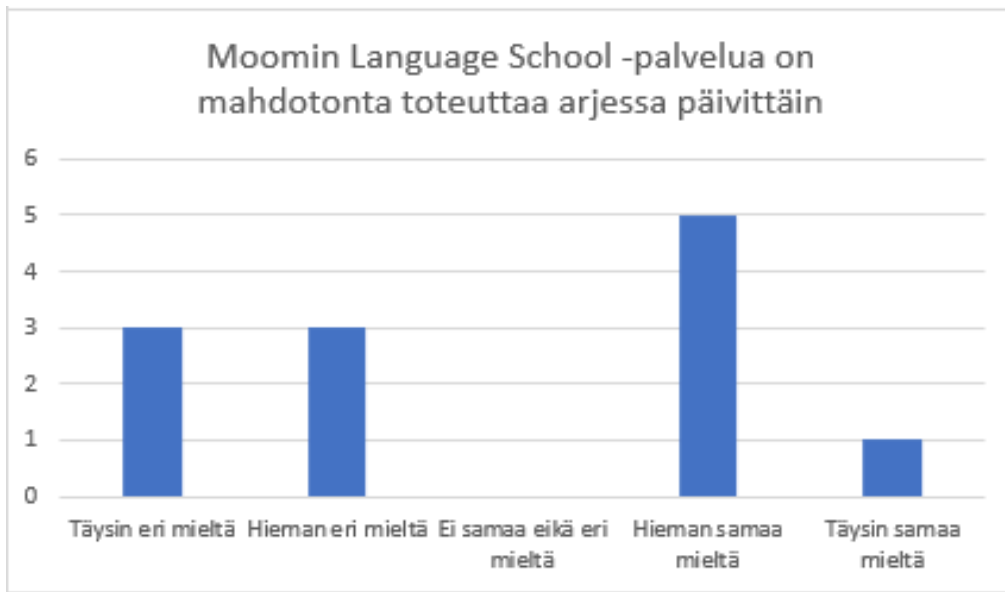
Kolmas väittämä ”*Moomin Language School -palvelu on hyödytön*” pyrki selvittämään varhaiskasvattajien kokemusta oppimissovelluksen käyttöarvosta. Hieman eri mieltä väittämän kanssa oli vastaajista kaksi ja täysin eri mieltä kymmenen. Tämä vahvistaa käsitystämme siitä, että varhaiskasvattajat kokevat itse nimenomaisen palvelun hyödyllisenä lasten vieraan kielen oppimisen näkökulmasta.

Seuraavalla väittämällä halusimme selvittää varhaiskasvattajien mahdollisesti muuttuneita kokemuksia ja näkemyksiä Moomin Language School -palveluun sisältyvistä leikkituokioista. Väittämä ”*Minulla on hyvät edellytykset toteuttaa Moomin Language School palveluun sisältyviä leikkituokioita*” jakoi vastaajien näkemyksiä huomattavasti aiempaa kolmea väittämää enemmän. Viisi vastaajista oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä ja kolme oli ei samaa eikä eri mieltä. Kaksi vastaajista oli hieman eri mieltä ja loput kaksi täysin eri mieltä. Tästä voidaan tehdä päätelmä, että kaikki vastanneet eivät koe omaa kielitaitoaan tai muutoin ammatillista valmiuttaan riittäväksi palvelun tarjoamien leikkituokioiden toteuttamiseen. Mielenkiintoista on, toteuttavatko he kaikki tästä tunteesta huolimatta leikkituokioita päivähoidon arjessa vai jätetäänkö leikkituokioiden toteuttamatta mahdollisen heikon ammatillisen itsetunnon takia. On myös mielenkiintoista pohtia, noudattavatko kasvattajat omasta epävarmuudestaan huolimatta leikkituokioita esimerkiksi esimiehen määräyksestä.

Suhtaudun Moomin Language School -palveluun kielteisesti väittämä ei pyrkinyt aiemman väittämän tavoin mittaamaan kasvattajien näkemyksiä palvelun hyödyllisyydestä, vaan nimenomaan tällä väittämällä pyrittiin jälleen selvittämään heidän omaa suhtautumistaan palvelua kohtaan. Kaksi vastaajista oli hieman eri mieltä ja loput kymmenen täysin eri mieltä väitteen kanssa. Voidaan siis sanoa jokaisen varhaiskasvattajan suhtautuvan Moomin Language School -palveluun myönteisesti.

”Koen, että lasten kielitaito on karttunut palvelun käytön myötä” väittämällä haluttiin selvittää näkevätkö varhaiskasvattajat konkreettisia muutoksia lasten kielitaidon edistymisessä tutkimuksemme alkukyselyn ja loppukyselyn välillä. Vastaajista kuusi oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä, kolme hieman samaa mieltä, kaksi oli ei samaa eikä eri mieltä ja yksi vastaajista hieman eri mieltä. Moomin Language School -palvelun perimmäinen tarkoitus on opettaa lapselle vierasta kieltä, englantia. Palvelun avulla voi myös vahvistaa esimerkiksi maahanmuuttajalasten suomen kieltä. On siis ensiarvoisen tärkeää palvelun tuottajan näkökulmasta saada tietoa lasten konkreettisesta oppimisesta ja varhaiskasvattajien näkemyksiä siitä.

Seuraava väittämä *”Moomin Language School -palvelua on mahdotonta toteuttaa arjessa päivittäin”* sai seuraavanlaisia vastauksia: yksi oli täysin samaa mieltä ja viisi hieman samaa mieltä. Kolme vastaajista oli hieman eri mieltä ja loput kolme täysin eri mieltä. Tästä voidaan päätellä varhaiskasvattajien kokevan palvelun jokapäiväisen toteuttamisen hyvin eri tavoin. Monet tekijät kuitenkin varmasti vaikuttavat tähän seikkaan ja näitä mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä pohditaan tämän tutkimuksen myöhemmissä osioissa. Mainittakoon kuitenkin, että merkittäviä tekijöitä tämän väittämän kannalta ovat tutkimustuloksista ilmenneet kiire, ulkoiset tekijät kuten tablettitietokoneiden määrä tai toimimaton langaton verkko. On myös ilmiselvää, että ryhmässä Moomin Language School -palvelua käyttävien lasten lukumäärä on suoraan verrannollinen palvelun päivittäisiin käyttömahdollisuuksiin.

Kuvio 19. Moomin Language School -palvelun toteuttaminen arjessa

Viimeisellä väittämällä ”*Koen palvelun olevan pedagogisesti korkealaatuinen*” haluttiin selvittää alustavasti varhaiskasvattajien näkemyksiä ja suhtautumista palvelun pedagogiikkaan. Vastaajista täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli neljä, hieman samaa mieltä neljä ja ei samaa eikä eri mieltä kolme henkilöä. Vastaajista yksi oli hieman eri mieltä. Halusimme tällä kysymyksellä selvittää kasvattajien antamaa painoarvoa palvelun sisältämälle pedagogiikalle. Pyrkimyksenä oli myös selvittää, näkevätkö kasvattajat pedagogiset merkitykset Moomin Language School -palvelun sisällöissä. On muistettava, että päivähoiton kentällä työskentelee eri koulutuksen saaneita varhaiskasvatuksen ammattilaisia ja näistä vain yliopistokoulutuksen saaneilla lastentarhanopettajilla on pedagoginen suuntautuminen opinnoissaan. Moomin Language School -palvelua voi toteuttaa jokainen päivähoiton ammattilainen, mutta juuri erilaisesta suhtautumisesta voi kertoa mahdollisesti erilainen koulutustausta. Voiko olla niin, että yliopistokoulutetut lastentarhanopettajat antavat enemmän painoarvoa juuri oppimiselle ja pedagogiikalle, kun taas esimerkiksi muiden koulutuspolkujen ammattilaiset näkevät merkityksen erilaisissa asiayhteyksissä. Näitä seikkoja pohditaan tässä tutkimuksessa myöhemmin lisää.

9.3.2 Loppukyselyn vapaa palaute

Loppukyselyn viimeinen osio oli seuraavanlainen: *Kerrothan vapaasti uusista tuntemuksistasi Moomin Language School -palveluun liittyen, kiitos.* Tällä avoimella palautteella halusimme saada tietoa varhaiskasvattajien mahdollisesti muuttuneista asenteista sekä uusista ajatuksista palvelun käyttöä kohtaan. Alle on liitetty kaikki kuusi palautetta, mitä loppukyselyyn oli vastattu.

Kuten alla olevista kommentteista on huomattavissa, suhtautuvat varhaiskasvattajat itse Moomin Language School- palveluun hyvin myönteisesti. Kuitenkin kerta toisensa jälkeen samat haasteet nousevat vastaajien kommentteista esille. Esimerkiksi tablettien liian vähäinen määrä koetaan haastavana.

“Edelleen positiivisella mielellä palvelun suhteen. Ainoat haasteet tuo tablettien määrä talossa (yksi). Isossa ryhmässä (lapsia 24) ei palvelun käyttö ole mahdollista joka päivä. Lapset tykkäävät kovasti ja vanhemmilta tullut positiivista palautetta.”

“Valitettavasti talon tablettitilanteen takia en ole vielääkään päässyt kunnolla aloittamaan palvelun käyttöä lasten kanssa. Ne pari kertaa, kun olen lasten kanssa sitä käyttänyt, olivat kuitenkin positiivisia kokemuksia ja lapset pitivät siitä myös kovasti.”

“Meillä ongelmia aiheuttaa tablettien puuttuminen. Lapset pitävät kovasti "Muumi-koulusta" ja haluavat opetella sen kanssa kieltä. Jotkut haluavat pelata useamman kerran päivässä tai pitemmän aikaa, mutta pelaamme vain sovitun ajan.”

Myös työn kuormittavuus nousee palautteesta esille. Jos oppimissovellusta käyttää pääosin vain ryhmästä yksi kasvattaja, on tullut ilmi, että joissain yksiköissä kasvattajan ollessa pois, ei palvelun käyttöä toteuteta lainkaan. Herää kysymys, onko oppimissovellus ja sen käytön toteuttaminen koko työyhteisön yhteinen agenda, vai yhden työntekijän harteilla oleva tehtävä. Jäimme myös tämän kysymyksen kohdalla pohtimaan, mitä tapahtuu, jos oppimissovelluksen käyttöä toteuttava henkilö jättäytyy syystä tai toisesta pois työtehtävistään. Siirtyykö osaaminen eteenpäin vai voiko yksikön

Moomin Language School -palvelun toteuttaminen arjessa loppua henkilön osaamis pääoman lähdettyä pois työntekijän myötä.

“Päivittäinen palvelun käyttö vaatii sitoutumista siihen kaikilta lapsiryhmän kasvattajilta. Viikkotuokiot jäävät helposti pitämättä, jos esim. minä olen pois töistä. Sovelluksen päivittäinen käyttö myös vaatii hieman järjestelyjä toteutuakseen. Tänä syksynä osa sovellusta käyttävistä lapsista on eri syistä olleet paljon pois päiväkodista joten lapset etenevät hyvin eri tahtiin. Tämä on asettanut haasteita viikkotuokioita suunniteltaessa.”

Oppimissovellus sai myös loppukyselyn palauteosiossa kiitosta. Myönteistä palautetta sai esimerkiksi lasten innostunut näkökulma palvelun käyttöä kohtaan sekä kielitaidon parantuminen. Oppimissovelluksen sisältö sai myös huomionarvoista palautetta. Palautteessa esille nousi lasten yksilöllinen osaaminen ja sen mahdollinen huomioiminen palvelussa.

“Oppimissovellus on lapsia innostava ja lapset syventyvät ”peleihin” mielellään. Kaipaisin sovellukselta lasten erilaisten kielellisten taitotasojen huomioimista. Ns. ”sama kaava” monitettuna kaikille lapsille ei hyödytä parhaalla mahdollisella tavalla lapsen kielen oppimista.”

“Hienoa huomata, miten lasten kielitaito ja into uuden kielen oppimiseen ovat karttuneet Moomin Language Schoolin avulla.”

9.4 Alku- ja loppukyselytulosten vertailu

Tässä kappaleessa vertaillaan alku- ja loppukyselyn vastauksia keskenään melko yleisellä tasolla. Myös mielestämme tutkimuksen kannalta tähän mennessä tärkeimpiä tuloksia ja seikkoja tuodaan esille ja etsitään mahdollisia syitä varhaiskasvattajien toisistaan poikkeaville näkemyksille tai päinvastoin samankaltaisille tuntemuksille.

Alku- ja loppukyselyn ensimmäisestä väittämäkohdasta tehtiin täysin toistensa kaltaiset. Ne sisältävät samat kysymykset, täysin identtissä järjestyksessä. Merkittävä ero väittämäkohdissa oli vastaajien määrä. Alkukyselyyn osaa otti 24 varhaiskasvattajaa, joten loppukyselyt lähetettiin vain näille 24 henkilölle kuuden viikon jälkeen uudestaan. Näistä 24 henkilöstä loppukyselyyn osaa otti 12

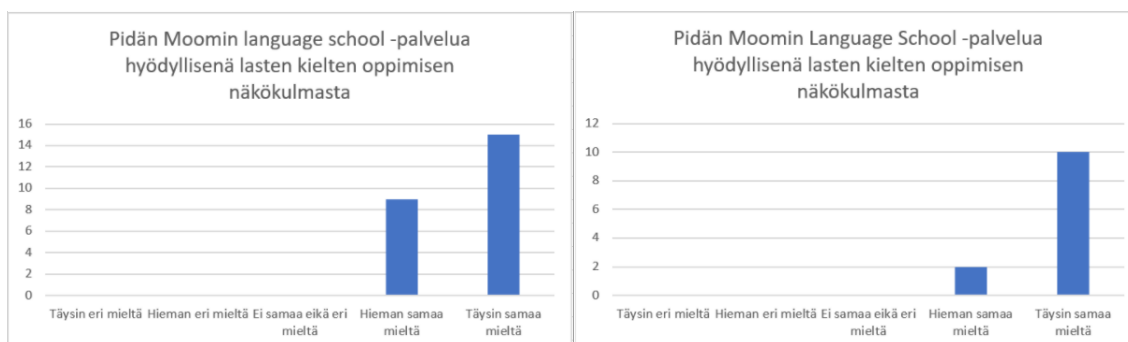
kasvattajaa. Oli siis otettava huomioon, että alkukyselyyn vastanneita henkilöitä oli puolet enemmän kuin loppukyselyyn vastanneita. Vaikka alkukyselyyn vastasikin huomattavasti enemmän henkilöitä kuin loppukyselyyn, ovat kyselylomakkeet edelleen vertailukelpoiset keskenään. Tässä kappaleessa pohditaan alku- ja loppukyselylomakkeen merkittävimpiä havaintoja toisiinsa nähden. Pohdinnoissa on vain otettava huomioon eri suuruiset vastaajamäärät. Koska molemmat kyselylomakkeet ovat jo käsitelty erikseen numeraalisesti sekä verbaalisesti analysoiden, emme tässä kappaleessa vertaile niitä tilastollisin keinoin keskenään. Konkretisoimaan kyselylomaketuloksia käytimme histogrammeja. Mielestämme oli kuitenkin tutkimuksemme kannalta tärkeämpää nostaa haastatteluita ajatellen merkityksellisimmät asiat esille.

On muistettava, että tämä tutkimuksen osio alku- ja loppukyselyineen oli alun alkaen tarkoitettu alustamaan ja antamaan meille käsitystä kasvattajien yleisistä tuntemuksista, asenteista ja suhtautumisesta, jotta voimme haastatteluissa hyödyntää näitä niin kutsuttuja esitietoja ja ymmärtää helpommin varhaiskasvattajien kokemusmaailmaa sekä saavuttaa syvällisempää tietoa kasvattajien asenteista ja näkemyksistä. Kyselylomakkeet toimivat näin ollen haastatteluidemme tukena ja perustietojen kartoittamisen välineinä.

Voidaan myös pohtia syitä sille, miksi puolet alkukyselyyn vastanneista varhaiskasvattajista ei nähnyt enää syytä osallistua loppukyselyyn. Mahdollisia syitä voi olla monia. Yksi syy voi olla kasvattajien kiireinen työarki, joka nousi esille myös kyselylomakkeista ja haastatteluista. Aikaa ei tunnu jäävän niin sanotusti ylimääräisten asioiden toteuttamiseen. Loppukysely voitiin nähdä esimerkiksi tällaisena ylimääräisenä toimintona. Varhaiskasvattajille ilmoitettiin alkukyselyn yhteydessä, että tutkimukseen kuuluu myös toinen osia. Voihan kuitenkin olla, että kasvattajat, jotka eivät ole vastanneet loppukyselyyn, eivät kokeneet sitä yksinkertaisesti tarpeelliseksi. Mahdollisia syitä on lukuisia. Ne liittyvät varmasti eri henkilöiden kohdalla erilaisiin tilanteisiin ja asioihin.

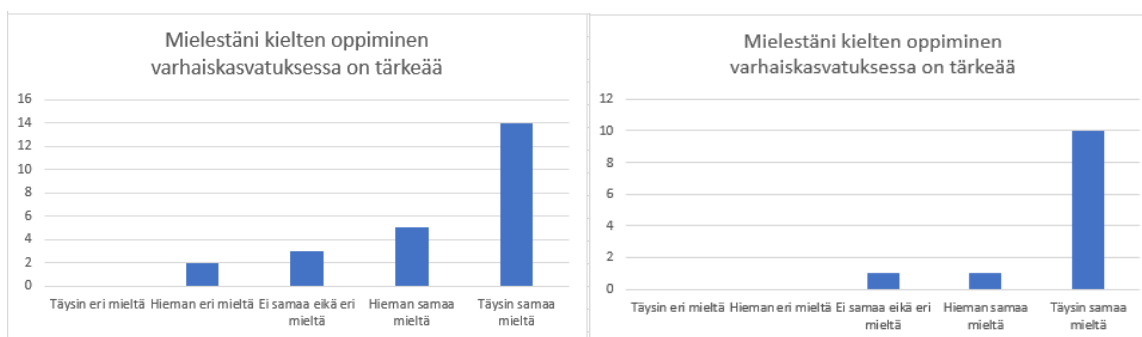
Tutkiessamme alku- ja loppukyselyiden identtisiä väittämäkohtia keskenään, melko suppeasta vastaajajoukosta huolimatta erot olivat useissa kohdissa merkittäviä. Kuitenkin vastaajamäärien ollessa eri suuruiset (alkukysely 24 ja loppukysely 12) täytyy tämä huomioida vertailussa.

Alku -ja loppukyselyiden ”Pidän Moomin Language School -palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta” väitteen kohdalla täysin samaa mieltä olevien -vastaajien joukko on kasvanut 62 prosentista 83 prosenttiin. Tämän väitteen kohdalla hieman samaa mieltä -vastaajien joukko laski 37 prosentista 16 prosenttiin. Tämä siis todentaa sen, että oppimissovelluksen käytön myötä varhaiskasvattajat olivat entistä vakuuttuneempia siitä, että palvelu on hyödyllinen lasten kielten opettamisen näkökulmasta. On siis mahdollista, että Moomin Language School -palvelu on toiminut edistävänä tekijänä, mitä tulee varhaiskasvattajien asenteellisiin muutoksiin.

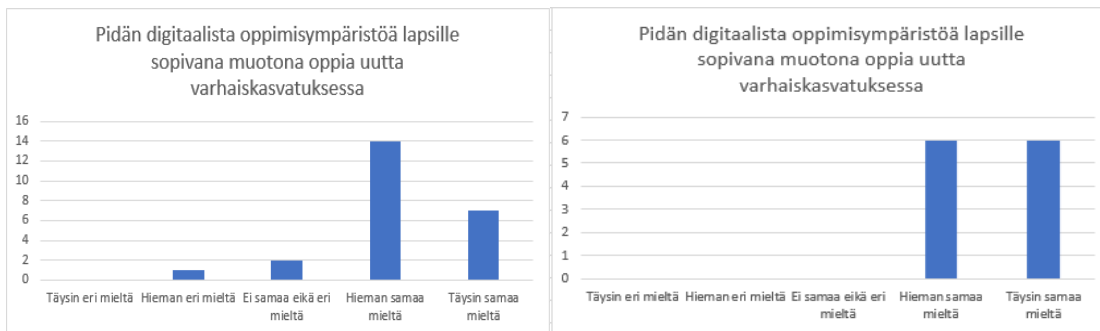
Kuvio 20. ja 21. Pidän Moomin Language School -palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta

Väittämä *Mielestäni kielten opetus varhaiskasvatuksessa on tärkeää* oli tutkimuksemme kannalta melko merkittävä. Alkukyselyssä täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli vastaajista 48 prosenttia. Loppukyselyssä täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli jopa 83 prosenttia. Voidaan siis todeta, että alku-ja loppukyselyn välillä on tapahtunut 35 prosentin kasvu vastaajien asenteellisissa muutoksissa.

Kuvio 22. ja 23. Mielestäni kielten oppiminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää

Kielitaitoni on mielestäni riittämätön palvelun käytölle ja sen kautta opettamiseen väittämän kohdalla huomataan, ettei vastaajien kielitaidollisessa itsetunnossa ole suuria muutoksia. Voidaan olettaa ihmisten käsityksen omasta kielitaidostaan olevan suhteellisen stabiili asia ja se näkyy myös tämän tutkimuksen tuloksissa. Alkukyselyssä 62 prosenttia piti kielitaitoaan suhteessa palvelun käyttöön täysin riittävänä. Loppukyselyssä samoin ajatteli 66 prosenttia vastaajista.

Kuvio 24. ja 25. *Pidän digitaalista oppimisympäristöä lapsille sopivana muotona oppia uutta varhaiskasvatuksessa*

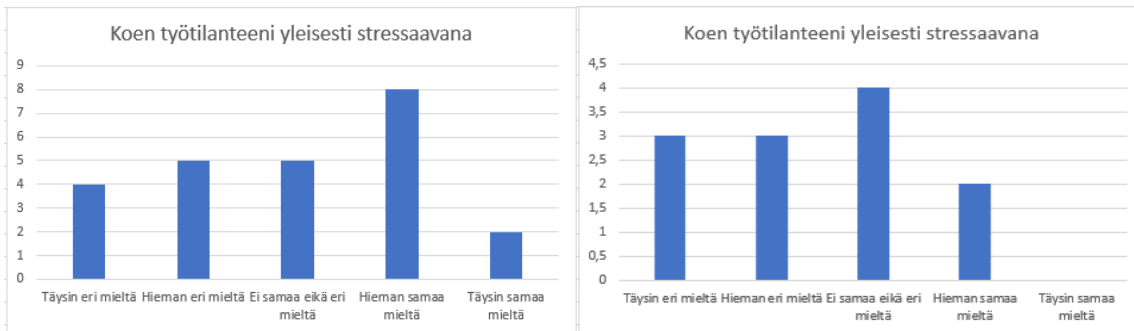
Pidän digitaalista oppimisympäristöä lapsille sopivana muotona oppia uutta varhaiskasvatuksessa -väittämäkohdassa vastaukset olivat nousseet positiivisempaan suuntaan. Alkukyselyssä täysin samaa mieltä oli 29 prosenttia vastaajista, kun taas loppukyselyssä vastaavasti 50 prosenttia. Hieman samaa mieltä vastaajista oli alkukyselyssä 58 prosenttia ja loppukyselyssä 50 prosenttia. Voidaan siis todeta, että varhaiskasvattajat pitävät digitaalista oppimisympäristöä sopivana muotona toteuttaa opetusta varhaiskasvatuksessa. Kaikki tämä voi johtua siitä, että varhaiskasvattajat ovat omaksuneet uuden Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden 2016 (Opetushallitus, 2016) sisällön ja erityisesti tieto- ja viestintäteknologiaa koskevat teemat ja velvoitteet.

Väittämä Koen palvelun toimivan hyvänä lähtökohtana kielten oppimiselle sai alkukyselyssä täysin samaa mieltä olevia vastauksia 45 prosenttia ja hieman samaa mieltä olevia vastauksia 45 prosenttia. Loppukyselyyn osalta täysin samaa mieltä oli 66 prosenttia ja hieman samaa mieltä olevia vastauksia 25 prosenttia. On huomionarvoista, että vastaajat suhtautuivat jo lähtökohtaisesti väittämään myönteisesti ja, että tulos vielä parani loppukyselyyn osalta.

Suhtaudun Moomin Language School -palvelun käyttöön myönteisesti väittämä mittaa alku -ja loppukyselyn vertailtavuuden keinoin melko hyvin suoraan varhaiskasvattajien asenteellisia muutoksia palvelua kohtaan. Alkukyselyn kohdalla vastaajista täysin samaa mieltä oli 50 prosenttia, kun taas loppukyselyn kohdalla täysin samaa mieltä oli jo 75 prosenttia. Tämä 25 prosentin nousu on merkittävä tulos. Tämä muutos kertoo suoranaisesti siitä, että varhaiskasvattajien asenteet ovat muuttuneet huomattavan paljon myönteisempään suuntaan palvelun käytön myötä.

”Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta” väittämässä nähtiin lisäkuormituksen osalta hieman nousua alkukyselyn ja loppukyselyn välillä. Alkukyselyssä täysin samaa mieltä oli 12,5 prosenttia vastanneista sekä hieman samaa mieltä 45 prosenttia. Loppukyselyssä täysin samaa mieltä lisäkuormituksesta oli 25 prosenttia ja hieman samaa mieltä 33 prosenttia. Voidaan tehdä olettaus, että palvelun käytön edetessä myös kuormitus on luonnollisesti kasvanut. Kuitenkin koska vastaajien suhtautuminen oli muuttunut palvelun käyttöä kohtaan myönteisemmäksi, ei lisäkuormituksen voida suoraan olettaa tuntuvan kasvattajista kielteiseltä asialta. Varhaiskasvattajat ovat käytön myötä kenties sitoutuneet enemmän palvelun käyttöön ja tietävät todellisuudessa mitä palvelun käyttäminen vaatii esimerkiksi ajankäytön suhteen.

Väittämä *”Koen työtilanteeni yleisesti stressaavana”* oli mielestämme tulosten kannalta merkittävä. Alkukyselyssä täysin samaa mieltä oli 8 prosenttia vastaajista, hieman samaa mieltä 33 prosenttia, hieman eri mieltä 20 prosenttia ja täysin eri mieltä 16 prosenttia. Loppukyselyssä sen sijaan täysin samaa mieltä oli nolla prosenttia, hieman samaa mieltä oli 16 prosenttia, hieman eri mieltä 25 prosenttia ja täysin eri mieltä 25 prosenttia. Kyselylomaketuloksia prosentuaalisesti vertaamalla voidaan huomata, että työtilanteensa stressaavaksi koki alkukyselyssä noin 41 prosenttia ja loppukyselyssä 16 prosenttia. Voidaan pohtia, ovatko juuri työtilanteensa stressaavaksi kokeneet alkukyselyyn vastanneet henkilöt jättäytyneet loppukyselyn ulkopuolelle. Voihan myöskin olla mahdollista joidenkin henkilöiden kohdalla, että työtilanne on alkukyselyn ja loppukyselyn välisenä aikana muuttunut vähemmän stressaavaksi. Alkukyselyn osalta stressiä ei kokenut vastaajista 36 prosenttia. Loppukyselyssä määrä oli noussut viiteenkymmeneen prosenttiin.

Kuvio 26. ja 27. Koen työtilanteeni yleisesti stressaavana

Väittämässä ”Päiväkodilla on tarvittavat tekniset edellytykset palvelun jokapäiväiseen käyttöön esim. tablettien määrä tai langaton verkko” huomioimme kiinnittyi erityisesti siihen seikkaan, että tämä oli kyselylomaketuloksistamme lähes ainoa kohta, jossa varhaiskasvattajien mielipide asiaan oli melko kriittinen. Alkukyselyssä vastaajista täysin samaa mieltä oli 12 prosenttia, hieman samaa mieltä 25 prosenttia, hieman eri mieltä 41 prosenttia ja täysin eri mieltä 16 prosenttia. Loppukyselyssä täysin samaa mieltä oli 16 prosenttia, hieman samaa mieltä 33 prosenttia, hieman eri mieltä 16 prosenttia ja täysin eri mieltä 25 prosenttia. Alkukyselyssä vastaajista 57 prosenttia oli näin ollen sitä mieltä, etteivät päiväkodin tekniset edellytykset palvelun käyttöönotolle ole suotuisat. 37 prosenttia alkukyselyyn vastanneista mielsivät puitteet suotuisiksi palvelun käyttöönottoa koskien. Loppukyselyssä väitteen kanssa täysin eri mieltä oli 41 prosenttia ja päinvastoin samaa mieltä 49 prosenttia. Mielestämme tätä tutkimustulosta voidaan pitää erittäin mielenkiintoisena ja tärkeänä sekä tutkimuksen itsensä että palvelun käyttöön liittyvien tekijöiden kannalta.

Kyselylomaketuloksia vertaillessamme huomasimme, että kaikissa loppukyselyiden väittämissä tulokset olivat muuttuneet palvelun käytön myötä myönteisempään suuntaan. Ainoat väittämät, joiden kohdalla epätyytyväisyys nousi vastaajien kesken loppukyselyn osalta oli väittämä ”Päiväkodilla on tarvittavat tekniset edellytykset palvelun jokapäiväiseen käyttöön esim. tablettien määrä tai langaton verkko” sekä ”Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta”. On hyvä huomioida, että ensimmäisen väittämän sisältöön eivät varhaiskasvattajat voi työssään itse vaikuttaa, toisin kuin asenteisiin liittyviin tekijöihin. Lisäksi ”Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta” –väittämän kohdalla varhaiskasvattajien kuormitus oli noussut alkukyselyyn vastaamisen jälkeen.

10. KVALITATIIVISEN AINEISTON TUTKIMUSTULOKSET

10.1 Avoin haastattelu

Ennen haastattelua tehdään tutkimussuunnitelma, jonka avulla nähdään, mistä vaiheista tutkimus koostuu. Tämän jälkeen valitaan haastateltavien kohdejoukko. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa puhutaan usein otoksen sijasta näytteestä, koska pyritään pikemminkin ymmärtämään jotakin ilmiötä syvällisemmin ja saamaan tietoa siitä, kuin tekemään tilastollisia yleistyksiä. Haastattelun osalta päätetään tehdäänkö ryhmä- vai yksilöhaastattelut ja kuinka monta haastatellaan. (Hirsjärvi ym. 2010b, 54 - 61.) Tässä tutkimuksessa haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina, avointa haastattelumetodia hyödyntäen. Tutkimukseen valikoituivat kaikki halukkaat haastateltaviksi ja heitä oli kuusi. Kolme haastatteluista suoritettiin kasvotusten ja kolme puhelinhaastatteluina johtuen henkilöiden maantieteellisestä sijainnista.

Haastattelut tulee suunnitella huolella, sillä aineistonkeruu tutkimuksessa on peruuttamaton vaihe. (Valli 2010, 236). Haastattelijan tulisi tuntea haastattelun aihepiiri ja lisäksi haastattelijan tulisi kiinnittää huomio tärkeisiin asioihin kuten selkeyteen, neutraaliuteen ja herkkyyteen haastattelussa. (Hirsjärvi ym. 2010b, 66 - 75.)

Ei strukturoitua eli avointa haastattelua nimitetään syväksi, vapaaksi tai informaaliksi haastatteluksi ja haastattelu on olemukseltaan lähellä keskustelua. Haastattelija ei niinkään ohjaile keskustelua, vaan aiheen muutos saattaa joskus lähteä haastateltavan puolelta. Vasta myöhemmin, haastattelun jälkeen, tutkija jäsentää saatua aineistoa. Avoin haastattelu on haastattelumuotona hyvä silloin, kun esimerkiksi haastateltavien kokemukset vaihtelevat paljon. Sitä voi hyödyntää myös silloin, kun käsitellään huonosti muistettavia asioita, kuten menneisyyttä, heikosti tiedostettavia asioita, kun tutkittava aihe on arkaluontoinen tai tutkittavia on ylipäättään vähän. (Metsämuuronen, J. 2006, 115.)

Haastattelua ohjaavat yleiset säännöt. Haastateltavan on otettava huomioon haastattelussa haastateltavan oikeudet eli moraaliset, juridiset ja eettiset standardit. Haastattelijaa koskee myös vaitiolovelvollisuus. Koko haastattelun on tapahduttava etikettisääntöjen puitteissa: haastatteluun

tulevien osapuolten on muun muassa hyvä tervehtiä toisiaan ennen haastattelun alkamista. Haastattelun tehtäväsääntöihin myös kuuluu, että haastateltavan tulisi antaa myös niin totuudenmukaisia vastauksia, kuin vain pystyy antamaan. Haastattelijan on vain luotettava, että hän saa totuudenmukaista aineistoa. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006, 101.)

Koimme avoimen haastattelun olevan mielenkiintoinen ja syvälinen metodi kerätä aineistoa tutkimushenkilöiltä. Avoin haastattelumenetelmä vaatii meiltä tutkijoilta erityistä tarkkaavaisuutta reagoida haastateltavan puheisiin sekä tarttua aina juuri tutkimuksenteon kannalta olennaisiin seikkoihin. Avoin haastattelu vaatii myös tutkijalta avarakatseisuutta ja kykyä ymmärtää haastateltavan erilaisia mielipiteitä ja tunteita.

10.2 Haastatteluaineiston teemoittelu ja pohdintaa

Tässä kappaleessa analysoimme haastatteluista saamaamme aineistoa. Haastatteluista nousi esille erilaiset aihealueet, jotka selvästi toistuvat haastateltavien puheissa, joten aineiston jaottelu erilaisiin teemoihin on melko selkeää ja luonnollista. Haastatteluiden pääteemoiksi valikoituivat viisi eri teemaa:

- *Digitalisaatio ja varhainen vieraan kielen oppiminen*
- *Ammatillisuus, työidentiteetti ja kielitaito*
- *Moomin Language School -palveluun kohdistuvat kehittämissideat*
- *Kiire ja työn kuormittavuus*
- *Tieto- ja viestintäteknologiset haasteet*
- *Pedagoginen näkemys*

Näihin teemoihin päädyimme tutkimusaineiston koodaamisen jälkeen. Aineiston jaottelu tapahtui haastatteluissa selkeästi toistuvien teemojen myötä. Haastattelujen toteuttamisen jälkeen ensimmäinen vaihe oli kaikkien haastattelujen litterointi. Litteroinnilla tarkoitetaan haastattelujen seikkaperäistä purkamista kirjalliseen muotoon. Jokainen haastattelu litteroitiin erikseen erilliseen sähköiseen kyseiselle haastattelulle varattuun kansioon. Haastattelujen litteroimisen jälkeen aloimme koodata aineistoa. Koodauksen tarkoitus on löytää aineistosta jatkuvasti toistuvia ja esille nousevia

teemoja ja aihioita. Koodasimme aineiston sähköisesti alleviivaten helpottaaksemme omaa työtaakkaamme ja löytääksemme mahdolliset toistuvat sisällöt. Aineiston koodaaminen auttoi meitä löytämään aineistomme kannalta keskeisimmät teemat ja näin ollen teemoittelu tapahtui sujuvasti.

10.2.1 Digitalisaatio ja varhainen vieraan kielen oppiminen

Varhaiskasvattajien puheista kävi ilmi, että digitalisaatiota ja sen vaikutuksia varhaiskasvatukseen pidettiin myönteisinä. Jokainen haastateltavista koki digitalisaation yhteiskunnallisesti ajankohtaisena ilmiönä ja näin ollen he suhtautuivat hyvin luontevasti sen hyödyntämisessä osana nykypäivän varhaiskasvatusta. Myös varhaiskasvatuksen velvoitteet ohjaavat kasvattajia tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen. Kasvattajat tiedostivat myös lasten herkkyyksikauden ajoittuvan varhaislapsuuteen ja heidän puheistaan kävikin melko yksimielisesti ilmi heidän pitävän vieraan kielen opettelua lasten kannalta suotuisana, jos se edistää lapsen yksilöllistä kehitystä ja kasvua. Tässä tutkimuksen vaiheessa tulee kuitenkin huomioida, että jokainen haastateltavista voi mieltää digitalisaation hieman eri tavoin. Terminä digitalisaatio on melko uusi ja erityisesti varhaiskasvatuksen kontekstissa.

Seuraavista puheenvuoroista ilmenee varhaiskasvattajien hieman erilaiset ajatukset digitalisaatiosta varhaiskasvatuksessa. Ensimmäisestä kommentista ilmenee varhaiskasvattajan suhtautuvan varhaiskasvatuksessa käytettäviin digitaalisiin laitteisiin melko varauksella. Haastateltava suhtautui digitaalisuuteen varhaiskasvatuksessa toistaiseksi erikoisuutena, eikä niinkään nähnyt sen arkipäiväistymistä vielä lähitulevaisuudessa. Jälkimmäisessä puheenvuorossa sen sijaan varhaiskasvattaja pitää digitalisaatiota ja sen muodostumista osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria lähes itsestäänselvytenä ja painottaa lasten kouluvalmiuksien tukemista jo varhaiskasvatuksessa.

”Mä en tiää, tuleeks se olee mitenkään niinku arkipäivää, mä luulen, et se tulee jatkuu aika pitkään niinku semmossena spessujuttuna, se I-padi ja kaikki lapset opettelee viel

puhumaan ja luettu kirjakieli on tosi tärkeä oppia pienenä, et sit oppii joskus kirjottamaan ja lukemaan ite. Ni mä en usko, et se tulee koskaan kovinkaan suureks osaks niinku varhaiskasvatusta” (HA2)

“Musta se on hyvä juttu ja ja koska se on nyky maailmaa ja koulussakin he jo ekalla luokalla käyttää, niin heidän täytyy se oppia jo täällä. Ja meil on siis tosi hyvin, meil on tällainen iso smartboardikin ja sekin ois kiva jos tossakin ois jotain mitä vois yhdessä tehdä, ettei tarvii olla sit suomenkielen ja sit vois olla pienryhmässäkin kaikille. Tähänkin jos ois ollu suomeks jotain oheismateriaalia, jota vois sitten tehdä, et nyt oli aika paljon vaan sitte I-padia.” (HA2)

“No se mun mielestä kuuluu täysin asiaan et nää lapset kuitenkin tulee toimimaan hyvin pitkälti digitaalisissa maailmoissa ni toki meidän täytyy sitä jo heille opettaa ja se on heille hirveen luonteva osa, niin niin silloin myös niinku sen arjen tällä päiväkodissa on vastattava sitä maailmaa, mihin lapset kasvaa...että että tota mun mielestä se on asia, joka helpottaa montaa asiaa että sitte toki se aina vaatii pientä aikaa ja perehtymistä , että meilläki pystytään ottaa uusia sovelluksia käyttöön ja muuta mutta että sinänsä, mutta mun mielestä se on sellasta melko vaivatonta kuitenkin”(PUHA3)

Pedagogisuutta on nähdä nykyhetken toimintaa kauemmas ja ymmärtää toiminnan vaikutukset lasten tulevaisuuteen. Tämän päivän lapset tulevat aikuisina toimimaan maailmassa, jossa digitaalinen oppiminen on arkipäivää. Varhaiskasvattajina meidän tehtävänä on luoda lapsille edellytykset toimia tulevaisuuden yhteiskunnassa aktiivisina kansalaisina.

Haastatteluista käy ilmi, että myös varhainen vieraan kielen oppiminen nähdään suotuisana lasten kielen kehityksen kannalta. Moni haastateltavista otti esille lapsen kielellisen herkkyyksikauden, joka on omiaan tarjoamaan lapselle parhaan mahdollisen tilaisuuden oppia vierasta kieltä. Seuraavassa puheenvuorossa (PUHA4) haastateltava ihmettelee itsekin, miksei tämän tyyppistä opetusmenetelmää ole varhaiskasvatuksessa hyödynnetty vakavasti jo aiemmin.

PUHA4:”Ja koko se varhainen kielen opetus ja kielirikasteisuus sinne niinku varhaiskasvatukseen mun mielestä se on äärimmäisen hyvä juttu ja tossa just puhuttiinki aiemmin, että tuntuu jotenki hullulta, et miks me ei olla aiemmin tehty mitään tällasta. et must se on ihan mahtavaa, et lapset oppii sitä kieltä tässä iässä kun heillä on herkkyyksikausi...siitä saa valtavasti boostia, että he osaakin englantia ja kielen oppimisella on monenlaisia vaikutuksia sellaseen lapsen omaan olemiseen ja siihen itsetuntoon ja kehittymiseen niinku monella eri tavalla, niinku hienomotoriikkaan ja kynän käyttöön ja hahmottamiseen..ja kivasti aika pienellä saadaan paljon vaikutuksia ja se että meidän ei oo tarvinnu ite suunnitella ni se on mun mielestä niinku tähän arkeen...ku on paljon sitä tekemistä, niin se on kauheen kiva, että siel on valmiina ne asiat ja et kuka tahansa pystyy

ne niinku Muumikoulun ohjaamisen tekemään ja ehkä niihin Circle timien pitämiseen jonkunlaista kielitaitoa tarvitaan kuitenkin..et siinä tulee aika paljon sitä englantia, mutta toki yritetään käyttää tietysti lapsista riippuen, mutta joitakin tukisanoja suomeksi voidaan käyttää ja tietysti se, että ne on englanniksi ne ohjeet siellä Circle timeissä..mutta asiana mahtava juttu, että meidän varhaiskasvatuksessa opetellaan näitä kieliä..se on lapsille...ja pystytään hyödyntämään se heidän herkkyyssvaihe.”

Varhaiskasvatus on ryhmäkasvatusta, mutta kuten HA2 puheenvuorossaan toteaa, on jokainen lapsi arvioitava yksilöllisesti ja suunnitella toiminnan toteuttaminen lapsen kehitysvaiheen kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Lapsilla on huomattava määrä yksilöllisiä ja erityisiä tarpeita, mutta myös haasteita. Laadukasta pedagogiikkaa on se, että varhaiskasvattaja osaa ottaa kaikki nämä lapsen kehityksen kannalta suotuisat seikat huomioon ja joskus jopa tehdä rajanvetoja toiminnan suhteen.

HA2: “Mun mielestä se vaatii siltä lapselta sen (vieraan kielen opettaminen), et sen äidinkieli on tosi vahva. Meidänkin ryhmässä on lapsia monta jotka käy puheterapiassa ja on puheen viivästymistä niin heille se on varmaan liian kuormittavaa, mut et semmonen jonka suomenkieli on tosi vahvalla pohjalla ja niinkö on oppinut varhain puhumaan sujuvasti, niin semmosille se vois olla hyvä, vähän niinku semmonen haaste” “Meidänkin ryhmässä puhutaan niinku 15 eri kieltä”

10.2.2 Ammatillisuus, työidentiteetti ja kielitaito

Mielestämme ammatillisuus näkyy vahvasti seuraavassa puheenvuorossa (PUHA4). Haastateltava kertoo työympäristön muutoksista työyhteisössään, esimerkiksi esimiehen vaihtumisesta usein viimeisten vuosien aikana. Vaikka suoraa tukea ei esimieheltä saadakaan, työyhteisön omat vahvat struktuurit kannattelevat toimintakulttuuria ja sitoutuneita työntekijöitä. Tällaisten muutosten myötä heikomman toimintakulttuurin omaava työyhteisö saattaisi kuormittua ja sirpaloitua. Välttämättä esimies ei kykene motivoimaan työntekijää oikealla tavalla, jolloin henkilökohtainen itseohjautuvuus on avainasemassa toimintakulttuurin säilyttämisen ja jatkumon myötä. Tämän tyyppinen itsensä johtaminen kertoo mielestämme varhaiskasvattajan sekä työyhteisön asennoitumisesta työhönsä.

Voidaan pohtia, kuka kannattelisi työyhteisöä jatkuvien muutosten alla, jos varhaiskasvattajat eivät itse suhtautuisi näin ammatillisesti omaan työhönsä.

“Noo itseasias meil on vaihtunu nyt..se on vähä riippunu et meil on tässä kolmen vuoden aikana ollu 3 eri esimiestä, vähän erinäisistä syistä, että mä vois sin sanoa...et silloin alussa se on ollu paljon esimiehen rakentamaa , tietysti esimies on myös ollu valitsemassa ihmisiä tänne töihin, mut että...hän on paljon saanu aikaan sillä omalla johtamisellaan ja sillä semmosella rohkeudella ja ennakkoluulottomuudella lähtee uusiin asioihin..että ehkä taas sitten tän hetkinen johtaja ei kannusta välttämättä semmoseen, mutta mä koen, että meil on hirveen vahva se työyhteisö että me ollaan menty vähän sillain omin voimin tässä että kannateltu itse itseämme” (PUHA4)

Haastatteluissa kysimme myös haastateltavilta heidän tuntemuksiaan oman kielitaitonsa riittävydestä.

“PUHA2: No tota, mä oon englantia joutunu aina käyttää, joten on arjen kielitaito hallussa, et sillä lailla en pelänny sitä alottaa niitä circle-timejä, mut kyl mä sitä jossain kohtaa mietin, kun siinä koulutuksessa sanottiin, että kuka tahansa pystyy kyllä pitämään niitä, vaikka muutamana sanan vaan osaa englantia, niin ei se mun mielestä iha kyllä niin oo, yleensä ei ihan hirveesti ehi valmistella niihin circle timeihin, ne on siel valmiina, kyl siinä nyt aika kohtuullisen hyvä kielitaito täytyy olla et pystyt omaksuu sen mitä on tarkoitus tehdä sen tunnin aikana, niin sitä on aika vaikee tehdä, jos ei oo sitä sanastoa”

Kuten jo aiemmin toimme esille tutkimuksessa, monen varhaiskasvattajan vastauksista jo alku- ja loppukyselyistä saattoi tulkita, että he motivoituvat siitä, kun näkevät lapsien oppivan ja saavan paljon hyötyä esimerkiksi kyseessä olevasta oppimissovelluksesta. Seuraavastakin PUHA2 -haastateltavan ajatuksista käy ilmi, että varhaiskasvattajaa motivoi, kun lapsi oppii vierasta kieltä oppimissovelluksen käytön myötä:

“Juu! Kyllä se kovasti motivoi ja sitten tietysti tämä vanhempien palaute siitä, mitä lapset on kotona sit opettanu vaikka vanhemmilleen englantia tai sisaruksilleen taikka sit kun käy paljon noita vierailijoita, ulkomaalaisia, joiden kanssa englanniksi toimitaan, niin sitten kun näkee sen että ne lapset uskaltaa sanoa, että “Hello!” tai “My name is” niin se kyllä sitten motivoi. “(PUHA2)

“ Mun mielest on ja oma kielitaito riittää kyllä.. ja toki sitä leikkituokioo en oo kokeillu, kuin mitä siin koulutukses puhuttiin mut vaikutti ainaki silt että ihan niinku..helposti ohjattavissa..ja näin”(HA1)

Yllämainitussa puheenvuorossa PUHA2 korostaa omaa myönteistä suhtautumista Moomin Language School -palvelua kohtaan. Samalla hän kertoo muutosvastaisuudesta ja viittaa erityisesti kauan varhaiskasvatuksen kentällä työskennelleisiin ammattilaisiin. Haastatteluissa monesti esille nousi kielteinen suhtautuminen muutoksiin työyhteisöissä. Kuitenkin jokainen tähän tutkimukseen osallistunut henkilö korosti omaa halukkuutta toteuttaa Moomin Language School -palvelua arjessa. Voidaanko siis päätellä, että nämä kielteisesti suhtautuvat henkilöt eivät ole ottaneet lainkaan osaa tutkimukseen.

“ No mä olen ite käynyt pääsin koulutukseen ja käyttäsin paljon enemmän, jos pystyisin! Et mä olen sitä mieltä, et siihen suuntaahan koko yhteiskunta menee niin onhan se mejänkin pakko mennä. Et tiedän et toiset on kovastikin vastaan, varsinkin ne jotka on kauan tääl työkentällä ollu. Mut mä olen ehdottomasti sitä mieltä et pitää ja se että tota meilki on niin paljon sitä materiaalia mitä pystyy käyttää lasten kans siinä arjessa.. Kunhan vaan saadaan niitä tabletteja lisää (naurahdus).”(PUHA2)

Lähes kaikkia haastateltavia yhdisti kysyttäessä se, että he kuvailivat itseään samoin luonteenpiirtein. Esille he ottivat esimerkiksi innostuneisuuden, aktiivisuuden ja omatoimisuuden. Ammatillisuus nousi haastatteluista esille siten, että lasten tarpeet asetettiin aina tärkeimmiksi. Haastateltaville ominainen yhteispiirre oli, että he kokivat suunnatonta tyydytystä nähdessään lasten oppivan ja onnistuvan. Nämä asiat tulevat ilmi seuraavista puheenvuoroista:

“ Öö no mä oon aika avoin uudelle ja kiinnostunut erilaisista kulttuureista ja erilaisista ihmisistä, että tietysti se on ..et itellä on ollu tosi helppo ottaa tää muumihomma haltuun..jaa innostunu uusista asioista sillai helposti, että lähtee aina pienellä kynnyksellä kokeileen uusia juttuja ja sillä ajatuksella me tässä ollaan mentykki just että kokeillaan, että mikä toimii, että aina lähetään jotain tekemään ja sitte katotaan sen jälkeen (mikä toimii mikä ei?) [äänitys katkeaa] mut tää muumi on toiminu hyvin, ni se on palvellu sit sillain” (PUHA4)

“Itteeni? Apua! (naurua) .. ööö. No mä oon tosi rauhallinen, et mulle aina tääl sanotaan, et miten mä oon näin rauhallinen. Mut sitä tässä työssä vaaditaan aika paljon. No sit mä

oon semmonen, et mä innostun ihan kaikesta, et mitä tahansa tulee, niin joo tottakai tehään, mut tosi innostun kaikesta ja pidän sitä ihan omana vahvuutena, et en sano, että ei tehän, vaan nyt kokeillaan!”(HA2)

“Mä oon itte siitä innoissani ja sitten kun oon nähny mitä lapset innostuu niin se on motivoinu sitten sekin järjestämään sitä aikaa sille muuten. Se vaatii kyllä semmosen henkilökohtasen motivaation, koska se kuitenkin aiheuttaa aika paljon järjestelyjä tässä meidän arjessa” ja varsinkin kun on työpäri malli käytössä, et meitä on vaan kaks, eli se se toinen hoitelee sen koko muun porukan kun mä oon tekemässä muumikoulua oman porukkani kanssa” (PUHA2)

10.2.3 Kiire ja työn kuormittavuus

Ulkoiset tekijät kuten kiire ja työn kuormittavuus nousivat esille kaikista haastateltavien puheista. Varhaiskasvatuksessa arki on usein hyvin suunniteltua, mutta hektistä. Se etenee päivittäin tietyn rakenteen mukaisesti. Kiireeseen ja työn kuormittavuuteen liittyvät monet eri seikat. Näitä ovat esimerkiksi henkilökunnan sairauspoissaolot, sijaisten vähäinen saatavuus, vaihtelevat palaverikäytännöt, päivittäiset erikoistilanteet, kuten haastavat kasvatustilanteet. Kun yksikin pala arjen palapelistä puuttuu, vaikuttaa se koko päivän suunniteltuun toimintaan ja sujuvuuteen. Ei ole lainkaan epätyypillistä, että suunniteltua toimintaa joudutaan äkillisesti muuttamaan tai karsimaan. Seuraavista puheenvuoroista käy juuri tämän tyyppiset arjen haasteet ilmi.

”No mulla on pienempi ryhmä, se on varmaan yks syy, et nää on isommat ryhmät nää kaks muuta. Ja on kuulemma erittäin haasteellisia, et ei kuulema aika riittä. Ja niin se on sillä toisellakin ryhmällä, et he kokee ettei se aika riittä siinä arjessa. Niin se kiireen tunne. Mä luulen, et se on molemmissa ryhmissä sama juttu.”(PUHA1)

“Kyl se on ehkä haaste sujauttaa sinne normi arjen keskelle et joo...on se vähän haastavaa...mut tietty jos sen sais vähän niinku joku askarteluhetki suunnitellaan päivään ni... sitte varmasti toimii”(HA1)

Suurin haaste arjessa oppimissovelluksen käyttöön liittyen tuntui olevan palvelun käyttäminen päivittäin. HA1 ja HA2 kertovat seuraavissa puheenvuoroissaan kokevansa päivittäisen käytön ja ajan löytämisen olevan hankalaa.

”No ainut asia joka täs on tökkiny on se et tätä pitäis tehdä päivittäin jokaisen lapsen kans 5 minuuttia et se on tosi vaikee itteki ajatuksen tasol sujauttaa sinne arkeen...et kun on niin monta lasta, jolla on tää Moomin Language School.et se on semmonen, et ehkä kerta viikkoon -rakenne ois parempi..” (HA1)

“No meil suunniteltiin, et neljä lasta sitä käyttäis, mut sehän ei onnistunu et he sitä päivittäin käyttäis, mut neljälle se niinku mietittiin sillo aluks, mut nyt meilt on yks tippunu porukasta pois, niin kolme on sitä käyttäny” (HA2)

Tässä PUHA4:n kertomassa esimerkissä ilmenee sen kaltainen tilanne, joka saadaan aikaan hyvällä suunnitellulla. Suunnittelu on yksi tärkeimmistä pedagogiikan elementeistä ja varhaiskasvatuksesta pedagogista tekee suunnittelu. Varhaiskasvatusyksikkö on käynyt läpi muutosprosessin – uusi oppimissovellus on jalkautettu arkeen ja sen hyödyntämiseen on sitouduttu. Kasvattajat ovat löytäneet kiireen keskellä hetken, jolloin Moomin Language School -palvelua on mahdollista toteuttaa.

“Joo meil on sillain suunniteltu se mejän arki, et meillä on tota semmonen hetki siinä kun ennen lounasta me jakaannutaan lasten kanssa aina joka tapauksessa semmosiin ihan pieniin ryhmiin jokainen aikuisen kanssa tekemään jotain tiettyä etukäteen suunniteltua hommaa pariksi kymmeneksi minuutiksi, ni sit se on se hetki, missä me ollaan katottu että silloin se mejän muumiporukka ovat aina omana ryhmänään ja silloin joka päivä siinä hetkessä...et he pelaa sen yhden pelin ja usein siinä on aikaa pelata niitä palapelejä et mejän lapset tekee niitä tosi mielellään erityisesti sitä kirjoittamistakin eli kirjainten tekemistäkin se on musta hirveen hyvä se on auttanu esimerkiks mejän yhtä lasta..niin...tosii paljon..hän on kehittyny siis siinä hahmottamisessa ja hän on innostunu kirjaimista oikeestaan sen muumin myötä viime keväänä et hän oli siinä silloinkin mukana..et se on ollu myös tosi hyvä et se palvelee montaa muutakin tarkoitusta kuin pelkkää kielen oppimista..”(PUHA4)

10.2.4 Moomin Language School -palveluun kohdistuvat kehittämisideat

Haastattelujen perusteella Moomin Language School-palvelun pedagogisista sisällöistä huolimatta, varhaiskasvattajat toivat haastatteluissa esille palveluun kohdistuvia kehittämisideoita. Nämä palveluun kohdistuvat kehittämisideat olivat selvästi arjessa toteutettavan käytön myötä ilmenneitä seikkoja. Kehittämisideat koskivat esimerkiksi eri tasojen luomista sovellukseen, koska lapset ovat vieraan kielen oppimisessa eri vaiheissa ja eri taitotasot näin kasvattaisivat lisää lasten motivaatiota:

“No sen oon huomannu ku täs on eri kielitason pelaajia ..niin..siin alkaa tulla jo aika pian haasteet ku se on se sama peli kaikille...sit ne tippuu jo liian aikasin menee vaikeeks niille, jotka..jos pystyttäis tekee sellaset polut , jotka on vaikka 1.1 polulla tai sit kuin ne, jotka 1.2 polulla. Et peli ei palvele ihan joka lasta et se on semmonen parannusehdotus, jonka oon jo huomannu että ois tosi tarpeen. eri tasoille ois lapsille polkuja. Kuitenkin palkitseminen kannattelee lasten motivaatiota ja ylipäättään positiivisen pedagogiikan periaate. Siinä kuitenkin pääsee etenemään “(HA3)

Varhaiskasvattajat olivat käytön myötä huomanneet konkreettisesti, kuinka lapset innostuivat oman äänen nauhoittamisesta ja kuulemisesta, joten varhaiskasvattaja HA3 toivoi lisää oman äänen nauhoittamisen mahdollisuuksia sovellukseen: *“Et he itse tuottaisivat sanoja ja kuulisivat oman äänen ja saisivat nauhottaa omaa ääntä. Enemmän osioita toistamiseen. Ettei vaan kuulemisharjoituksia. “*

Sanaston suhteen ilmeni myös kehittämisideoita. Kaksi kuudesta haastateltavasta otti puheeksi, että sanaston aihepiirin suhteen he toivoisivat parannusta. Haastateltava viittaa sanalla *ummikko* juuri Suomeen muuttaneisiin, äidinkielenään jotain muuta kuin Suomea puhuviin lapsiin. Tällaisten maahanmuuttajalasten kanssa sanaston opettelu aloitetaan täysin alusta. Pohjasanasto on ensin luotava, jotta päälle voidaan rakentaa muuta sanastoa. Lapsen sosiaalisten suhteiden ja ryhmässä toimimisen kannalta olisi tärkeää opetella sen tyyppistä sanastoa, jotta lapsi voisi kommunikoida aikuisten ja vertaistensa kanssa ja näin ollen tuntee olonsa ymmärretyksi ja turvalliseksi ryhmässä.

“No mä koen, että on. Varsinkin kun on näitä, jotka alotti kaks tavallaan ummikkoa, niin niillä on kertyny tosi paljon. Mut mua häiritsee täs ohjelmas se että ensin me käydään vanhempia ja sukulaisia ja sit aletaan käymään luontoa, et mä oisin kaivannu sellasta, et sielt ois alkanu tulla näit “leipää ja voita” ja elintarvikkeita ja ruokailuvälineitä ja vaatteita. Ne joilla on taas enemmän sitä kielitaitoo, niin se ei niin haittaa, koska he

tavallaan jo tietää, mut sit ku aattelee, ku meilläki on mont näit ummikkolasta, niin niitten kaa olis ollu ihan kiva opetella näitä perus arjen..et nyt me ollaan menossa niissä suojatiessä ja näissä, mut sit sielt puuttuu nää leivät ja voit ja (nauraa) “ (PUHA1)

”Mun mielestä tää on ollu kaikin puolin positiivinen ja jos tätä kehitetään vielä lisää, et siit tulee paljon sellanen joustavampi. Et sekin, et tos aina vaan saa valita, et joka päivä tekis vaan vähän aikaa, et jos siin olis semmonenkin että ois vaikka, että kerran viikossa ja se etenis sit sitä tahtia, et olis enemmän valinnan vapautta, et menis just sen lapsen tason mukaan. Mä oon tosi vahvasti aina, et kaikkee uutta, ja ihanaa, et varhaiskasvatukseen vihdoin tehään kaikkee uutta, ku tosi paljon on sillai, et me joudutaan ite tekee ja sillai askartelee tuolla, et on ihanaa, et tulee jotain valmista!” “on ihanaa, et tulee tämmöstä teknologiaakin, helpottaa suunnattomasti sitä työmäärää”(HA2)

Varhaiskasvattajat ottavat kantaa muun muassa Moomin Language School -oppimissovelluksen sanastoon, joka ajoittain koetaan liian korkealentoiseksi. Kasvattajat kaipaisivat sanastoa, joka lähentelisi lapsen arkimaailmaa ja näin ollen lasten olisi helpompi omaksua ja oppia sanastoa.

“ (huokaus)...totaa ehkä semmonen niinku toiminnallisuuden tai ehkä liittyen niihin Circle timeihin eikä ehkä niinkään siihen sovellukseen...että on paljon, oon ite lisänny toiminnallisia tekemisiä niihin, että lapset ei aina jaksaa ihan sitä kaikkee..niinkun sellasenaan...vähän riippuen siitä lapsiryhmästä, että nyttenki meillä on täällä päiväkodissa nää kaksi ryhmää, jotka tätä muumia tekee, niin se toinen ryhmä on tosi erilainen, että toinen jaksaa paremmin ja toinen sitten lyhyemmän aikaa..et sillai aina vähän sen mukaan, et sellasia terveisiä sinne..no siin sovelluksessa must tuntuu et nyt sit siel on ollu taas et välillä on ollu aika vaikeitakin juttuja, et saattaa tulla yhtäkkiä “my pillow is soft” tai “block is hard”, niinku että lapset on ollu niissä vähän ihmeissään että jos ne on tullukki..jos siinä sanoja ei oo ollu palasteltuna aiemmin ja sit se tulee kokonaisena lauseena joitain semmosia, mitä lapset ei oo osannu. Et kun muuten he pystyy tekemään sitä aika itsenäisesti, et he hoksaa sen alun jälkeen et mitä pitää tehdä...ja tietysti on kiva et ne tehtävät on saman tyyppisiä et ne toistuu, et lapset tietää et ei joka kerta oo semmonen uus ja vieras asia, mitä tänään sovelluksessa tapahtuu. Mut kiva on ollu myös se vaihtelu sovelluksessa.” (PUHA4)

Seuraavassa puheenvuorossa varhaiskasvattaja ottaa kantaa sanaston määrään. Sanastoa ollessa viikoittain vähemmän, on lasten helpompi omaksua kaikki sanat. Mielenkiintoista on, että moni varhaiskasvattaja otti haastatteluissa esille näinkin samankaltaisia kehittämisideoita. Tämä kertoo varhaiskasvattajien pedagogisen ajattelun yhteneväisyydestä. Haastateltavat ovat palautteen antamisen kannalta ihanteellisessa tilanteessa, koska he ovat havainnoineet Moomin Language School -palvelun käyttöä lasten arjessa säännöllisesti ja nähneet lasten oppimisprosessin alusta

lähtien. Varhaiskasvattajilla on täysi ymmärrys päivähoidon arjesta, joten kehittämisideoita liittyen päivähoidon arkeen oli selvästi helppo antaa.

”Mun mielestä se voi olla enempi, niinkun ihan tätä lapsen arkielämää koskevaa, et just niitä kavereita ja leikkimistä ja värejä! Värit esimerkiksi ei oo tullu, ehkä jotai numeroita voi sit tulla, niinkun että niitä harjoteltas niinku monella eri osa-alueella. Kun niitä me harjotellaan täällä kumminkin alle kouluikästen kanssa, taikka jotain yläkäsitteitä, no tää “animals” oli hyvä ja selkee ja että sanasto oli samasta aihepiiristä. Että sillai mä niinku tekisin, jos mä sitä kehittäisin. Ja se, että ei liikaa sanoja. Et nyt siinä on ollu joissakin osioissa, mehän ollaan nyt vasta menossa ysissä tai kypissä, ettei sen pidemmällä olla, niin tota, viime vuonna siihen vanhaan ennen päivitystä olevaan, niin silloin lapset oppi aina melkein kaikki ne sanat jotka tuli sen viikon aikana, kun niitä oli vähän vähemmän. Mut nyt jää kyllä aika paljon sellasia mitä ei sen ikäset pysty niinkun omaksumaan. Ootas mä mietin... no ehkä just se, että sieltä tulee näitä “Pillow is soft” Etten ihan tiedä miten se siihen kuulu.. ja ehkä just sillai, että kun oli se kotisanasto, kun siellä oli ihan hirveesti niinku vaatekaappia ja mattoja ja lamppua... että sitä vois olla niinku vaikka päiväkodin sanastoa.. pöytä, tuoli, lattia, mitkä liittyy siihen lapsen arkeen vahvasti!” (PUHA1)

10.2.5 Tieto- ja viestintäteknologiset haasteet

Kaikille haastatteluille yhteistä oli myös tieto- ja viestintäteknologiaan liittyvät haasteet. Kaikki haastateltavista kertoivat haasteista liittyen tablettien käyttöön tai liian vähäiseen määrään, palvelun käyttöönottoon sekä langattomiin verkkoyhteyksiin. Osalla ongelmat olivat ratkenneet käytön edetessä, osalla sen sijaan ne jatkuivat edelleen. Suurimmaksi haasteeksi tutkimuksemme mukaan osoittautui tablettien liian vähäinen määrä sekä toimimattomat verkkoyhteydet. Yhdistettynä varhaiskasvatuksen hektiseen arkeen nämä tekijät yhdessä osoittautuivat melko kuormittaviksi.

Seuraavassa puheenvuorossa HA1 kertoo koko talon lasten käyttävän yhtä tablettia. Tämä oli osoittautunut liian suureksi haasteeksi ja koko Moomin Language School -palvelun käyttöä päätettiin tästä syystä lykätä.

“Noo tuli ongelmia tablettien saannin kaa et siel oli jotain ongelmaa tietosuojien kaa, et sit niit ei voinukkaa käyttää eli meil on talossa nyt 1 tabletti ja sitä pitäis 30 lasta samaa Moomin Language Schoolia päivittäin käyttää eli sit se jäi ja tavallaan päätettiin ki et odotetaan ni saadaan ne tabletitki...se on sit helpompi alottaa silleen kunnolla.”(HA1)

Alla olevista puheenvuorosta ilmenee myös samankaltaiset käynnistymisvaikeudet Moomin Language School -palvelun teknisiin seikkoihin liittyen. Haastateltavien puheista ilmenee nimenomaan palvelun käytön alkuvaiheet sekä haasteet teknisissä puitteissa. Voidaan miettiä, kuinka suuressa roolissa kasvattajan oma päämäärätietoisuus, ongelmanratkaisukyky sekä halu päästä hyödyntämään palvelua, on. Jos varhaiskasvattajan oma asenne ei ole myönteinen palvelun käyttöä kohtaan ja tähän liitetään lisäksi myös teknologiset hankaluudet, lienee mahdollista, että palvelun toteuttaminen ja saattaminen osaksi arjen toimintakulttuuria on todellinen haaste. Näin ollen voidaan ajatella, että asenne on todellisessa avainasemassa mitä palvelun käyttöönottoon tulee.

“Meillä on ollu kyllä tosi kovat käynnistysvaikeudet alussa, kun me ei saatu meidän koneita ja pädiä toimimaan, ei sitten millään. Se ei ollu teidän vika, vaan jonku mikä lie vika, mut se on sillon hirveen hyvä kun se toimii”(PUHA3)

“(Huokaus)...no nyt mä en enää muista tarkasti mut sillon oli verkonkaa kaikenlaisia ongelmia, sillon alussa oli paljon enemmän sitä et saatto yhtäkkii herjata...se sovellus että ei yhteyttä verkkoon vaikka sitten verkkoyhteydet oli täällä ok ja..jotain muuta semmost mä en enää siinä oli jotain monenlaista mut en enää muista niitä”(PUHA4)

“Mä en tiedä minkä takia meidän Ipadit ei ollut aluks netissä, niin sit ku ne oli pelannu, niin ne joutu alottaa alusta, kun se ipadi oli jotenkin poikkassu sen netin, et sit siin olis joku varatallennus, että se ois jotenkin tallentunu, ku sit harmitti hirveesti, ku joutu tekee uudestaan saman. Et sit ne niinkö menee ja sit lapsesta näkee, et häntä harmittaa ihan hirveesti ja sit ku mäkään en tienny, et miks ne on kadonnu, mut sit mulle soitettiin sieltä Muumi Languagesta ja sanottiin, et se ei oo varmaan ollu netissä ja enhän mä ois ees tajunnu niinkö kattoo, et onks netissä se padi”(HA2)

Kuten PUHA2 ja PUHA4 ottavat puheissaan esille, eivät tieto -ja viestintäteknologiset puutteet olleet itse Moomin Language School -palvelusta johtuvia, vaan ulkoisista tekijöistä riippuvia ongelmakohtia. Näissäkin puheenvuoroissa esille tulevat tablettitietokoneiden liian vähäinen määrä lapsia kohden sekä puutteet tietoliikenneyhteyksissä. Nämä kaksi ulkoista tekijää olivat tutkimuksemme mukaan merkittävimmät tekijät palvelun käytön estymisen kannalta.

“Oli, noku siin sitten se, meillä oli tosi pitkälle syksyyn koko talossa käytössä vaan neljä pädiä ja sit kuitenkin kolmessa eri ryhmässä tehdään muumikoulua ja sit kuitenkin eletään aika samalla syklillä koko päivä. Sillai, et ei vaan ollu niitä pädejä käytössä”(PUHA2)

”Joo että sitten tosiaan sillon ei pystytty käytännössä ennen joulua menee niin täyspainosesti kun oli niin paljon kaikkea ja meille tuli siellä noitten laitteitten kanssa jotain muutakin siinä....niin tota..et ei ollu kaikki siitä sovelluksesta...mut mitä saatiin kaupungilta noita pädeja ni niitten kanssa oli jotain.” (PUHA4)

10.2.6 Pedagoginen näkemys

Yksi tärkeimpiä varhaiskasvattajan työhön liittyviä asioita on suunnittelu. Esimerkiksi lastentarhanopettajan työtehtäviin lukeutuu työn suunnittelu yhtä lailla kuin luokanopettajan työhön. Suunnitelmallisuus Moomin Language School -oppimissovelluksen käytössä näkyy siten, että jo ennen palvelun käyttöönottoa varhaiskasvattajat valitsevat ne lapset, joiden kanssa palvelua lähdetään kokeilemaan. Lapset ovat yksilöitä: joillekin kielen kehityksen vaihe tai jokin muu kehityksellinen haaste saattaa muodostua esteeksi palvelun käytölle ja tällöin on ammattilaisen vastuulla tehdä yksilölliset ratkaisut kunkin lapsen osallistumisesta oppimissovelluksen käyttöön.

“No meil suunniteltiin, et neljä lasta sitä käyttäis, mut sehän ei onnistunu et he sitä päivittäin käyttäis, mut neljälle se niinku mietitiin sillon aluks, mut nyt meilt on yks tippunu porukasta pois, niin kolme on sitä käyttäny”

Jokainen iältään soveltuva lapsi voisi käyttää Moomin Language School -oppimissovellusta. Varhaiskasvattajan pedagoginen osaaminen on juuri sitä, että hän harkinnanvaraisesti huomioi jokaisen yksilön tarpeet ja tekee päätöksiä sen mukaisesti, ketkä lapset soveltuvat käyttämään oppimissovellusta ja kenen lapsen kohdalla on tarkoituksenmukaisempaa tehdä muita valintoja. Koska lapset ovat yksilöitä, eivät samat ratkaisut välttämättä palvele suotuisasti kaikkien lapsen kehitystä. Haastatteluaineistosta käy ilmi jokaisen varhaiskasvattajan tehneen omat yksilölliset ratkaisut koskien Moomin Language School -palvelua. Jokainen kuudesta haastateltavasta oli tietoisesti valinnut omasta mielestään oppimissovelluksen käytölle parhaiten soveltuvat lapset. Palvelun käyttömahdollisuuksia määritteli myös hyvin paljon tablettien lukumäärä,

verkkoyhteyksien toimivuus sekä muut tekniset seikat. Suunnittelu liittyy myös vahvasti Moomin Language School-palvelun käyttöön.

Tämän tutkimuksen luvussa kaksi esittelemme Leo Festingerin Kognitiivisen dissonanssin teorian. Mielestämme tätä teoriaa pystyy heijastamaan haastateltavien puheenvuoroihin, kuten HA2 ja PUHA4 -haasteltavan kertomuksiin alla. Yleinen ohjeistus Moomin Language School -palvelun käytön suhteen on, että sitä voi ja tulee toteuttaa jokaisen 3-6 -vuotiaan lapsen kanssa. Tämä ohjeistus tulee esimiehiltä varhaiskasvatuksen kentälle. Kuinka moni varhaiskasvattaja toteuttaa todellisuudessa kaikkien tämän ikäisten lasten kanssa kyseistä palvelua? Aineistosta käy ilmi, että palvelua käytetään hyvin vaihtelevasti, koska varhaiskasvattajien on tarkkaan harkittava, soveltuuko oppimissovellus hyödynnettäväksi kaikkien lasten kohdalla. Jos lapsi kärsii esimerkiksi vakavista puheenkehityksen viivästyistä, on ilmeistä, ettei lapsi sovellu kohdejoukkoon. Tällöin varhaiskasvattaja joutuu toimimaan ristipaineessa esimiehen ohjeistuksen ja lapsen suotuisan kehityksen välimaastossa. Tästä aineistosta voidaan huomata, että moni varhaiskasvattaja toimii ensisijaisesti oman etiikkansa mukaisesti, lasten etua ajatellen. Tästä on kysymys Kognitiivisen dissonanssin teoriassa. Varhaiskasvattaja saa ohjeistuksen, jota pitäisi automaattisesti noudattaa, mutta tällöin hän kokee toimivansa oman pedagogisen näkemyksensä vastaisesti. Hän joutuu pohtimaan, kumpi on hänelle tärkeämpää. Kognitiivisen dissonanssin teoriassa henkilö sovittaa ristiriitaisen käyttäytymismallin itselleen sopivaksi, jotta hänen ei tarvitsisi jatkuvasti painia huonon omantunnon kanssa. Tässä tapauksessa asian sovittaminen yhteen omantunnon kanssa on ilmeisesti yksinkertaista. Varhaiskasvattajat luottavat omaan ammatilliseen osaamiseensa niin paljon, että tietäessään toimivansa lapsen parhaaksi, ovat he valmiita jättämään paikoittain jopa esimiehen ohjeistuksen noudattamatta. Tämä kertoo juuri asenteista.

Yksi tutkimuskysymyksistämme oli: millaisella asenteella varhaiskasvattajat lähestyvät lasten kielten oppimiseen suuntautuvaa digitaalista oppimisympäristöä kohtaan? Mielestämme vastaus on tämän aineiston perusteella melko selkeästi määriteltävissä. Jokainen haastateltavista suhtautuu Moomin Language School -palvelun hyödyntämiseen varhaiskasvatuksessa myönteisesti, jopa innostuneesti. Kuitenkin kaikki haastateltavat suhtautuvat myös kriittisesti sekä realistisesti oppimissovelluksen käyttöön arjessa. Lähes jokainen toi esille lasten yksilölliset tarpeet ja niiden mukaisen toiminnan toteuttamisen. Tämä näytti ohjaavan varhaiskasvattajia työssään ensisijaisesti.

“No meijän ryhmässä on vaan tietyt lapset et meil on mul on tässä integroitu ryhmä elikkä meil on puolet lapsista erityistä tukea tarvitsevia, silloin se on aika selkee me ei meil on tosi paljon kielellistä pulmaa ja muuta ni me ei silloin pystytä koko ryhmän kanssa tekemään ja ikähaitari on 3-5...että että tota..meil on nyt sitte sillain et meil on 4 lasta meijän ryhmässä 4-5-vuotiasta, joilla ei ole mitään erityistä tuen tarvetta ni he on ollu tässä mukana.”(PUHA4)

“Mun mielestä se vaatii siltä lapselta sen (vieraan kielen opettaminen), et sen äidinkieli on tosi vahva. Meidänkin ryhmässä on lapsia monta jotka käy puheterapiassa ja on puheen viivästymistä niin heille se on varmaan liian kuormittavaa, mut et semmonen jonka suomenkieli on tosi vahvalla pohjalla ja niinkö on oppinut varhain puhumaan sujuvasti, niin semmosille se vois olla hyvä, vähän niinku semmonen haaste” “Meidänkin ryhmässä puhutaan niinku 15 eri kieltä”(HA2)

Yllä mainitusta puheenvuorosta käy ilmi varhaiskasvattajan pedagoginen osaaminen ja arviointi sen suhteen, kenelle oppimissovelluksen käyttö soveltuu. Jos varhaiskasvattaja ei ottaisi huomioon lasten yksilöllisiä tarpeita, voisi hän tietysti toteuttaa toimintaa kaikkien lasten kohdalla. Kuitenkin varhaiskasvattajan tulee luottaa omaan ammattitaitoonsa siinä määrin, että kykenee tekemään päätökset lasten osallisuudesta.

“Joo meil on sillain suunniteltu se meijän arki, et meillä on tota semmonen hetki siinä kun ennen lounasta me jakaannutaan lasten kanssa aina joka tapauksessa semmosiin ihan pieniin ryhmiin jokainen aikuisen kanssa tekemään jotain tiettyä etukäteen suunniteltua hommaa parikymmeneksi minuutiksi, ni sit se on se hetki, missä me ollaan katottu että silloin se meijän muumiporukka ovat aina omana ryhmänään ja silloin joka päivä siinä hetkessä.”

Varhaiskasvatus perustuu aina lapsen kunnioittamiseen ja vapaaehtoisuuteen. Lasta ei voida pakottaa mihinkään toimintaan, johon lapsi ei koe halukkuutta osallistua. Varhaiskasvattajat voivat kuitenkin omalla asenteellaan innostaa ja yrittää motivoida lasta. Kuitenkin pahimmassa tapauksessa, jos lapsi kokee tulevansa painostetuksi, voi tämä jättää lapsen kielteisen stigman ja jopa trauman.

“lapset on ollu innostuneita siitä...ihan niinku seitsemän kahdeksasta lapsesta on innostunu..yks tyttö on vähä et hän halua välillä kieltäytyä siitä..taustalla valikoiva mutismi...ehkä hän on kokenu jonkun asian hankalaks..ni on annettu hänen kieltäytyä mut

muuten. Valittiin tietoisesti lapset, jotka ovat itseohjautuvia..ja ne s2 -lapset, joilla...ei 3-vuotiaita mukana.”

Seuraavassa puheenvuorossa haastateltava painottaa pedagogisen työyhteisön pystyvän olemaan innovatiivinen. PUHA3 -haastateltavan mukaan, heidän ”talonsa” on sen verran kehittynyt pedagogisilta linjoiltaan, että uuden oppimissovelluksen tuominen arjen työhön ei vaadi suuria ponnisteluja. Haastateltavan puheista ilmenee vankka ammattitaito sekä näkemys erilaisista varhaiskasvatusyksiköistä. Puheenvuorossaan hän kertoo oman työyhteisönsä toimintatavoista, mutta tiedostaa monen tyyppisten talojen erilaiset tilanteet. Varhaiskasvattaja kertoo työyhteisönsä lähestyvän asenteellisesti avoimin mielin uusiin haasteisiin sekä kokeiluihin. Voisiko tämä myönteinen asenne vauhdittaa uudenlaisen toimintakulttuurin muodostumista?

”Meillä on tai mä koen, että mejän ryhmässä on sillai aika jos sillai ajattelee koko arkea ja sitä koko toimintaa, ni meillä on tosi pedagogista se mejän toiminta ja mejän koko arki on hyvin suunnitelmallista ja jäseneltyä ja toki se tässä mejän integroidussa ryhmässä korostuu entisestään, että sen täytyykin olla strukturoitua ja ennaltasuunniteltua...niinku muissa ryhmissä, jotka on ollu tässä mukana ni kyllä mä koen, että mejän päiväkodissa on aika hyvä taso pedagogiikan suhteen et on sillanen ymmärrys ja arvostus sille pedagogiikalle ni sitte siihen on hirveen helppo liittää..tavallaan tää on meille semmonen aika pieni asia mejän arkeen, että niinku kaiken sen muun keskellä ni tää ei hirveesti vaadi meiltä aikuisilta ja lapset taas innostuu siitä hirveen paljon, niin tota se tulee tavallaan aika pienellä mä koen, et sellasis taloissa, joissa se pedagogiikka on matalammalla tasolla ja on tavallaan paljon sen arjen suhteen tekemistä ja suunnittelemista ja tarpeeksi jäseneltyä ja strukturoitua, ni sillon sinne on ihmisten hirveen vaikea ottaa mitään sellasta uutta, koska he ei tavallaan hallitse sitä arjen tilannetta...niiii.. ja toki se, että meillä on uus talo, et tää nyt on ollu vast sen neljä vuotta suunnilleen ni tietysti se vaikuttaa, että tänne on hakeutunut ja on myös valittu sellasia ihmisiä, jotka on ollu pääosin avoimia uudelle...et voisni yleisesti sanoo, et tää työyhteisö on avoin uudelle, et ollaan monessa pilotissakin oltu mukana että tää Moomin Language School- ei ollut ainoo..ni ne tulee sillain aika helposti, et sit löytyy aina joku innokas” (PUHA3)

PUHA3: “ No se on mun mielestä tosi pedagoginen sovellus ja se on tehty hirveen hyvin tähän..niinku arkeen sopivaksi, helppo käyttää ja mun mielestä aika semmonen..siis sinänsä nyt monipuolinen ja et hyvinki hyödyllinen siinä kielen oppimisessa...”

11. JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhtenä merkittävimmistä tutkimustuloksista voidaan pitää kasvattajien kokonaisvaltaisesti myönteistä suhtautumista Moomin Language School -palveluun. Lähes jokainen kasvattajista kokee oppimissovelluksen edistävän myös lasten kielitaitoa. Jokainen haastatteluun osallistuneista henkilöistä suhtautui kyseiseen palveluun motivoituneesti sekä avoimin mielin. Varhaiskasvattajat kertoivat omaan motivaatioonsa liittyvän vahvasti lasten oppimishalu sekä etu. Vieraan kielen opettelu varhaiskasvatuksessa koettiin lapsen luontaisen herkkyyksikauden vuoksi tärkeänä sekä yhteiskunnallisesti ajankohtaisena ilmiönä.

Meille tutkijoina yllätyksenä tuli kaikkien haasteiden kohdistuminen itse palvelun sijaan ulkoisiin tekijöihin kuten: tablettien puutteeseen sekä heikkolaatuisiin verkkoyhteyksiin. Jokainen haastateltavista otti esille työpaikallaan ilmenevät tekniset ongelmat, jotka heijastuvat luonnollisesti palvelun käyttöön. Lienee selvää, että tieto -ja viestintäteknologisten yhteyksien ollessa puutteelliset, on koko Moomin Language School -palvelun hyödyntäminen päivittäin haastavaa. Haastateltavien puheista ilmeni myös suoraan tablettitietokoneiden liian vähäinen määrä. Tarvittava määrä tabletteja helpottaisi huomattavasti kiireen tunnetta toiminnan toteutuksessa. Digitalisaatio nähdään osana nykypäivän varhaiskasvatusta ja näin ollen haastateltavat pitivät sitä luonnollisena osana pedagogiikkaa.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi haastateltavien puheista ilmeni arjen työhön liittyvä kiireen tunne, joka muodostuu monista eri tekijöistä. Monet kasvattajista kertoivat haastatteluissa arjen hektisyydestä, työntekijöiden vaihtuvuudesta, sijaisten puutteesta sekä moninaisista lapsiin liittyvistä tilanteista, jotka yhdessä muodostavat alati muuttuvan työympäristön. Lienee selvää, että jatkuvasti muuttuvassa työympäristössä voi olla haastavaa pitää kiinni tarkasta struktuurista. Näin ollen, laadukas pedagogiikka vaatii toteutuakseen ammattitaitoiset varhaiskasvattajat, jotka pyrkivät toteuttamaan lasten edun mukaista toimintaa, työn vaatimista muutoksista tai kuormituksesta huolimatta. Jotta tällaiseen toiminnan toteuttamiseen kyettäisiin, on varhaiskasvattajan asetettava lapsen kehittyminen ja oppiminen itseisarvoksi.

Peilattaessa näitä ilmenneitä asenteita asettamiimme tutkimuskysymyksiin, voidaan tehdä päätelmiä kiireestä subjektiivisena tekijänä. Jokainen varhaiskasvattaja kokee kiireen sekä työn kuormittavuuden omalla henkilökohtaisella tavallaan. Voidaan pohtia liittyykö nämä tekijät varhaiskasvattajien itsensäjohtamisen taitoihin. On paljolti varhaiskasvattajasta itsestään kiinni, kuinka omaa työtä suunnitellaan ja hallitaan ulkoisista tekijöistä riippumatta. Tässäkin on kyse ammattitaidosta.

Kuten kyselylomakkeista sekä haastatteluista saaduista tuloksista käy ilmi, muutosprosessit työelämässä tai muuttuvat sisällöt työssä, niiden hyväksyminen tai ylipäätään käyttöönottoaminen, ovat paljolti varhaiskasvattajan omista henkilökohtaisista ominaisuuksista kiinni. Työelämässä usein uudet hankkeet tai projektit tulevat käskynä ylemmältä taholta, jolloin on työntekijästä itsestään kiinni, kuinka vastaanottavainen hän on uusille innovatiivisille ideoille. Ihmisten motiivit tehdä työtä ovat myös hyvin erilaiset - jotkut tekevät työtä rahasta, jotkut kutsumuksesta sekä siitä näkökulmasta, että ovat aidosti kiinnostuneita työnsä merkityksellisyydestä. Haastatteluista kävi ilmi, että monet varhaiskasvattajat halusivat suhtautua positiivisesta Moomin Language School -oppimissovellukseen, sillä kokivat oppimissovelluksen erittäin hyödyllisenä ajatellen lasten oppimista.

11.1 Yhteenveto

Tämän tutkimuksen osalta tutkimuskysymyksiä ajatellen voidaan todeta varhaiskasvattajien suhtautuvan myönteisesti lasten kielten oppimiseen suuntautuvaa digitaalista oppimisympäristöä eli Moomin Language School -palvelua kohtaan. Samaan aikaan kasvattajat tiedostavat ajan ja resurssien rajallisuuden päivähoidon arjessa. Alku -ja loppukyselyiden välillä muutos asenteissa oli muuttunut merkittävästi myönteisempään suuntaan. Samalla kasvattajat kuitenkin kokivat entistä suurempaa kiireen ja työn kuormittavuuden tunnetta.

Jos pohditaan eroja varhaiskasvattajien asenteissa tutkimuskysymyksiin liittyen, ei voida ajatella tähän tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden asenteellisten erojen olleen kovinkaan suuria. Tämä johtuu ilmeisesti siitä, että tutkimuksen ulkopuolelle ovat mahdollisesti rajautuneet teknologiavastaiset tai heikot tieto- ja viestintäteknologiset valmiudet omaavat henkilöt. Moni haastateltavista mainitsee puheissaan työyhteisössään esiintyvän esimerkiksi muutosvastarintaa tai haasteita toiminnan toteuttamisessa sekä kertovat kokonaan toiminnan toteuttamatta jättämisestä työpaikoillaan. Kuitenkaan näitä henkilöitä ei tähän tutkimukseen sähköisellä kyselylomakkeella tavoitettu.

Hypotesimme tutkimuksessa oli, että varhaiskasvattajien asenteet voivat olla kytköksissä erilaisiin koulutustaustoihin. Tämän tutkimuksen perusteella tämän kaltaista yleistystä ei voida kuitenkaan koulutustaustan perusteella tehdä. Vaikka alku -ja loppukyselyn tutkimushenkilöiden vastauksia vertailtiin keskenään, ei koulutustaustoista johtuvia eroja voida näin pienestä otannasta tehdä. Kuitenkin haastatteluista kävi ilmi, että pedagogisen koulutuksen saaneet henkilöt, korostivat kertomuksissaan Moomin Language School -oppimissovelluksen pedagogiikkaa sekä oman työnsä suunnitelmallisuutta.

Toinen hypotesimme varhaiskasvattajien mahdollisesti palvelun käytön myötä muuttuvista asenteista toteutui. Loppukyselystä kävi ilmi jokaisen varhaiskasvattajan suhtautumisen oppimissovellusta kohtaan muuttuneen yhä myönteisemmäksi palvelun käytön edetessä.

11.2 Kritiikkiä

Monimenetelmällisen tutkimusmetodin valitseminen tähän tutkimukseen oli mielestämme onnistunut valinta, sillä saimme kerättyä aineistoa hyvin moninaisin keinoin. Tutkimuksen laadullinen osuus selvästi syvensi määrällistä aineistoa. Myöskään ilman määrällistä aineistoa, emme olisi pystyneet pureutumaan haastateltaviin muuttuneisiin asenteisiin Moomin Language School -palvelua kohtaan. Aloittaessamme haastattelut olivat tietomme jo melko kattavat määrällisen aineiston vuoksi.

Avoin haastattelu osoittautui tutkimuksemme toteutuksen kannalta hedelmälliseksi aineistonkeruumenetodiksi, koska se antoi haastateltaville vapauden kertoa tutkimuskohteesta ja siihen liittyvistä seikoista avoimesti, vapain sanoin. Koska avoin haastattelu tarjosi jokaiselle haastateltavalla vapauden kertoa omista kokemuksistaan subjektiivisesti, ilman ohjailua, koimme tutkimuksen eettiset normit toteutuvan.

Tutkimuksessamme meitä harmittava tekijä oli määrällisen aineiston keskinäisen vertailtavuuden haasteet, aineistojen ollessa suuruuksiltaan eri laajuiset. Olisimme toivoneet jokaisen alkukyselyyn vastanneen vastaavan myös loppukyselyyn. Näin olisimme voineet vertailla vastauksia ja muutoksia vastauksissa myös yksilötasolla, jolloin pohdinnasta olisi saanut vielä syvällisempää. Lisäksi olisimme voineet tehdä suurempia johtopäätöksiä muuttuneista asenteista liittyen Moomin Language School -palveluun varhaisessa käyttöönottovaiheessa ja käytön jälkeen.

Näin jälkikäteen ajateltuna, mitä tekisimme tutkimuksemme kanssa toisin, pohtisimme moneen otteeseen, tavoitammeko kaikin erilaisin asentein varustetut Moomin Language School -palvelun käyttäjät sähköisen kyselylomakkeen kautta. Mikäli varhaiskasvattaja suhtautuu alun perin teknologiaan kielteisesti, hän tuskin vastaisi tällöin sähköiseen kyselylomakkeeseen. Tämänkin koemme olevan yksi tutkimuksemme merkittävimmistä tutkimustuloksista. Tutkimustuloksissa on otettava huomioon, että juuri tämän tekijän vuoksi, emme pystyneet täydellisesti vastaamaan toiseen tutkimuskysymykseen, joka liittyi syihin varhaiskasvattajien mahdollisissa asenteellisissa eroissa. Lienee luonnollista, että varhaiskasvattajat, jotka suhtautuvat epäsuopeasti teknologiaan ja sen hyödyntämiseen arjen työssään, ovat rajautuneet tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Tämä käy ilmi selvästi muun muassa haastateltavien puheista. Monet haastateltavista mainitsevat työyhteisöissään “ne muut kasvattajat”, joille Moomin Language School -palvelun toteuttaminen on haastavaa. ja

epämieluisaa. Haastateltavien puheista käy myös ilmi, että he ovat ainoina työyhteisöissään oppimissovellusta hyödyntäviä henkilöitä ja, että useimmiten ilman haastateltavien läsnäoloa työpaikalla, ei oppimissovellusta juuri käytetä. Puhe muutosvastarinnasta ja erilaisista asenteista oppimissovellusta kohtaan toistuvat haastateltavien puheissa.

Jos olisimme halunneet tutkimuksella saavuttaa mahdollisimman monin eri asentein suhtautuvat varhaiskasvattajat, olisimme lähettäneet päiväkoteihin paperisen version kyselylomakkeesta. Monille tämä olisi saattanut olla huomattavasti luontevampi tapa osallistua tutkimukseen. Tutkimme tutkimuksessamme niiden päiväkotien varhaiskasvattajia, jotka ovat vasta aloittaneet Moomin Language School-palvelun ja kerroimme sähköpostitse lähettämässämme saateviestissä, että ei tarvitse olla aloittanut Moomin Language School -palvelua voidakseen vastata kyselylomakkeeseen. Kyselyssä ei kuitenkaan ollut sellaista kohtaa, missä vastaaja olisi voinut ilmoittaa, että koko Moomin Language School -palvelua ei ole edes käynnistetty, vaikka koulutukseen olisi otettu osaa.

Lisäksi jälkikäteen ajateltuna olisimme voineet muokata tutkimusta sellaiseksi, että alkukyselyn sekä loppukyselyn välille jäänyt aikaväli olisi ollut pidempi. Käytön aikana todennäköisyys sille, että varhaiskasvattajien asenteet muuttuvat oppimissovelluksen ja siitä saatujen käyttökokemusten myötä, varmasti kasvaisi. Tuloksista ilmeni, että sovellusta on käytetty melko vaihtelevasti eli pidempi aikaväli kyselylomakkeiden välillä antaisi aineistoon mahdollisesti enemmän vaihtelua pidemmän käyttökokemuksen myötä. Kuitenkin loppukyselystä kävi ilmi, että jo lyhyessä ajassa olivat asenteet muuttuneet jokaisella varhaiskasvattajalla entistä myönteisimmiksi.

Teimme myös kyselylomakkeita muokatessa tietyn tyyppisen oletuksen siitä, että vastaajat automaattisesti käyttäisivät oppimissovellusta. Kun pohdimme sopivinta keinoa ottaa yhteyttä päiväkoteihin, joissa on juuri käyty Moomin Language School -koulutus, saimme toimeksiantajaltamme kaikkien päiväkotien yhteystiedot, joissa ollaan käynnistämässä kyseistä palvelua. Meillä ei tässä vaiheessa ollut tietoa, käyttävätkö päiväkodit oppimissovelluksella suomen kieltä vai englannin kieltä. On varhaiskasvattajien ja päivähoitoyksikön itse linjattavissa, vahvistetaanko esimerkiksi monikulttuurisessa lapsiryhmässä lasten suomen kieltä vai alkavatko ryhmän lapset opettelemaan englannin kieltä vieraana kielenä. Toteutimme kyselyn siinä uskossa, että kaikki päivähoitoon osallistuvista lapsista käyttävät oppimissovelluksen kielenä englantia. Jos

olisimme tienneet lähtökohtaisesti päiväkotien käyttävän kumpaakin kieltä, olisimme muokanneet kyselylomakkeita hieman toisenlaisiksi.

Tutkimuksen teon koko prosessin läpikäyminen ja ymmärtäminen on aikaa vievää työtä. Meillä itsellämme oli hieman liian optimistiset käsitykset tutkimusprosessin etenemisestä ja toteuttamisesta. Prosessin edetessä ymmärsimme kuitenkin itse, että oppiminen tapahtuu kypsymisen ja pohdinnan myötä. Näin jälkikäteen olemme kiitollisia harkitummasta etenemistavasta, jonka myötä olemme oppineet uutta itsestämme, toisistamme sekä tutkimuksenteosta.

11.3 Mahdollisia jatkotutkimusideoita

Tutkimusprosessin lähestyessä loppuaan, pohdimme yhä enemmän sitä, kuinka antoisaa ja mielenkiintoista olisi ollut tavoittaa tutkimukseen sellaiset henkilöt, jotka suhtautuvat epäilevästi tai jopa torjuvasti teknologiakasvatusta kohtaan varhaiskasvatuksessa. Mahdollisia jatkotutkimusideoita ajatellen, tutkimukseen valittavia henkilöitä voisi lähestyä aineistonkeruuseen liittyen sähköisten kyselylomakkeiden sijasta perinteisin menetelmin, paperisin lomakkein tai ainoastaan laadullisin keinoin, haastattelemalla.

Tätä tutkimusta olisi mahdollista laajentaa, koska emme tavoittaneet suurta osaa Moomin Language School -palvelun käyttäjistä, emmekä asenteellisesti jyrkästi eri tavoin varustautuneita varhaiskasvattajia. Jos nämä kaikki henkilöt ja tekijät saataisiin saman tutkimuksen piiriin, olisi tutkimus huomattavasti monivivahteisempi ja luotettavampi. Tutkimus tarjoaisi näin ollen vielä kattavampaa tutkimustietoa palvelun käyttöä kohtaan kohdistuvista asenteista. Mahdolliseen jatkotutkimukseen olisi mielenkiintoista saada kuuluille myös miesten ääni, jotta tutkimus olisi hieman heterogeenisempi. Voisi olla kuitenkin melko haastavaa tavoittaa miespuolisia varhaiskasvattajia, koska ala on naisvaltainen.

Moomin Language School -palvelu on otettu hiljattain käyttöön myös ulkomailla, joten lienee luonnollista, että tämän tyyppiselle tutkimukselle olisi tarvetta kansainvälisestä näkökulmasta käsin. Tällaista monikansallista tutkimusta toteutettaessa olisi huomioonotettava aivan erityyppiset

näkökulmat kuten kulttuurien väliset erot ja koulutuspoliittiset tekijät. Olisi kiehtovaa tietää, kuinka maailmalla suhtaudutaan suomalaiseen pedagogiikkaan sekä digitaalisiin innovaatioihin.

LÄHTEET

Alila, K. Eskelinen, M. Estola, E. Kahiluoto, T. Kinos, J. Pekuri, H-M. Polvinen, M. Laaksonen, R & Lamberg, K. 2014. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat. Taustaineisto varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä valmisteleavan työryhmän tueksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014: 12. Opetus -ja kulttuuriministeriö

Brehm, J. W., & Cohen, A. R. (1962). Explorations in cognitive dissonance.

Coffey, H. 2009. Zone of proximal development. University of North Carolina at Chapel Hill.

Erätuuli, Leino & Yli-luoma. (1994) Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteissä. Rauma: Kirjapaino Oy West Point

Evans, M. & Brindley, S. 2011. Foreign-language Learning with Digital Technology. Bloomsbury Publishing PLC.

Fonsén, E. & Vlasov, J. 2016. Leading Pedagogical Quality in the Context of Finnish Child Care. Teoksessa Ringsmose, C. & Kragh-Müller, G. (toim.) Nordic Social Pedagogical Approach to Early Years. Switzerland: Springer International Publishing, 253. (Viitattu 21.3.2018)

Hakkarainen, P. 2008. Lähikehityksen vyöhyke. Teoksessa Pedagogiikan palikat, johdatus varhaiskasvatukseen ja -kehitykseen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino

Hirsjärvi, S., Remes P. & Sajavaara P. (2010) Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy

Jyväskylän yliopiston julkaisuja.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/50131><https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/50131/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201606062930.pdf?sequence=1>. (Viitattu 6.1.2018)

Karisto & Seppälä (2004) Maukas Gradu. Valmistusvihjeitä tutkielman tekijöille. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Kuusikorpi, M. 2015. Digitaalinen oppiminen ja oppimisympäristöt. Opetushallitus, Kaarinan kaupunki. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy (viitattu 15.3.2018)

Koivula, M. & Mustola, M. 2017. Varhaiskasvatuksen digiloikka ja muuttuva sukupolvijärjestys? Jännitteitä lastentarhanopettajien ja lasten kohtaamisessa digitaalisen teknologian äärellä. Kasvatus & aika. (http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=858) (viitattu 15.3.2018)

Koivula, M. & Mustola, M. 2017. Digiloikka ja ei-kenenkään-alue varhaiskasvatuksessa. Ruusuipuiston uutiset. (<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/53753/koivulamustoladigiloikka.pdf?sequence=1>) (viitattu 17.4.2018)

Kuusikorpi, M. 2015. Digitaalinen oppiminen ja oppimisympäristöt. Opetushallitus, Kaarinan kaupunki. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. (Viitattu 15.3.2018)

Lai, C., Ni, R., & Chao, Y. 2012. Digital games and learning. Teoksessa Warschauer, M., Reinders, H. & Thomas, M. (toim.) Contemporary Computer-Assisted Language Learning. United Kingdom. (Viitattu 25.3.2018)

Lastentarhanopettajaliitto. <http://www.lastentarha.fi/cs/ltol/Ammattilliset%20asiat>.(Viitattu 8.12.2017)

Lodico, M., Spaulding, D. & Voegtle, K. 2006. Methods in educational research. From theory to practice. San Francisco: HB printing.

Maruyama, G., Ryan, C. 2014. Research Methods in Social Relations. Wiley.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä 3. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Moomin Language School 2017. Playvation Oy.

<https://moominls.com/fi/yhteystiedot/company-2/>

(Viitattu 17.11.2017)

Nurmilaakso, M. & Välimäki A-L. 2011. Lapsi ja kieli. Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Unigrafia Oy - Yliopistopaino.

Owston, R. 2007. Teachers can make a difference: Professional development as a policy option for improving student learning with ICT. CEIRIS-Keris International Expert Meeting on ICT and Educational Performance, South Korea.
<https://pdfs.semanticscholar.org/69dd/7de0585b906a737f8b5e34ec8966c0006a02.pdf>

(Viitattu 7.1.2018)

Plowright, D. 2011. Using Mixed Methods : Frameworks for an Integrated Methodology. Los Angeles : SAGE

Polo, S. 2005. Ammatillisen osaamisen kehittäminen on jatkuvaa ja luonnollista toimintaa työelämässä. <http://www.viestinhallinta.fi/out/Polo,%20Osaaminen.pdf>. (Viitattu 4.2.2018)

Prestridge, S. 2012. The beliefs behind the teacher that influences their ICT practices. *Computers & Education* 58 (1), 449–458. doi:10.1016/j.compedu.2011.08.028

Reinders, H. (toim.) 2012. *Digital games in language learning and teaching*. Basingstoke: Palgrave MacMillan. (Viitattu 25.3.2018)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. *Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi*. Kustannusosakeyhtiö Tammi

Tieto- ja viestintäteknikan ammattilaiset TIVIA ry. <http://www.tivia.fi/uutinen/oppimiskasvatusuunnitelman-2015-laatu-kilpailu-on-ratkennut>. (Viitattu 4.4.2018)

Tuhkala, A. 2013. Tabletit opetuskäytössä – opettajien kokemuksia Mobiluck-hankkeesta. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42893/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201401301167.pdf?sequence=1>. (Viitattu 7.1.2018)

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. 2015. *Palvelutalouden murros ja digitalisaatio*.
Valli, R. 2010. Vastaaja asettaa tulkinnalle haasteita. Teoksessa *Ikkunoita tutkimusmetodeihin, näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Varhaiskasvatustililaki 19.1.1973/36. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. (Viitattu 8.12.2017)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, Opetushallitus. http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf (Viitattu 17.11.2017)

Varto, J. 2005. *Laadullisen tutkimuksen metodologia*. Helsinki: Kirjayhtymä.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa: Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (Viitattu 8.1.2018)

Webster, J & Watson, R. 2002. Analyzing the Past to Prepare for the Future: Writing a Literature Review. https://www.jstor.org/stable/4132319?seq=1#page_scan_tab_contents. (Viitattu 6.1.2018)

LIITTEET

Alkukyselylomake 1 (2)

Kyselylomake varhaiskasvatuksen ammattilaisille osa 1(2)

Tämä kysely toteutetaan osana pro gradu -tutkielmaa toimeksiantona Playvation Oy:lle. Tutkimuksen tarkoituksena on saavuttaa tietoa Moomin Language School -palvelusta. Vastauksenne on meille ensiarvoisen tärkeä.

Tämä kysely toteutetaan luottamuksellisesti: teidän tietojanne ei missään vaiheessa tulla luovuttamaan millekään taholle. Vastaustulokset jäävät vain tutkijoiden tietoon.

Kaikkien kyselylomakkeisiin vastanneiden kesken arvotaan Playvation Oy:n toimesta muumi - tuotepalkintoja.

***Pakollinen**

ikä *

- 18-25
- 25-35
- 35-50
- 50-

koulutus *

- lähihoitajan/lastenhoitajan koulutus
- sosionomi-lastentarhanopettaja
- kasvatustieteiden kandidaatti-lastentarhanopettaja
- varhaiskasvatuksen maisteri
- Muu: _____

sukupuoli *

- nainen
- mies

mies

työkokemus alalta vuosina? *

alle vuosi

1-5

5-15

15-

Oletko osallistunut Moomin Language School -palvelun koulutukseen? *

Kyllä

En

Kauanko olet käyttänyt Moomin Language School -palvelua? *

1-2 viikkoa

3-4 viikkoa

1-3 kuukautta

3-6 kuukautta

- 1-3 kuukautta
- 3-6 kuukautta
- yli 6 kuukautta

Kerro mielipiteesi seuraavista väittämistä *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Pidän Moomin language school -palvelua hyödyllisenä lasten kielten oppimisen näkökulmasta	☐	☐	☐	☐	☐
Mielestäni kielten oppiminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaitoni on mielestäni riittämätön palvelun käytölle ja sen kautta opettamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelun käyttöönotto tuntuu vaivattomalta	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän digitaalista oppimisympäristöä lapsille sopivana muotona oppia uutta varhaiskasvatuksessa	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin language school -palveluun kuuluvat leikkituokit ovat mielestäni lasten kielen kehityksen kannalta merkityksellisiä	☐	☐	☐	☐	☐

leikkituokiot ovat mielestäni lasten kielen kehityksen kannalta merkityksellisiä	☐	☐	☐	☐	☐
Koen palvelun toimivan hyvänä lähtökohtana kielten oppimiselle	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän digitalisaation tulevista varhaiskasvatukseen myönteisenä asiana	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtaudun Moomin Language School -palvelun käyttöön myönteisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Toteutan mielelläni palveluun sisältyviä leikkituokioita	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelun käyttö tuo arjen työhön lisäkuormitusta	☐	☐	☐	☐	☐
Koen työtilanteeni yleisesti stressaavana	☐	☐	☐	☐	☐
Koen työympäristön puitteet riittävänä palvelun käyttöön	☐	☐	☐	☐	☐
Sovelluksen käyttöönotto oli helppoa	☐	☐	☐	☐	☐
Oliko päiväkodilla tekniset edellytykset palvelun käyttöönottoon hyvät esimerkiksi tablettien määrä tai langaton verkko	☐	☐	☐	☐	☐

Kerrothan vapaasti mahdollisista myönteisistä että kielteisistä

Kerrothan vapaasti mahdollisista myönteisistä että kielteisistä tuntemuksistasi tai odotuksistasi palvelua kohtaan?

Oma vastauksesi

Vapaa palaute

Oma vastauksesi

Haluatko osallistua aiheeseen liittyvään haastatteluun, joka suoritetaan työpaikallasi työaikana. *

- Kyllä
- Ei

Yhteystiedot

Nämä tiedot ovat yhteydenottoa varten ja näkyvät vain tutkijoille.

Oma nimi *

Oma vastauksesi

Minkä ikäisille lapsille opetan/aloitan opettamaan Moomin Language School -oppimissovellusta ja/tai leikkituokioita? *

- 3-5 -vuotiaalle
- esiopetusikäisille lapsille

Päiväkodin nimi *

Oma vastauksesi

Puhelinnumero *

Oma vastauksesi

Sähköpostiosoite *

Oma vastauksesi

Paikkakunta *

Oma vastauksesi

Kyselylomake varhaiskasvatuksen ammattilaisille osa 2 (2)

Tämä kysely toteutetaan osana pro gradu -tutkielmaa toimeksiantona Playvation Oy:lle. Tutkimuksen tarkoituksena on saavuttaa tietoa Moomin Language School -palvelusta. Vastauksenne on meille ensiarvoisen tärkeä.

Tämä kysely toteutetaan jälleen luottamuksellisesti: teidän tietojanne ei missään vaiheessa tulla luovuttamaan millekään taholle. Vastaustulokset jäävät vain tutkijoiden tietoon.

Kaikkien kyselylomakkeisiin vastanneiden kesken arvotaan Playvation Oyn:n toimesta muumi-tuotepalkintoja

*Pakollinen

Sähköpostiosoite *

Sähköpostiosoitteesi

Edellisestä kyselylomakkeesta 1 (2) on kulunut aikaa vähän alle 2 kuukautta. Kauanko olet nyt käyttänyt Moomin Language School -palvelua? *

- 1-2 viikkoa
- 3-4 viikkoa
- 1-3 kuukautta
- 3-6 kuukautta
- yli 6 kuukautta

Ilmaisethan mielipiteesi myös näistä väittämistä *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Suhtautumiseni Moomin Language School-palveluun on käytön myötä muuttunut myönteisempään suuntaan	☐	☐	☐	☐	☐
Oma ammatillinen itsetuntoni kielten opettamista kohtaan on vahvistunut palvelun käytön myötä	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin Language School -palvelu on hyödytön	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on hyvät edellytykset toteuttaa Moomin Language School -leikkituokioita	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtaudun Moomin Language School-palvelun käyttämiseen kielteisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että lasten kielitaito on karttunut palvelun käytön myötä	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin Language School -palvelua on mahdotonta toteuttaa arjessa päivittäin	☐	☐	☐	☐	☐
Koen palvelun olevan pedagogisesti korkealaatuinen	☐	☐	☐	☐	☐

Moomin Language School -leikkiuokioita	☐	☐	☐	☐	☐
Suhtaudun Moomin Language School-palvelun käyttämiseen kielteisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että lasten kielitaito on karttunut palvelun käytön myötä	☐	☐	☐	☐	☐
Moomin Language School -palvelua on mahdotonta toteuttaa arjessa päivittäin	☐	☐	☐	☐	☐
Koen palvelun olevan pedagogisesti korkealaatuinen	☐	☐	☐	☐	☐

Kerrothan vapaasti uusista tuntemuksistasi Moomin Language School -palveluun liittyen, kiitos.

Oma vastauksesi

Yhteystiedot

Nämä tiedot ovat yhteydenottoa varten ja näkyvät vain tutkijoille.

Oma nimi *

Oma vastauksesi

Päiväkodin nimi *

Oma vastauksesi
